GYMNÁZIUM, POLIČKA, nábřeží Svobody 306

„TRÁM“

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání zpracovaný podle RVP ZV

NAŠE FILOSOFIE

Předkládáme školní vzdělávací program Gymnázia, Polička, nábřeží Svobody 306, pro základní vzdělávání. Motivační název „TRÁM“ vychází z mota školy, které zní: „Moderní vzdělávání založené na tradičních hodnotách.“ Vyjadřuje naši snahu zachovávat tradiční hodnoty jako odpovědnost, spolehlivost, slušnost či ohleduplnost i při zavádění nových a moderních metod vzdělávání a výchovy. Naší filosofií je budování školy, kde se všichni cítí dobře a kde jsou příjemné vztahy mezi všemi, kdo školu navštěvují nebo jen krátce navštíví. To vše při zachování nároků a náročnosti, která se od gymnaziálního vzdělávání přirozeně očekává.

Uživatel systému Windows

Číslo jednací: G-623/2018
Platnost od: 18. 6. 2018

Ředitel školy: Mgr. Miloslav Svoboda razítko podpis ředitele školy:

Obsah

1 Identifikační údaje ... 2
1.1 Škola: ... 2
1.2 Zřizovatel: ... 2
2 Charakteristika školy ... 3
2.1 Popis stávajícího stavu školy ... 3
2.2 Vybavení ... 4
2.3 Spádová oblast školy ... 5
2.4 Dopravní dostupnost ... 6
2.5 Kapacita školy: ... 6
2.6 Charakteristika pedagogického sboru ... 6
2.7 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce, spolupráce s rodiči a jinými subjekty ... 7
3 Charakteristika školního vzdělávacího programu ... 9
3.1 Zaměření školy ... 9
3.2 Výchovně vzdělávací strategie ... 9
3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ... 10
3.4 Začlenění průřezových témat ... 12
3.5 Profil absolventa ... 17
3.6 Organizace přijímacího řízení ... 17
4 Učební plán ... 18
5 Učební osnovy ... 21
5.1 Český jazyk a literatura ... 21
5.2 Anglický jazyk ... 38
5.3 Německý jazyk ... 47
5.4 Ruský jazyk ... 60
5.5 Francouzský jazyk ... 67
5.6 Matematika ... 75
5.7 Informatika a výpočetní technika ... 86
5.8 Dějepis ... 93
5.9 Občanská výchova ... 102
5.10 Fyzika ... 115
5.11 Chemie ... 126
5.12 Přírodopis ... 136
5.13 Zeměpis ... 154
5.14 Laboratorní technika ... 167
5.15 Hudební výchova ... 172
5.16 Výtvarná výchova ... 181
5.17 Tělesná výchova ... 190
5.18 Sportovní hry (nepovinný předmět) ... 205
5.19 Seminář z hudební výchovy (nepovinný předmět) ... 207
6 Hodnocení žáků a autoevaluace školy ... 209
6.1 Hodnocení žáků ve škole ... 209
6.2 Autoevaluace školy ... 209
7. Seznam použitých zkratek ... 217

1 Identifikační údaje

1.1 Škola:

Název, adresa	**Gymnázium, Polička, nábřeží Svobody 306** se sídlem **Polička, nábřeží Svobody 306, PSČ 572 01 (**dále jen škola)
Zřizovací listina	Škola je ustavena zřizovací listinou Pardubického kraje ze dne 27. 10. 2005 jako příspěvková organizace pod názvem Gymnázium, Polička, Nábřeží svobody 306 a Dodatkem č. 1 ze dne 30. 4. 2009 pod názvem Gymnázium, Polička, nábřeží Svobody 306. Do rejstříku škol a školských zařízení byla v současné podobě zařazeno s účinností od 1. 9. 2005 rozhodnutím MŠMT ze dne 25. 3. 2005 a jeho dodatky ze dne 8. 11. 2006, 31. 8. 2007 a 17. 9. 2008. Školní jídelna - výdejna pak rozhodnutím ze dne 19. 5. 2009.
Ředitel	Mgr. Miloslav Svoboda jmenovaný Radou Pardubického kraje, na základě jmenování Čj.: KrÚ 27626/2012 OŠKT, ze dne 19. 4. 2012
Vzdělávací program	čtyřletý **„TRÁM“ Školní vzdělávací program** pro základní vzdělávání, Gymnázia, Polička, nábřeží Svobody 306, zpracovaný podle RVP pro ZV
Koordinátor tvorby ŠVP	Mgr. Petr Tišl, Mgr. Jan Sigl
Studijní forma vzdělávání	denní
IČO školy	62032178
REDIZO	000 401 048
IZO školní jídelny – výdejny	150 078 072
Adresa	Polička, nábřeží Svobody 306, PSČ 572 01
Majitel budovy č. p. 306	Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, Pardubice I
Telefon	461 722 102, 461 722 112
Fax	461 724 626
E-mail	info@gympolicka.cz
Web školy	http://www.gympolicka.cz
Datová schránka	xi924j

1.2 Zřizovatel:

Zřizovatel	Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, Pardubice I
IČO	70892822
DIČ	CZ70892822
Adresa	Komenského náměstí 125, Pardubice I, PSČ 532 11
Telefon	+420 466 026 111
Fax	+420 466 611 220
E-mail	posta@pardubickykraj.cz
Datová schránka	z28bwu9

2 Charakteristika školy

2.1 Popis stávajícího stavu školy

Škola poskytuje střední všeobecné vzdělání. Nejvyšší povolený počet žáků je 386 žáků v 8 třídách osmiletého studia a 4 třídách čtyřletého studia oboru Gymnázium. Budova školy je klasická stavba střední školy z r. 1901.

V současné době je budova školy ve velmi dobrém stavu, škola má k dispozici celkem 12 velkých kmenových učeben, 5 jazykových učeben, odborné učebny biologie, chemie, geografie, dějepisu, základů společenských věd, laboratoře pro cvičení z biologie, chemie, fyziky, 2 učebny výpočetní techniky, učebnu výtvarné výchovy, velkou aulu, klubovnu a studovnu pro žáky, multimediální studio, sportovní halu, posilovnu a gymnastický sál (tři posledně jmenované objekty jsou využívány jinými školami a veřejností). Ve škole je výdejna jídel, kam se dovážejí obědy ze Školní jídelny SOŠ a SOU Polička.

Hygienické podmínky odpovídají platným předpisům (hlavně Vyhlášce 410/2005 Sb., O hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých).

V hlavní budově je následující hygienické zařízení:

WC dívek 12x; WC chlapců 4x; pisoáry 10x; WC invalidů 1x; WC zaměstnanců 5x; sprchy zaměstnanců 1x; výlevky na odpad 3x.

Ve sportovní hale je následující hygienické zařízení:

WC dívek 6x; WC chlapců 6x; pisoáry 4x; WC invalidů 1x; WC zaměstnanců 1x; sprchy 11x z toho 1x pro zaměstnance; výlevky na odpad 2x.

V budově školy i sportovní haly jsou výtahy pro tělesně postižené a zajištěný bezbariérový přístup do všech prostor školy.

Přehled učeben:

Označení	***Podlaží***	***Číslo dveří***	***Využití učebny***	***Kapacita***	
laboratoř Bi	1.NP	120	laboratoř biologie – cvičení z Bi	18	data-projektor
učebna Bi	1.NP	111	odborná učebna biologie	34	interaktivní tabule
laboratoř Ch	1.NP	127	laboratorní cvičení z chemie	18	2xPC
učebna Ch	1.NP	129	odborná učebna chemie	34	interaktivní tabule
učebna	1.NP	130	kmenová učebna	32	
výdejna obědů	1.NP	117	výdejna obědů	56	míst v jídelně
učebna	2.NP	206	kmenová učebna	32	
učebna	2.NP	205	kmenová učebna	32	
JL 1	2.NP	207	jazyková učebna – AJ, NJ	18	data-projektor
JL 2	2.NP	204	jazyková učebna – AJ, NJ	20	data-projektor
JL 3	2.NP	203	jazyková učebna – AJ, NJ	20	data-projektor
učebna	2.NP	208	kmenová učebna	32	
učebna	2.NP	209	kmenová učebna	30	
JL 4	2.NP	210	jazyková učebna – NJ	20	data-projektor
učebna	2.NP	211	kmenová učebna	32	
učebna	2.NP	212	kmenová učebna	32	
učebna	2.NP	213	kmenová učebna	32	

učebna	3.NP	305	odborná uč. základů spol. věd, kmenová učebna	32	data-projektor
laboratoř Fy	3.NP	304	učebna a laboratoř fyziky	34	interaktivní tabule
učebna	3.NP	303	odborná uč. zeměpisu, kmenová učebna	32	interaktivní tabule
aula	3.NP	307 314 315	výuka hudební výchovy, shromaždiště školy, společenské a kulturní akce	120	data-projektor, využití veřejností
JL5	3.NP	308	jazyková učebna – AJ, NJ, RJ, FJ	16	data-projektor
učebna	3.NP	309	odborná uč. dějepisu, kmenová učebna	34	interaktivní tabule
učebna	3.NP	310	odborná uč. českého jazyka, kmenová učebna	34	data-projektor
LVT 1	3.NP	311	laboratoř výpočetní techniky	12	interaktivní tabule
Tv	př. 1NP	509	sportovní hala – 2 skup., výuka tělesné výchovy	32	využití veřejností
cvičební sál	př. 1NP	516	výuka tělesné výchovy	16	využití veřejností
klubovna	př. 1NP	517	místnost pro žáky	30	
výtvarná výchova	př. 2NP	613	učebna pro výtvarnou výchovu	30	data-projektor
modelovna	př. 2NP	611	učebna pro výtvarnou výchovu – modelovna	10	keramická pec
LVT 2	př. 2NP	614	laboratoř výpočetní techniky	12	data-projektor
posilovna 1	př. 2NP	602	posilovna		využití veřejností
posilovna 2	př. 2NP	601	posilovna		využití veřejností
Studovna a multimediální stud.	př. 3NP	708	místnost pro žáky	22	14xPC, multimediální st.
hřiště			venkovní hřiště – košíková, tenis		

Legenda: X. NP – místnosti v X. podlaží hlavní budovy
př. XNP – místnosti v X. podlaží přístavby

2.2 Vybavení

Škola je vybavena rozsáhlou počítačovou sítí s přenosovou rychlostí 1 a 2 Gb/s. V síti je zařazen proxy server, který umožňuje připojení k síti Internet. Vlastní připojení k Internetu je pevnou linkou s garantovanou přenosovou rychlostí 2 Mb/s a bez omezení přenesených dat.

Pro výuku informatiky a výpočetní techniky lze využít 2 odborné učebny. Každá je vybavena 13 počítači, interaktivní tabulí, popř. data-projektorem, skenerem, síťovou tiskárnou a vizualizérem. K dispozici je i mobilní prezentační pracoviště (notebook + přenosný data-projektor). Každá předmětová komise vlastní svůj notebook.

Laboratoř chemie je vybavena novými laboratorními stoly s rozvodem plynu, studené a teplé vody, vodními vývěvami a rozvodem elektrického proudu s možností změny napětí.

Učebna chemie je opatřena interaktivní tabulí, počítačem, moderní audiovizuální technikou. Chemikálie jsou skladovány odděleně od prostor určených pro výuku, s možností ventilace.

Učebna biologie je vybavena interaktivní tabulí, počítačem a audiovizuální technikou. V laboratoři biologie jsou k dispozici mikroskopy, z nichž jeden je osazen digitálním fotoaparátem a kamerou, který umožňuje přenos obrazu přes PC a dataprojektor na projekční plátno.

Všechny jazykové učebny (5x) disponují ovládacím pultem s audiovizuální a výpočetní technikou, žákovskými pracovišti se sluchátky pro individuální poslech a dataprojektorem.

V učebně fyziky je nově instalovaná interaktivní tabule. K dispozici je zde i audiovizuální technika, vizualizér, deset žákovských a jeden učitelský počítač pro provádění laboratorních měření v systému ISES, rozvod elektrického proudu s možností regulace.

Učebna výtvarné výchovy je opatřena individuálními stolky, audiovizuální a výpočetní technikou. V modelovně je umístěna keramická pec s elektrickým ohřevem.

Učebna dějepisu sloužící též jako kmenová učebna je vybavena interaktivní tabulí, počítačem, vizualizérem, audiovizuální technikou a mapami pro výuku dějepisu.

Učebna českého jazyka sloužící též jako kmenová učebna je vybavena počítačem, dataprojektorem, vizualizérem a další audiovizuální technikou.

Učebna zeměpisu je vybavena novým školním nábytkem, audiovizuální a výpočetní technikou, zatemňovacím systémem a interaktivní tabulí. Slouží také jako kmenová učebna.

V průběhu školního roku 2005/2006 byla vybudována i odborná učebna pro výuku občanské výchovy a základů společenských věd, která rovněž slouží i jako kmenová učebna.

Aula školy slouží k výuce hudební výchovy, k pořádání společenských a kulturních akcí. Je vybavena klavírem zn. Petrof, spojovatelnými židlemi, moderními stolky, počítačem a výkonnou audiovizuální technikou – videorekordérem, DVD přehrávačem, vizualizérem, dataprojektorem.

Moderní tělocvičnu, která má plochu cca 1100 m^2, lze rozdělit předělovací stěnou na dvě části, v nichž může paralelně probíhat výuka tělesné výchovy ve dvou skupinách. Kromě tělocvičny je k dispozici cvičební sál (vhodný pro aerobik a gymnastiku) a dvě posilovny. U budovy tělocvičny je hřiště na košíkovou, běžecké dráhy dlouhé 60 m, doskočiště pro skok daleký a vržiště pro kouli.

Žáci mohou ve svém volném čase využívat klubovnu a studovnu. Studovna je vybavena deseti počítači s připojením k internetové síti a monochromatickou síťovou tiskárnou.

Učitelé a žáci využívají elektronický systém při objednávání, odhlašování a vydávání obědů. Přenos dat mezi dodavatelem obědů SOŠ a SOU Polička a naší školou je zajišťován pomocí sítě internet. V současné době si zajišťujeme i dovoz obědů vlastními kapacitami. K tomuto účelu byl zakoupen automobil Škoda Roomster, který parkujeme v nově vybudované garáži.

Škola má knihovnu s odbornou literaturou pro učitele i s literaturou pro žáky.

Multimediální studio, které slouží nejen pro multimediální výuku, ale i pro volnočasové aktivity žáků (zpracování počítačové grafiky a digitálního záznamu obrazu a pořizování zvukových nahrávek).

Škola má chráněnou protipožární únikovou cestu.

2.3 Spádová oblast školy

Spádovou oblast školy tvoří město Polička a okolí, Bystersko, částečně i Prosečsko a okrajové části Jihommoravského kraje a kraje Vysočina.

Tabulka spádových škol:

Úplné základní školy (hlavní)	ZŠ T. G. Masaryka, Polička, nábřeží Svobody ZŠ Na Lukách, Polička

	ZŠ Bystré ZŠ Pomezí ZŠ Lubná - Sebranice
Úplné základní školy (okrajově)	ZŠ Radiměř ZŠ Olešnice (Jihomoravský kraj) ZŠ Jimramov (Kraj Vysočina) ZŠ Proseč
Neúplné základní školy	ZŠ Borová ZŠ Sádek ZŠ Jedlová ZŠ Široký Důl ZŠ Pustá Kamenice ZŠ Telecí ZŠ Rohozná

2.4 Dopravní dostupnost

Poličkou prochází železniční trať Svitavy – Žďárec u Skutče, osobní vlaky přijíždějí před osmou hodinou a odjíždějí po 14. a 16. hod.

Z okolních vesnic je zajištěna autobusová doprava soukromými autodopravci. Dopravní spoje přijíždějí v rozpětí 6.30 - 7.45 hod., odjíždějí 14.00 - 15.00 hod. a 16.00 - 17.00 hod.

2.5 Kapacita školy:

Nejvyšší povolený počet žáků je 386.

2.6 Charakteristika pedagogického sboru

Výuku na škole zabezpečuje cca 27 až 35 pedagogických pracovníků. Snahou je, aby procentuální týdenní počet hodin vyučovaných pedagogy odborně kvalifikovanými s odbornou způsobilostí pro výuku daného předmětu byl co nejvyšší. Tomu odpovídá i personální strategie vedení školy.

Členové pedagogického sboru se zapojují do celoživotního vzdělávání formou účasti na akcích dalšího vzdělávání učitelů i rozšiřujícím studiem na vysokých školách.

Personálnímu obsazení pedagogického sboru odpovídá i skladba volitelných a nepovinných předmětů.

Jeden z pedagogů působí jako předseda krajské komise biologické olympiády pro Pardubický kraj.

Na škole dlouhodobě pracuje plně kvalifikovaný výchovný poradce a školní metodik prevence patologických jevů.

2.7 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce, spolupráce s rodiči a jinými subjekty

a) dlouhodobé projekty

- Mates – matematický korespondenční seminář, který připravují žáci našeho gymnázia pro žáky 6. a 7. tříd ZŠ a odpovídajících tříd gymnázií
- vrstevnický (peer) program – dlouhodobý projekt s pyramidovým efektem, kdy skupina vyškolených lektorů z řad žáků gymnázia působí na své vrstevníky a ti zase na další děti v oblasti primární prevence sociálně patologických jevů. Program je založen na aktivním psychosociálním učení a realizace probíhá formou psychoher

b) mezinárodní spolupráce

- naše škola 30 let spolupracovala s německým gymnáziem v Tangerhütte. Těžištěm naší spolupráce byly výměnné pobyty žáků a pedagogů, předávání poznatků, zkušeností a informací z nejrůznějších oblastí, rozvíjení jazykových dovedností apod. Po jejím zániku v roce 2005 byly partnerské vztahy navázány se školou v sousedním městě Tangermünde, do které přestoupila větší část žáků a pedagogického sboru z Gymnázia Tangerhütte
- organizujeme několikadenní jazykové, studijní či naučně-poznávací pobyty našich žáků a pedagogů

c) spolupráce s rodiči

- škola rozvíjí všechny formy spolupráce s veřejností. Především se však zaměřuje na pravidelnou komunikaci s žáky a jejich rodiči, resp. zákonnými zástupci
- rodičům jsou pravidelně podávány informace o prospěchu a chování ve studijních průkazech žáků, 2x do roka na rodičovských schůzkách nebo individuálně po předchozí domluvě. Uchazečům o studium a jejich rodičům na Dnu otevřených dveří a Burze škol ve Svitavách, popř. také individuálně po předchozí domluvě. Další informace jsou zveřejňovány na internetových stránkách školy (www.gympolicka.cz), úřední desce školy, v regionálním tisku, ve výroční zprávě
- rodiče se k dění na škole vyjadřují v rámci dobře fungujícího Sdružení rodičů a přátel školy Gymnázia Polička, s jehož výborem pravidelně jedná ředitel školy. SRPŠ každoročně organizuje maturitní ples, majálesovou veselici, finančně podporuje nejrůznější projekty a aktivity našich žáků

d) spolupráce s jinými subjekty

- škola velice dobře spolupracuje se zřizovatelem, kterým je Pardubický kraj, městem Poličkou, základními a středními školami regionu, vysokými školami a dalšími institucemi
- na škole pracuje Studentská rada. Její schůzky umožňují komunikaci zástupců jednotlivých tříd školy s jejím vedením
- od školního roku 2005/06 vykonává svou činnost Školská rada Gymnázia Polička, ustanovená podle nového školského zákona

- velmi dobrou spolupráci má škola s městem Polička, např. při organizaci studentského majálesu, Městským muzeem v Poličce, např. při přípravě a organizaci výstav výtvarných prací našich žáků, Hasičským záchranným sborem okresu Svitavy při protipožární prevenci, Policií ČR, Krizovým centrem ve Svitavách apod.
- škola využívá pomoci Pedagogicko-psychologické poradny ve Svitavách ve všech případech, kdy je třeba jejího odborného posouzení a poradenství a protidrogové prevenci

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

Hlavním posláním je výchova žáků ve všestranně vzdělaného a harmonicky rozvinutého člověka a příprava žáků k dalšímu studiu, obvykle na vyšším stupni gymnázia. Absolvent je ale stejně dobře připraven na vykonání přijímací zkoušky na jinou střední školu dle vlastního výběru.

Průběh vzdělávání na nižším stupni osmiletého gymnázia upravuje § 44 až § 52 zákona č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a vyhláškou MŠMT č.48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky.

Za hlavní cíl školy považujeme výchovu žáka jako jedince, který je všeobecně vzdělaný, zdravě sebevědomý, schopný uplatnit se v různých oborech činností.

Klademe důraz na rozvoj kritického myšlení, schopnosti reflektovat současné dění ve světě a podporujeme kreativitu a aktivitu žáků.

Snažíme se, aby žáci získali nadstandardní vědomosti, znalosti a dovednosti zejména v mateřském jazyce, matematice a jejích aplikacích i obou vyučovaných cizích jazycích, I další předměty vzdělávacího obsahu koncipujeme tak, aby představovali co nejaktuálnější a kvalitní vhled do různých vědních disciplín.

Snažíme se poskytovat vzdělávání v příjemných prostorách a v prostředí, kde jsou pěstovány vzájemně příjemné a kultivované vztahy.

3.2 Výchovně vzdělávací strategie

Výchovně vzdělávací strategie představují společně uplatňované postupy, metody a formy práce, které vedou k utváření klíčových kompetencí. Klíčové kompetence mají žákům pomáhat nejen při získávání všeobecného vzdělávání, ale vytváří základ i pro celoživotní učení a orientaci v každodenním životě.

Kompetence k učení	Učitel během výuky klade důraz na porozumění výkladu a používaných textů, na práci s textem a vyhledávání informací. Učitel umožňuje žákům ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcuje tvořivost žáků. Učitel pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení. Učitel umožňuje žákům účast v různých soutěžích a olympiádách.
Kompetence k řešení problému	Učitel klade otevřené otázky, zadává problémové úlohy a úlohy rozvíjející tvořivost. Učitel zařazuje metody, při kterých žáci docházejí k objevům, řešením a závěrům sami. Učitel zadává úkoly, při kterých žáci kombinují informace z různých zdrojů.
Kompetence komunikativní	Učitel vytváří prostor pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu.

	Učitel vede žáky ke vhodné komunikaci s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu. Učitel vede žáky k naslouchání názorů jiných.
Kompetence sociální a personální	Učitel umožňuje diferencované výkony podle individuálních schopností žáků. Učitel sleduje úspěšnost jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok. Učitel umožňuje žákům prezentovat výsledky své práce.
Kompetence občanské	Učitel důsledně vyžaduje dodržování pravidel. Učitel vyžaduje dokončování práce v dohodnuté kvalitě a termínech. Učitel ve výuce reflektuje společenské a přírodní dění.
Kompetence pracovní	Učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálů, nástrojů, techniky a vybavení. Učitel vede žáky k tomu, aby dodržovali bezpečnostní předpisy. Učitel se snaží žáky vést k přebírání zodpovědnosti za své studijní výsledky.

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP) vychází z aktuálně platné legislativy.

Žákem se SVP se rozumí osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními rozumíme nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáka. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou či školským zařízením. Druhy podpůrných opatření odpovídají věku žáků a stupni vzdělání a charakteru speciálních vzdělávacích potřeb žáka.

Podpůrná opatření spočívají v:

- poradenské pomoci školy a školského poradenského zařízení
- úpravě organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání, včetně zabezpečení výuky předmětů speciální pedagogické péče a včetně prodloužení délky středního vzdělávání až o 2 roky
- úpravě podmínek přijímání a ukončování vzdělávání
- použití kompenzačních pomůcek, speciálních učebnic, speciálních učebních pomůcek apod. • úpravě očekávaných výstupů vzdělávání v mezích stanovených rámcovými vzdělávacími programy
- vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu
- využití asistenta pedagoga, dalšího pedagogického pracovníka, tlumočníka českého znakového jazyka, přepisovatele pro neslyšící nebo možnosti působení osob poskytujících žákovi po dobu jeho pobytu ve škole podporu podle jiného právního předpisu

Podpůrná opatření (dále jen PO) dělíme do 5 stupňů:

PO 1. stupně – uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení (dále jen ŠPZ). Ředitel školy s pracovníky školního poradenského pracoviště (výchovný poradce, metodik prevence, třídní učitelé) a vyučující jednotlivých předmětů nastaví systém organizace poskytování PO 1. stupně, a to buď formou přímé podpory žáka (mírné úpravy v režimu školní výuky a domácí přípravy), nebo prostřednictvím plánu pedagogické podpory (dále PLPP).

PO 2. – 5. stupně – uplatňuje škola pouze na základě doporučení školského poradenského zařízení poté, co zákonný zástupce žáka udělil ve škole nebo školském zařízení písemný informovaný souhlas s jejich poskytováním. Ředitel školy s pracovníky školního poradenského pracoviště a vyučujícími jednotlivých předmětů nastaví systém organizace poskytování PO dle doporučení školského poradenského zařízení, např. individuální vzdělávací plán (dále jen IVP). Za zpracování IVP zodpovídá ředitel školy. PO 2. – 5. stupně přestane škola poskytovat po projednání se zákonným zástupcem žáka, pokud z doporučení nového posouzení školského poradenského zařízení vyplývá, že PO již není nezbytné.

PO při vzdělávání žáků např. s tělesným, zrakovým a sluchovým postižením, závažnými poruchami chování, kombinovanými vadami, apod. bude škola řešit na základě spolupráce se ŠPZ – pedagogicko psychologickou poradnou nebo speciálně pedagogickým centrem. Případné úpravy ŠVP (např. modifikace výstupů na úroveň RVP) bude škola provádět aktuálně pro konkrétní případy žáků se SVP na základě konzultace se ŠPZ.

Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaný či mimořádně nadaný žák není dle platné legislativy žákem se SVP.

Naše škola vytváří podmínky pro rozvoj nadání žáků, vychází důsledně z principu nejlepšího zájmu žáka. Ředitel školy může nadaného žáka či mimořádně nadaného žáka na základě písemné žádosti zákonného zástupce nezletilého žáka přeřadit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Součástí žádosti musí být vyjádření ŠPZ. Podmínkou pro přeřazení do vyššího ročníku je vykonání zkoušky z učiva nebo části učiva ročníku, který žák neabsolvoval.

Nadanému nebo mimořádně nadanému žákovi může ředitel gymnázia na žádost zákonného zástupce žáka povolit IVP s konkretizací přijatých opatření buď na základě písemného doporučení ŠPZ, nebo IVP z jiných důvodů. IVP vypracuje výchovný poradce ve spolupráci s třídním učitelem a ostatními vyučujícími žáka, za jeho zpracování zodpovídá ředitel školy.

Pro žáky s nadáním pouze v oblasti některých předmětů může ředitel školy na základě písemné žádosti zákonného zástupce nezletilého žáka povolit vzdělávání dle PLPP tak, aby byl naplněn předpoklad individualizace a diferenciace, a aby byl žákovi umožněn v příslušné oblasti dostatečný rozvoj. PLPP vypracovává výchovný poradce ve spolupráci s třídním učitelem a vyučujícími jednotlivých předmětů. PLPP bude průběžně vyhodnocován každé 3 měsíce. V případě, že PLPP bude vyhovovat a přijatá opatření splní svůj účel, bude škola v PLPP pokračovat.

Naše škola klade důraz u nadaných a mimořádně nadaných žáků na metody a formy výuky s individuálním přístupem, zadáváním projektů, individuálními konzultacemi. Nabízí

všestrannou nabídku volitelných předmětů podle zájmu žáků, mimoškolní aktivity, odborné exkurze, podporuje účast v soutěžích. Vše směřuje k zajištění kvality výuky a rozvoji potenciálu nadaného a mimořádně nadaného žáka.

3.4 Začlenění průřezových témat

Dlouhodobým cílem školy je působit na žáka výchovným i vzdělávacím procesem tak, aby se všestranně rozvíjel, byl schopen se dobře uplatnit v budoucím životě a aktivně se podílel na chodu občanské společnosti. K tomu má přispívat i zařazování průřezových témat v jednotlivých předmětech.

Následující tabulky jsou přehledem plnění průřezových témat (dále PT) jednotlivými předměty. Konkrétní zařazení a případně i způsoby plnění jednotlivých okruhů PT jsou zapracovány v učebních osnovách jednotlivých předmětů - viz kapitola **5.**

Pro přehlednost jsme zavedli jednotné označení okruhů PT dle tabulek. Toto číslování pak dále využíváme při řazení PT ke vzdělávacímu obsahu jednotlivých předmětů. V průběhu druhého stupně základního vzdělávání jsou splněny všechny okruhy jednotlivých průřezových témat.

Průřezová témata -přehled plnění

Osobnostní a sociální výchova

I. Osobnostní a sociální výchova											
	Osobnostní rozvoj I. I.					Sociální rozvoj I. II.				Morální rozvoj I. III.	
	Rozvoj schopností poznávání I. I. I*	Sebepoznání a sebepojetí I. I. II	Seberegulace a sebeorganizace I. I. III	Psychohygiena I. I. IV	Kreativita I. I. V	Poznávání lidí I. II. I	Mezilidské vztahy I. II. II	Komunikace I. II. II	Kooperace a kompetice I. I. III	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti I. III. I	Hodnoty, postoje, praktická etika I. III. II
Český jazyk	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x
Anglický jazyk											
Německý jazyk	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x
Ruský jazyk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Francouzský jazyk	x	x			x	x	x	x	x		
Matematika	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
IVT	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Dějepis					x				x		
Občanská výchova	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Fyzika	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Chemie	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Přírodopis											
Zeměpis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Laboratorní tech.											
Hudební výchova	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Výtvarná výchova	x	x	x		x	x	x	x			
Tělesná výchova	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

*číslování slouží pro zjednodušení zápisu v tabulkách využívaných v ŠVP (v RVP ZV toto číslování uvedeno není)

Výchova demokratického občana

II. Výchova demokratického občana				
	Občanská společnost a škola II. I	**Občan, občanská společnost a stát II. II**	**Formy participace občanů v politickém životě II. III**	**Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování II. IV**
Český jazyk			x	
Anglický jazyk				
Německý jazyk	x			
Ruský jazyk	x			
Francouzský jazyk				
Matematika	x			
IVT				
Dějepis		x		x
Občanská výchova	x	x	x	x
Fyzika				
Chemie			x	
Přírodopis	x	x		
Zeměpis		x		
Laboratorní tech.				
Hudební výchova	x			
Výtvarná výchova		x	x	
Tělesná výchova				

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

III. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech			
	Evropa a svět nás zajímá III. I	Objevujeme Evropu a svět III. II	Jsme Evropané III. II
Český jazyk			
Anglický jazyk			
Německý jazyk	x	x	x
Ruský jazyk			
Francouzský jazyk	x	x	x
Matematika			
IVT			
Dějepis		x	x
Občanská výchova	x		x
Fyzika			
Chemie			
Přírodopis	x	x	x
Zeměpis	x	x	x
Laboratorní tech.			
Hudební výchova	x	x	x
Výtvarná výchova			
Tělesná výchova			x

Multikulturní výchova

IV. Multikulturní výchova					
	Kulturní diference IV. I	Lidské vztahy IV. II	Etnický původ IV. III	Multikulturalita IV. IV	Princip sociálního smíru a solidarity IV. V
Český jazyk	x	x	x		
Anglický jazyk					
Německý jazyk	x	x		x	
Ruský jazyk					
Francouzský jazyk	x	x	x	x	
Matematika				x	
IVT					
Dějepis	x	x	x		x
Občanská výchova	x	x	x	x	x

Fyzika					
Chemie		x			
Přírodopis					
Zeměpis	x				
Laboratorní tech.					
Hudební výchova		x	x	x	x
Výtvarná výchova	x	x		x	
Tělesná výchova		x			x

Environmentální výchova

V. Environmentální výchova				
	Ekosystémy V. I	**Základní podmínky života V. II**	**Lidské aktivity a problémy životního prostředí V. III**	**Vztah člověka k prostředí V. IV**
Český jazyk				
Anglický jazyk				
Německý jazyk			x	
Ruský jazyk				
Francouzský jazyk				
Matematika				
IVT				
Dějepis		x	x	x
Občanská výchova				
Fyzika	x		x	x
Chemie			x	x
Přírodopis	x	x	x	x
Zeměpis	x	x		x
Laboratorní tech.				
Hudební výchova				x
Výtvarná výchova		x		x
Tělesná výchova				

Mediální výchova

VI. Mediální výchova							
	Receptivní činnosti VI. I					Produktivní činnosti VI. II	
	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení VI. I. I	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality VI. I. II	Stavba mediálních sdělení VI. I. III	Vnímání autora mediálních sdělení VI. I. IV	Fungování a vliv médií ve společnosti VI. I. V	Tvorba mediálního sdělení VI. II. I	Práce v realizačním týmu VI. II. II
Český jazyk	x	x	x	x	x	x	x
Anglický jazyk							
Německý jazyk	x	x				x	x
Ruský jazyk		x					
Francouzský jazyk							
Matematika							
IVT							
Dějepis		x				x	
Občanská výchova	x	x	x	x	x	x	x
Fyzika							
Chemie						x	
Přírodopis							
Zeměpis	x	x				x	
Laboratorní tech.							
Hudební výchova	x				x		
Výtvarná výchova	x				x	x	
Tělesná výchova							

x – předmět v rámci svých učebních osnov pro základní vzdělávání danou oblast průřezového tématu plní

3.5 Profil absolventa

Absolvent základního vzdělávání na našem gymnáziu umí komunikovat ústně i písemně v mateřském a ve dvou cizích jazycích s cílovou úrovní v anglickém jazyce A2 – B1 a ve druhém výběrovém jazyce A1 – A2 podle společného evropského referenčního rámce.

Umí prakticky používat ICT jak při svém dalším studiu, tak i při své práci a je schopen dosažené dovednosti aplikovat v dalším studiu či na trhu práce.

Vnímá kulturní hodnoty, vytváří si na ně vlastní názor a váží si jich. Je slušným člověkem a uvědomuje si, že svým chováním navenek nereprezentuje pouze sám sebe, ale i rodinu a školu. Chápe význam zapojení se do demokratických struktur společnosti a ví, jak ovlivní rozhodování o věcech, které ho zajímají. Má vztah k místnímu regionu a úctu k tradicím.

Získal všeobecný rozhled, který mu umožňuje orientaci v současném světě a bude dobrým základem pro dobré budoucí uplatnění na trhu práce. Má motivaci k dalšímu rozvíjení získaných schopností a dovedností. Jeho devizou je vysoká flexibilita, ochota a zájem učit se novým věcem, což uplatní při budoucí přípravě pro studium na vysokých školách v ČR i v zahraničí, nebo při budoucím pohybu na trhu práce.

Je schopen samostatně řešit zadané problémy, vyhledávat si informace, které k řešení zadaných problémů vedou. Umí pracovat ve skupině, v této skupině přiměřeně obhajuje svůj názor, případně ho koriguje.

Je připraven pro další pokračování ve studiu na naší škole, ale v případě zájmu o změnu je zároveň schopen se dále rozvíjet na jiné střední škole vybraného zaměření.

3.6 Organizace přijímacího řízení

Přijímací řízení probíhá v termínu daném MŠMT. Řídí se zákonem č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a vyhláškou MŠMT č.671/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o organizaci přijímacího řízení ke vzdělávání ve středních školách, ve znění pozdějších předpisů.

Počty přijímaných uchazečů o studium, kritéria přijímacího řízení, výsledky přijímacího řízení a další informace jsou průběžně prezentovány na internetových stránkách školy www.gympolicka.cz a na úřední desce v přízemí hlavní budovy.

4 Učební plán

Učební plán vychází z RVP ZV, platného od 1. 9. 2017

	Jazyk a jazyková komunikace		Matematika a její aplikace	Informační a komunikační technologie	Člověk a společnost		Člověk a příroda				Umění a kultura		Člověk a zdraví		Člověk a svět práce	Disponibilní hodiny	Celková časová dotace na předmět
	Český jazyk a literatura	Cizí jazyk			Dějepis	Výchova k občanství	Fyzika	Chemie	Přírodopis	Zeměpis	Hudební výchova	Výtvarná výchova	Výchova ke zdraví	Tělesná výchova			
Český jazyk a literatura	*15*															*2*	*17*
Cizí jazyk - první		*12*														*3*	*15*
Cizí jazyk - druhý																*6*	*6*
Matematika			*15*													*3*	*18*
Informatika				*1*											*2*	*3*	*6*
Dějepis					*7*											*1*	*8*
Občanská výchova						*4*											*4*
Zeměpis										*6,5*						*0,5*	*7*
Fyzika							*6,5*									*0,5*	*7*
Chemie								*3*								*2*	*5*
Přírodopis									*5*				*2*			*2*	*9*
Hudební výchova											*4*						*4*
Výtvarná výchova												*6*					*6*
Tělesná výchova														*8*			*8*
Laboratorní technika															*1*	*1*	*2*
Minimální časová dotace RVP	*15*	*12*	*15*	*1*	*11*		*21*				*10*		*10*		*3*	*24*	*122*

Přehled hodinových dotací jednotlivých předmětů včetně disponibilních hodin

Dotace vyučovacích hodin	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem	Disponibilní
Český jazyk	5	4	4	4	17	2
Anglický jazyk	4	4	3	4	15	3
Německý/Ruský/Francouzský jazyk[1]	0	0	3	3	6	6
Občanská výchova[2]	1	1	1	1	4	0
Dějepis	2	2	2	2	8	1
Matematika	5	5	4	4	18	3
Zeměpis	2	2	1	2	7	4
Fyzika	1	2	2	2	7	
Chemie	0	1	2	2	5	
Přírodopis[3]	2	2	0	2	6	
Informatika a výpočetní technika [4]	1	2	2	1	6	3
Hudební výchova	1	1	1	1	4	0
Výtvarná výchova	2	2	1	1	6	0
Tělesná výchova[5]	2	2	2	2	8	0
Výchova ke zdraví	0	0	3	0	3	1
Laboratorní technika[6]	2	0	0	0	2	1
Sportovní hry[7]	1	1	1	1	4	
Seminář z hudební výchovy[7]	2	2	2	2	8	
Celkem	**30**	**30**	**31**	**31**	**122**	**24**

[1] - vytváří se dvě skupiny v závislosti na zjištěném zájmu žáků
[2] - do předmětu je integrována část vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, tematický okruh Svět práce a část vzdělávací oblasti Výchova ke zdraví
[3] - do předmětu je integrována vzdělávací oblast Výchova ke zdraví, vzdělávací obor Výchova ke zdraví
[4] - do předmětu je integrována část vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, tematický okruh Využití digitálních technologií
[5] - do předmětu je integrována vzdělávací oblast Výchova ke zdraví, vzdělávací obor Tělesná výchova
[6] - do předmětu je integrována část vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, tematický okruh Práce s laboratorní technikou
[7] - nepovinný předmět

Exkurze a kurzy zařazované pravidelně do výuky

adaptační kurz	prima	zařazovaný v průběhu začátku školního roku v rozsahu XY dní. Náplní jsou poznávací aktivity vedoucí ke stmelení kolektivu a usnadnění prvních krůčků v novém prostředí. Obsah kurzu tvoří třídní učitel ve spolupráci s výchovným poradcem a metodikem primární prevence.
lyžařský kurz	sekunda	kurz zaměřený nejen na zvládnutí lyžařské techniky, ale táké na další pohybovou činnost, techniky první pomoci a aktivity upevňující vztahy v kolektivu
ročníkové exkurze	všechny ročníky	obvykle 2 dny v gesci třídního učitele, který je zodpovědný za náplň exkurze; podle možností třídní učitel může vyhovět požadavkům učitelů odborných předmětů na zařazení odborných bodů programu

Další odborné exkurze jsou zařazovány operativně, obvykle v rozsahu jeden den na ročník a o jejich konání rozhoduje ředitelství školy.
Škola podporuje a organizuje přednášky, besedy, divadelní a hudební představení dle plánu, který vzniká ve spolupráci vyučujících a ředitelství školy.

5 Učební osnovy

A. Povinné předměty

5.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika předmětu český jazyk a literatura

Vyučovací předmět má časovou dotaci 5 hodin týdně v primě a 4 hodiny týdně v sekundě, tercii a kvartě (**dále jen *5+4+4+4*)** hodiny týdně. Výuka českého jazyka probíhá v kmenových třídách, v učebně českého jazyka a v učebně informatiky a výpočetní techniky.

Do vzdělávacího obsahu Českého jazyka a literatury jsou začleněna tato průřezová témata: Mediální výchova, Multikulturní výchova, Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Vyučovací předmět vede k rozšiřování vědomého užívání jazyka jako základního nástroje pro rozvíjení abstraktního myšlení a jeho význam spočívá v prohlubování vyjadřovacích a komunikačních schopností a dovedností. Žáci se učí ovládnout nejen jazyk sám, ale především principy jeho užívání v různých komunikačních situacích, a to v mluvené i písemné podobě. Jazykové a stylizační schopnosti a dovednosti a jim odpovídající komunikační kompetence žáci rozvíjejí pod vedením učitele prostřednictvím aktivního podílu na nejrůznějších komunikačních událostech.

V jazykové výchově by si měl žák osvojit poznatky o zvukové stránce jazyka, tvarosloví a skladbě, o slovní zásobě a tvoření slov. K základnímu učivu patří i lexikální, syntaktický a morfologický pravopis. V komunikační a slohové výchově by měl žák zvládnout základní mluvené žánry podle komunikační situace, seznámit se se zásadami kultivovaného projevu, na základě poznatků o jazyce a stylu vytvářet gramaticky i věcně správný písemný projev a je veden i k vlastnímu tvořivému psaní. V oblasti literární výchovy žák vychází z poslechu literárních textů a zážitkového čtení. Volně reprodukuje přečtený nebo slyšený text, s literárním textem tvořivě pracuje, osvojuje si základní literární pojmy a porovnává je, na základě osvojených znalostí základů literární teorie tvoří vlastní literární text podle svých schopností. Ústně i písemně formuluje dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo. Žák si osvojuje dovednosti práce s jazykovými a literárními příručkami, využívá je jako zdroj informací.

Vzdělávání v této oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k vnímání a užívání českého jazyka jako mnohotvárného prostředku ke zpracování a následnému předávání informací a vědomostí a k prezentaci názorů i samostatného řešení problémů.

Cílům odpovídají i formy práce, vyučovací metody a pracovní postupy. Do vyučovacích hodin jsou začleňovány krátkodobé projekty, uplatňují se různé metody dramatické výchovy. Žáci využívají i prostředky výpočetní techniky /výukové programy a internet/ a odbornou literaturu.

Výchovné a vzdělávací strategie

V hodinách českého jazyka a literatury jsou pro rozvíjení a utváření klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní

- vybírá pro žáky různé typy textů, podle zadání učitele žáci na základě získaných poznatků provádějí analýzu, zobecňují, formulují závěry
- vybírá pro žáky zajímavé texty a úkoly – tím je motivuje k zapojení do předmětových soutěží a olympiád

- zadává k mluvním cvičením a k diskuzi taková témata, v nichž žáci otevřeně vyjadřují svůj názor podpořený logickými argumenty a tolerují mínění jiných
- vybírá pro žáky různé typy textů, podle zadání učitele žáci na základě získaných poznatků provádějí analýzu, zobecňují, formulují závěry
- vhodnou volbou tématu či návodnými otázkami vede žáky k tomu, aby při diskuzích na odborné téma, při tvorbě slohových prací odborného stylu i při literárním výkladu využívali svoje poznatky či znalosti z jiných oborů
- vhodným výběrem témat i literárních ukázek vede žáky k tomu, aby při interpretaci textů i při psaní slohových prací uplatňovali základní myšlenkové operace, ale i fantazii a kreativitu
- zadává individuálně nebo ve skupině krátké referáty o nejnovějším dění v kultuře (literatura, divadlo, film)
- žáci podle pokynů učitele prostudují příslušnou pasáž z učebnice sami, učitel jim k tomu předem položí cílené otázky, aby soustředil jejich pozornost na určité problémy textu
- učitel nabízí žákům k posouzení běžné, z komunikační praxe převzaté texty k vyhledávání jejich shody a rozdílů či k třídění textů do určitých skupin (např. podle funkčních stylů)
- učitel vede žáky k přípravě a uskutečnění diskuze na vybrané téma z literatury nebo občanské výchovy, dějepisu apod. s dodržováním všech zásad pro vedení diskuze

Kompetence občanské

- učitel zadává skupině úkoly způsobem, který vylučuje, aby jeden žák pracoval za ostatní, motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních a motivuje žáky k zájmu o kulturní dědictví
- žáci respektují přesvědčení druhých lidí, chrání naše tradice, kulturní i historické dědictví, aktivně se zapojují do kulturního dění, mají pozitivní postoj k uměleckým dílům

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví a k dodržování bezpečnostních pravidel pro práci s výpočetní technikou
- žáci dodržují hygienu práce a bezpečnostní pravidla.
- učitel vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Český jazyk a literatura – Prima				
Komunikační a slohová výchova				
ČJL-9-1-01 **odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji**	• čtení - praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové	• analyzuje a interpretuje fakta z přečteného z textu • ověřuje fakta pomocí otázek. • kriticky hodnotí čtený text	*PT VI.I.I*	
ČJL-9-1-02 **rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru**	• naslouchání - praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové	• aktivně spolupracuje ve skupině • používá vhodné zvukové prostředky souvislého projevu	*PT I.I.I* *PT I.II.III* *PT I.III.I*	
ČJL-9-1-04 **dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci**	• mluvený projev – zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace)	• naslouchá partnerovi v dialogu či diskusi • zapojuje se do diskuse a učí se ji vést • dokáže použít základní komunikační normy v praxi		
ČJL-9-1-08 **využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát**	• mluvený projev - zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální) komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse	• používá vhodné techniky mluveného projevu • samostatně připraví a přednese referát • formuluje hlavní myšlenky textu • používá základní mluvené žánry	*PT VI.I.III.* *PT VI.II.I*	

ČJL-9-1-10 **využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů**	• písemný projev - na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: zpráva, popis děje, vyprávění, soukromý a úřední dopis, výpisky, klíčová slova, výtah, teze)	• používá v tvorbě psaného textu různé slohové postupy • rozlišuje různé slohové útvary a dokáže je použít u tvorby vlastního textu		
Český jazyk a literatura – Prima				
Jazyková výchova				
ČJL-9-2-01 **spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova**	• zvuková podoba jazyka – zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči, větná melodie, tempo a rytmus řeči, znělost hlásek – výslovnost a pravopis	• rozliší znělost hlásek • dokáže použít zásady spisovné výslovnosti a aplikuje výslovností pravidla na mluvený projev • vysvětlí pojmy melodie, tempo a rytmus řeči a dokáže je správně použít		
ČJL-9-2-02 **rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech**	• slovní zásoba a tvoření slov – slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova	• rozlišuje jednotlivé způsoby obohacování slovní zásoby a aktivně je používá při tvorbě vlastních textů • zvládá jednotlivé způsoby tvoření slov – odvozování, skládání, zkracování • objasní zásady tvoření českých slov a dokáže ve svém mluveném i psaném projevu použít přenesená pojmenování		
ČJL-9-2-04 **správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci**	• tvarosloví - slovní druhy, mluvnické významy slov a tvary slov • podstatná jména, přídavná jména, zájmena, slovesný způsob	• rozliší podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky • určí ohebné slovní druhy, jejich mluvnické významy a kategorie • používá různé tvary slov v psaném i mluveném projevu • určí slovesný způsob		
ČJL-9-2-05 **využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace**	• skladba - závislost ve skladební dvojici, podmětná a	• definuje základní skladební vztahy a určí skladební dvojici		

	přísudková část, rozvíjející větné členy, přímá řeč	• rozliší podmětnou a přísudkovou část věty • definuje rozvíjející větné členy a dokáže je určit • rozlišuje mezi větou jednoduchou a souvětím a graficky znázorní souvětí		
ČJL-9-02-07 **v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí**	• pravopis - lexikální morfologický, syntaktický	• řeší a analyzuje různé pravopisné jevy • aplikuje své znalosti pravopisu v písemném projevu • posoudí správnost pravopisných jevů		
ČJL-9-02-08 **rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití**	• obecné poučení o jazyce-čeština (jazyk národní a mateřský) • rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky) • kultura jazyka a řeči	• popíše rozvrstvení národního jazyka • definuje spisovné a nespisovné útvary národního jazyka a rozliší je v textu • používá vhodné spisovné a nespisovné prostředky • zdůvodní užití různých vrstev národního jazyka v textu		
Český jazyk a literatura – Prima				
Literární výchova				
ČJL-9-3-01 **uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla**	• tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům	• definuje umělecký a neumělecký text • vlastními slovy interpretuje smysl přečteného díla • rozvíjí svou vlastní literární tvorbu • rozlišuje jednotlivé literární druhy a žánry	VV HV	
ČJL-9-3-02 **rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora**	• způsoby interpretace literárních a jiných děl • struktura literárního díla	• analyzuje strukturu literárního díla • analyzuje základní charakteristické rysy literárních děl a autorů		
ČJL-9-3-03 **formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo**	• způsoby interpretace literárních a jiných děl	• formuluje dojmy ze své četby, divadelního nebo filmového představení	*PT I.III.II*	

filmového představení a názory na umělecké dílo		• diskutuje o literárních dílech ve skupinách • shrne vlastní názory na umělecké dílo		
ČJL-9-3-04 **tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie**	• autor/vypravěč/hrdina/čtenář (základní poučení) • obraz / slovo / zvuk (literatura v kontextu jiných uměleckých odvětví) – základní poučení • tvořivé činnosti s literárním textem – vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům	• vytvoří vlastní literární text a používá své znalosti písemného projevu • vytvoří charakteristiku postav • interpretuje různé literární texty • reprodukuje hlavní myšlenky literárního textu	VV HV *PT IV.I* *PT IV.II* *PT IV.III*	
ČJL-9-3-09 **vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích**	• **základy literární teorie a historie** - struktura literárního díla (námět, téma, hrdina, kompozice), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie, rým, rytmus, verš), literatura umělecká a věcná	• vlastními slovy formuluje jazyk literárního díla • rozebere literární dílo a určí jeho strukturu • využívá znalostí z literární teorie u rozboru literárního textu • pracuje s odbornou literaturou		
ČJL-9-3-06 **rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele**	• literární druhy a žánry - pohádka – lidová, autorská, příběhy s fantastickými motivy, bajka, mýtus, starověký epos, dobrodružná literatura, nonsensová poezie • typické žánry a jejich představitelé	• rozliší literární druhy a žánry • definuje literární žánry – pohádka, bajka, mýtus, epos, dobrodružná literatura, nonsensová poezie • přiřadí k jednotlivým literárním žánrům významné představitele		

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Český jazyk a literatura – Sekunda				
Komunikační a slohová výchova				
ČJL-9-1-02	• vypravování vypravování četba,	• rozlišuje jednotlivé slohové postupy • vytvoří vlastní literární text	*PT I.I.V* *PT I.II.III*	

rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	vypravování a dramatizace, vypravování a tvorba pohádky, bajka, dokončení příběhu		*PT I.III.I*	
ČJL-9-1-04 **dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ke svému komunikačnímu záměru**	• písemný projev – na základě poznatků o jazyce a slohu, o základních slohových postupech a žánrech • vlastní tvořivé psaní – výtah, žádost, životopis (vytvoření vlastního životopisu, vypravování životopisu podle údajů)	• vytvoří vlastní žádost, životopis, výtah • využívá základní poznatky o slohových postupech a dokáže je použít • naslouchá partnerovi v dialogu či diskusi		
ČJL-9-1-08 **využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát**	• popis popis výrobku, popis uměleckého díla, popis pracovního postupu, charakteristika přímá a nepřímá, líčení • čtení věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací)	• vytvoří vlastní popis výrobku, uměleckého díla, pracovního postupu • vytvoří přímou a nepřímou charakteristiku, líčení • formuluje hlavní myšlenku textu • kriticky hodnotí čtený text	*PT I.II.I*	
ČJL-9-1-10 **využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů**	• písemný projev - na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (v návaznosti na výuku literatury)	• používá základní slohové postupy a žánry • vytváří vlastní text užívá získaných poznatků o jazyce a slohu		
Český jazyk a literatura – Sekunda				
Jazyková výchova				
ČJL-9-2-02 **rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech**	• slovní zásoba a tvoření slov - obohacování slovní zásoby, tvoření slov, vrstvy slovní zásoby, věcný a mluvnický význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná,	• používá různé způsoby obohacování slovní zásoby • analyzuje různé vrstvy slovní zásoby • rozliší věcný a mluvnický význam slov • rozliší jednoznačná a mnohoznačná slova		

	slovo a sousloví, synonyma a homonyma, slova citově zabarvená, odborná terminologie	• definuje synonyma, homonyma, slova citově zabarvená. • používá odbornou terminologii		
ČJL-9-2-04 **správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci**	• tvarosloví - slovní druhy, mluvnické významy • tvary zájmena jenž, slovesné kategorie, slovesný rod činný a trpný, příslovce, příslovečné spřežky, stupňování příslovcí, další neohebné slovní druhy	• rozliší neohebné slovní druhy a jejich mluvnické významy • určí tvary zájmena jenž • rozliší slovesný rod činný a trpný • definuje příslovečné spřežky • aplikuje stupňování příslovcí v textu		
ČJL-9-2-05 **využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace**	• skladba - druhy vět podle postoje mluvčího, věty dvojčlenné a jednočlenné, základní skladební dvojice, rozvíjející větné členy, přístavek, věta jednoduchá, druhy vedlejších vět	• rozliší věty jednočlenné a dvojčlenné • určí základní skladební dvojice • analyzuje rozvíjející větné členy • definuje přístavek • rozliší větu jednoduchou a souvětí • určí druhy vedlejších vět • určí druhy vět podle postoje mluvčího		
ČJL-9-2-07 **v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí**	• pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický	• řeší a analyzuje různé pravopisné jevy ve větě jednoduché i v souvětí • aplikuje své znalosti pravopisu v písemném projevu • posoudí správnost pravopisných jevů		
ČJL-9-2-01 **spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova**	• slovní zásoba a tvoření slov	• používá v písemné projevu česká a cizí slova • užívá vhodné jazykové prostředky pro danou komunikační situaci		
ČJL-9-2-03 **samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami**	• jazyková norma kodifikace • jazykové příručky	• interpretuje údaje z jazykových příruček • seznámí se s pravopisnými příručkami a získané znalosti aplikuje ve tvorbě svého mluveného i písemného projevu		
ČJL-9-2-06 **rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí**	• skladba – pořádek slov ve větě, stavba textu	• rozliší významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché i v souvětí		

Český jazyk a literatura – Sekunda				
Literární výchova				
ČJL-9-3-01 **uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla**	• tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný (hudební) doprovod k literárním textům	• interpretuje různé literární texty • reprodukuje hlavní myšlenky literárního textu • vytvoří vlastní literární text		
ČJL-9-3-02 **rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora**	• způsoby interpretace literárních a jiných děl	• analyzuje základní charakteristické rysy literárních děl a autorů • analyzuje strukturu literárního díla		
ČJL-9-3-04 **tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie**	• práce s textem • struktura literárního díla • autor/vypravěč/hrdina/ čtenář • obraz / slovo / zvuk (literatura v kontextu jiných uměleckých odvětví) – základní poučení	• na základě znalosti literárních druhů a žánrů analyzuje text • určí strukturu literárního díla • interpretuje text (autor, vypravěč, …) • vytváří vlastní literární text a využívá poznatků z literární teorie		
ČJL-9-3-09 **vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích**	• autor/vypravěč/hrdina/ čtenář • obraz / slovo / zvuk (literatura v kontextu jiných uměleckých odvětví) – základní poučení	• využívá poznatků z literární teorie • kriticky hodnotí přečtený text • pracuje s odbornou literaturou		
ČJL-9-3-03 **formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo**	• základy literární teorie a historie - struktura literárního díla (námět, téma, hrdina, kompozice), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie, rým, rytmus, verš), literatura umělecká a věcná	• určí strukturu literárního díla • analyzuje jazykovou složku literárního díla a určí obrazná pojmenování • rozliší literaturu uměleckou a věcnou • vlastními slovy shrne námět a téma literárního dílo • určuje zvukové prostředky poezie (rytmus, rým)	*PT I.III.II*	
ČJL-9-3-06	• literární druhy a žánry - próza, poezie, drama; mýtus,	• rozliší literární druhy a žánry		

rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	pohádka, pověst, povídka, balada, píseň, nonsensová poezie • typické žánry a jejich představitelé	• definuje literární žánr mýtus, pohádka, pověst, povídka, balada, píseň, nonsensová poezie • přiřadí k jednotlivým literárním žánrům významné představitele		

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Český jazyk a literatura – Tercie				
Komunikační a slohová výchova				
ČJL-9-1-05 **odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru**	• připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek • referát, diskuse	• používá různé techniky mluveného projevu • zapojuje se do diskuse a učí se ji vést	*PT I.II.II* *PT VI.II.II*	
ČJL-9-1-04 **dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci**	• mluvený projev – zásady dorozumívání (komunikační normy) • zásady kultivovaného projevu	• používá vhodné jazykové prostředky pro danou komunikační situaci • užívá různé mluvené žánry podle komunikační situace		
ČJL-9-1-08 **využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát**	• věcné čtení (studijní čtení jako zdroj informací) a kritické čtení. • výpisky, referát, výtah	• samostatně připraví a přednese referát • kriticky hodnotí čtený i slyšený text • formuluje hlavní myšlenky textu • interpretuje údaje z přečteného textu a samostatně vytvoří výpisky či výtah • používá odbornou literaturu	*PT VI.I.I* *PT VI.I.II*	
ČJL-9-1-09 **uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování**	• mluvený projev – zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace)	• vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezi větného navazování • užívá různé mluvené žánry podle komunikační situace		
ČJL-9-1-10	• písemný projev – na základě poznatků o jazyce a stylu, o	• vytvoří subjektivně zabarvený popis, výklad a úvahu		

využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	základních slohových postupech a žánrech • vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu • vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: subjektivně zabarvený popis, výklad, úvaha)	• používá v tvorbě psaného textu různé slohové postupy		
ČJL-9-1-01 **odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji**	• věcné čtení • naslouchání – praktické, věcné, kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu)	• analyzuje a interpretuje fakta vyplývající z textu • ověřuje fakta pomocí otázek • pracuje s různými informačními zdroji a s odbornou literaturou • rozlišuje objektivní a subjektivní sdělení		
Český jazyk a literatura – Tercie				
Jazyková výchova				
ČJL-9-2-07 **v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí**	• pravopis – lexikální, morfologický, syntaktický	• řeší a analyzuje různé pravopisné jevy • aplikuje své znalosti pravopisu v písemné projevu • posoudí správnost pravopisných jevů		
ČJL-9-2-03 **samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami**	• obecné poučení o jazyce – jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky)	• interpretuje údaje z jazykových příruček • seznámí se s pravopisnými příručkami a získané znalosti aplikuje ve tvorbě svého mluveného i písemného projevu		
ČJL-9-02-04 **správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci**	• tvarosloví – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov	• skloňuje obecná jména přejatá i cizí vlastní jména • určuje slovesný rod a vid		
ČJL-9-02-02 **rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých**	• slovní zásoba a tvoření slov – slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova	• používá různé způsoby obohacování slovní zásoby v textu • zvládá jednotlivé způsoby tvoření slov – odvozování, skládání, zkracování		

slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech		• užívá v textu cizí vlastní jména		
ČJL-9-02-06 **rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí**	• skladba – výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu	• rozlišuje mezi pojmy výpověď a věta • analyzuje stavbu věty • rozlišuje větu jednočlennou a dvojčlennou • určí rozvíjející větné členy • definuje několikanásobný větný člen • určí druhy vedlejších vět a významové poměry mezi větami hlavními a vedlejšími		
ČJL-9-02-01 **spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova**	• zvuková stránka jazyka – modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování)	• určí slovní a větný přízvuk • používá členění souvislé řeči		
ČJL-9-02-08 **rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití**	• obecné poučení a jazyce – skupiny jazyků, rozvrstvení národního jazyka, jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny	• rozliší rozvrstvení národního jazyka a zdůvodní užití různých jeho vrstev		
Český jazyk a literatura – Tercie				
Literární výchova				
ČJL-9-3-01 **uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla**	• tvořivé činnosti s literárním textem – volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní doprovod k literárním textům	• reprodukuje text umělecké literatury, jeho obsah a hlavní myšlenky • při reprodukci využívá citací z textu a popularizační sekundární literatury • porovná povídku a bajku • vyzkouší si zásady a techniku přednesu textu		
ČJL-9-3-03 **formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo**	• způsoby interpretace literárních a jiných děl •	• formuluje dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení či ze zhlédnutí uměleckého vystoupení a své názory na ně	HV, VV, OV, D *PT IV.I* *PT VI.II*	

filmového představení a názory na umělecké dílo			*PT I.I.I* *PT II.IV*	
ČJL-9-3-05 **rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty**	• základy literární teorie a historie – struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu)	• rozpozná literární díla hodnotné a konzumní literatury; svůj názor doloží argumenty • vlastními slovy reprodukuje přečtený text	D *PT IV.I*	
ČJL-9-3-04 **tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie**	• tvořivé činnosti s literárním textem – vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům	• vytvoří vlastní literární text, ve kterém uplatní znalosti z literární teorie		
ČJL-9-3-07 **uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře**	• literární druhy a žánry – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé	• uvádí některé významné evropské a mimoevropské představitele a jejich díla; tyto autory či díla zařadí do kontextu kulturních dějin • uvádí některé významné autory a díla z české literatury • formuluje některé známé náměty, literární typy • chápe podstatu umění, umělecké literatury a umělecké fikce, popíše vztah literatury k dalším druhům umění, uvádí různá hlediska, podle nichž je možno uměleckou literaturu členit		
ČJL-9-3-02 **rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora**	• struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš)	• definuje termíny vztahující se ke struktuře literárního díla a používá je při interpretaci uměleckého textu • určuje obrazná pojmenování (básnický přívlastek, personifikace, metafora, metonymie) • analyzuje kompozici uměleckého díla		
ČJL-9-3-06 **rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele**	• literární druhy a žánry – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé	• rozliší základní literární druhy a žánry • orientuje se v hlavních vývojových obdobích národní a světové literatury		

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Český jazyk a literatura – Kvarta				
Komunikační a slohová výchova				
ČJL-9-1-01 **odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji**	• písemný projev – základní slohové postupy a žánry • objektivní a subjektivní slohotvorní činitelé • slohové postupy v různých funkčních stylech	• definuje jednotlivé funkční styly • rozlišuje objektivní a subjektivní slohotvorné činitelé • používá různé slohové postupy • ověřuje fakta z textu pomocí otázek a odborné literatury	*PT VI.I.I* *PT I.I.I* *PT I.I.II* *PT I.I.III* *PT I.I.V*	
ČJL-9-1-02 **rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru**	• naslouchání – kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové)	• rozlišuje různé slohové útvary a dokáže je použít u tvorby vlastního textu • analyzuje postoj ke sdělovanému obsahu textu • rozlišuje objektivní a subjektivní sdělení	*PT I.II.III* *PT I.III.II* *PT VI.I.V*	
ČJL-9-1-04 **dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ke svému komunikačnímu záměru**	• písemný projev • vyprávěcí postup, popis a charakteristika, životopis • odborný styl a výklad • úvaha	• používá vyprávěcí postup a dokáže jej aplikovat v různých slohových postupech. • vytvoří vlastní životopis, popis, charakteristiku a úvahu • aplikuje odborný styl v praxi		
ČJL-9-1-06 **v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků**	• mluvený projev – zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální)	• dokáže obhájit svůj názor a argumentuje vhodnými jazykovými prostředky • zapojuje se do diskuse a učí se ji vést • analyzuje různé mediální texty	*PT II.III* *PT VI.I.IV*	
ČJL-9-1-10 **využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastními tvořivému**	• písemný projev • publicistický styl a jeho útvary	• definuje publicistický styl a užívá jeho útvary • analyzuje mediální text • diskutuje se svými spolužáky a využívá vhodných zásad komunikace		

psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů		• dodržuje pravidla dialogu		
ČJL-9-1-08 **využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát**	• věcné a kritické čtení	• formuluje hlavní myšlenky textu • vytvoří výtah nebo výpisky z přečteného textu • samostatně připraví a přednese referát		
ČJL-9-1-09 **uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování**	• mluvený projev – zásady dorozumívání (základní mluvené žánry podle komunikační situace)	• vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezi větného navazování • užívá různé mluvené žánry podle komunikační situace		
ČJL-9-1-03 **rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj**	• kritické naslouchání (manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové)	• rozliší manipulativní komunikaci a komunikační fauly • kriticky hodnotí mediální text či sdělení • definuje zvukové prostředky souvislého projevu	*PT VI.I.I*	
Český jazyk a literatura – Kvarta				
Jazyková výchova				
ČJL-9-2-01 **spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova**	• zvuková podoba jazyka - zásady spisovné výslovnosti	• dokáže použít zásady spisovné výslovnosti u slov domácích i přejatých • aplikuje výslovností pravidla na mluvený projev	*PT I.I.I* *PT I.I.II* *PT I.I.III*	
ČJL-9-2-02 **rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech**	• slovní zásoba a tvoření slov – slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, obohacování slovní zásoby	• používá různé způsoby obohacování slovní zásoby v textu – odvozování, skládání, zkracování • analyzuje zásady tvoření českých slov	*PT I.II.III* *PT I.III.I*	
ČJL-9-2-04 **správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci**	• tvarosloví – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov	• rozliší ohebné a neohebné slovní druhy • určuje mluvnické kategorie u ohebných slovních druhů		

ČJL-9-2-05 **využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace**	• zvuková podoba jazyka – modulace souvislé řeči (přízvuk, slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy a frázování)	• vytváří vlastní mluvený projev a používá různé prvky modulace souvislé řeči • na základě znalosti jazykové normy používá členění souvislé řeči		
ČJL-9-2-06 **rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí**	• skladba – výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu	• určuje základní skladební vztahy ve větě jednoduché i v souvětí • definuje rozvíjející větné členy • rozliší souvětí souřadné a podřadné • graficky znázorní vzorec věty jednoduché • analyzuje nepravidelnosti a chyby větné skladby • rozliší přímou a nepřímou řeč		
ČJL-9-2-07 **v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí**	• pravopis - lexikální morfologický, syntaktický	• řeší a analyzuje různé pravopisné jevy • aplikuje své znalosti pravopisu v písemném projevu • posoudí správnost pravopisných jevů		
ČJL-9-2-03 **samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami**	• jazyk a komunikace (jazykovědné příručky)	• interpretuje údaje z jazykových příruček • seznámí se s pravopisnými příručkami a získané znalosti aplikuje ve tvorbě svého mluveného i písemného projevu.		
ČJL-9-2-08 **rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití**	• obecné poučení o jazyce – skupiny jazyků, rozvrstvení národního jazyka, jazyk a komunikace (kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny)	• používá vhodné spisovné a nespisovné prostředky podle komunikační situace • popíše rozvrstvení národního jazyka • objasní vývoj českého jazyka a klasifikuje rozdělení slovanských jazyků		
Český jazyk a literatura – Kvarta				
Literární výchova				
ČJL-9-3-01 **uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smyl díla**	• tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a	• zaznamenává a reprodukuje hlavní myšlenky textu • volně reprodukuje přečtený nebo slyšený text	*PT IV. I* *PT IV.II* *PT I.I.I* *PT I.I.III*	

	reprodukce hlavních myšlenek	• interpretuje text a používá poznatky z literární teorie	*PT I.I.III*	
ČJL-9-3-03 **formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo**	• způsob interpretace literárních a jiných děl	• formuluje dojmy ze své četby, divadelního či filmového představení • vlastními slovy zhodnotí umělecké dílo	*PT I.I.V* *PT I.II.III* *PT I.III.I*	
ČJL-9-3-04 **tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie**	• základy literární teorie a historie - struktura literárního díla, jazyk literárního díla	• definuje pojmy z literární teorie a prakticky je používá v textu • vlastními slovy charakterizuje jazykovou složku textu		
ČJL-9-3-06 **rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele**	• literární druhy a žánry – poezie, próza, drama, hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé	• rozliší literární druhy a žánry • určí základní básnické figury • přiřadí k jednotlivým literárním žánrům významné představitele		
ČJL-9-3-05 **rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty**	• základy literární teorie a historie – literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)	• rozliší literaturu hodnotnou a konzumní • vlastními slovy zhodnotí literární texty a svůj názor doloží vhodnými argumenty • rozliší literaturu uměleckou a věcnou		
ČJL-9-3-08 **porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování**	• způsoby interpretace literárních a jiných děl	• porovná různá ztvárnění téhož námětu • vlastními slovy zhodnotí zpracování námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	*PT I.I.I*	
ČJL-9-3-01 **uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla**	• základy literární teorie a historie – struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie)	• reprodukuje hlavní myšlenky literárního textu • provede komplexní rozbor literárního textu • vlastními slovy charakterizuje hlavní postavy • určí zvukové prostředky poezie		

5.2 Anglický jazyk

Charakteristika předmětu Anglický jazyk

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Na nižším stupni gymnázia výuka anglického jazyka směřuje k úrovni A2, tak jak je definována Společným evropským referenčním rámcem pro jazyky / viz příloha /.

Většina hodin anglického jazyka probíhá v jazykových laboratořích vybavených audiovizuální technikou. Příležitostně navštěvujeme počítačovou učebnu, kde využíváme výukové programy a internet.

Žáci se učí z učebnic britských autorů, doplněných audiovizuálními pomůckami a množstvím dalších doplňkových materiálů. Formy práce podporují rozvoj učení, projektovou práci, řešení problémů, interakci, vnímání souvislostí a získávání správných pracovních a učebních návyků. Učebnice „Project“ dovoluje uživatelům – učitelům kombinovat současné i tradiční metody výuky a realizovat i vlastní nápady.

Obsahem předmětu je nácvik komunikačních dovedností v anglickém jazyce, a to dovedností receptivních (poslech, čtení, porozumění), produktivních (schopnost vyjádřit se v cizím jazyce písemně i ústně, formulovat názor, prezentovat výsledky samostatné práce), interaktivních (schopnost reagovat v komunikační situaci) a mediačních (schopnost porozumět čtenému nebo mluvenému textu v médiích).

Důraz klademe na rozvíjení kognitivních schopností (gramatických, lexikálních a fonetických). Posilujeme motivaci k výuce jazyků zařazováním interkulturních bloků, hodin věnovaných reáliím, literatuře, podporujeme kontakty a projekty mezinárodní spolupráce. Žáci nejen poznávají kulturu jiných zemí, učí se ji poznávat, chápat a tolerovat její odlišnosti, ale dovedou i prezentovat českou kulturu směrem k ostatním národům. Získávají dobrý základ pro život v rámci stále otevřenějšího evropského i světového prostoru.

Výchovné a vzdělávací strategie reflektují věk a zájmy žáků, velký důraz je kladen na jejich samostatné rozhodování, využívání získaných znalostí a zkušeností a na sebedůvěru ve vlastní schopnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie směřující v předmětu Anglický jazyk k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení:

- Učitelé ve výuce prezentují různé způsoby přístupů ke studiu jazyka a žáky vedou k tomu, aby je využívali.
- Žáci dostávají takové úkoly, v jejichž rámci samostatně vyhledávají a zpracovávají informace z cizojazyčných textů.
- Součástí hodin i domácí přípravy je práce se slovníky, referenčními příručkami, multimediálním jazykovým softwarem a internetem.
- Důvěru ve své jazykové schopnosti a návyky nutné k samostatné práci s jazykem získávají žáci extenzivní četbou anglických textů.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitelé poskytují žákům prostor k samostatnému řešení jazykových problémů i k jejich různým řešením. Využívají příležitosti demonstrovat komplexní charakter jazyka a vedou žáky k jeho respektování.
- Neustálou prací s texty, kterým ne vždy beze zbytku rozumějí, se žáci učí zacházet s nekompletními informacemi. Jsou vedeni k nutnosti domýšlení, hledání souvislostí a smyslu.
- Ve výuce jsou simulovány modelové situace, se kterými se žáci mohou setkat v praktickém životě (psaní dopisů na různá témata, rozhovory v různých kontextech, poslech neznámých mluvčích atd.). Žáci jsou vedeni k samostatnosti a schopnosti v reálných jazykových situacích reagovat a uspět.
- V rámci diskusí na různá témata je po žácích požadována schopnost formulovat názor, předkládat argumenty, zřetelně a logicky vyjádřit názor.

Kompetence komunikativní:

- Rozvoj komunikativní kompetence je obsažen v samé podstatě předmětu. Dovednosti spojené s čtením, poslechem, mluvením a psaním rozvíjejí učitelé u žáků jak standardními metodami výuky cizího jazyka, tak využitím nejnovějších přístupů.
- V rámci konverzace učitelé kultivují u žáků schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení, stejně tak jako umění naslouchat názorům druhých a tolerovat odlišnosti.
- Při práci s jazykovým materiálem vedou učitelé žáky k přesnosti, k identifikaci podstatných informací a rozvíjení jejich interpretačních schopností.

Kompetence sociální a personální:

- Párovým a skupinovým řešením úkolů v hodinách žáci rozvíjejí své schopnosti spolupracovat.
- Specifický charakter učení jazyka rozvíjí u žáků schopnost soustavné práce s dlouhodobými cíli.

Kompetence občanské:

- V rámci konverzace vedou učitelé žáky k tomu, aby vyjádřili svůj názor, aby zaujali stanovisko k problémům společenským, sociálním i kulturním.
- Učitel vede se žáky debaty a diskuse na aktuální témata, během nichž žáci obhajují své názory.

Kompetence pracovní:

- Učitel vede žáky k tomu, aby získané vědomosti uměli využít ve svém budoucím povolání.
- Žáci jsou vedeni k zodpovědnému přístupu při plnění svých povinností, k dodržování stanovených pravidel a závazků

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Anglický jazyk – Prima				
POSLECH S POROZUMĚNÍM CJ-9-1-01 **Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně**	• **zvuková podoba jazyka** – rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonaci • **slovní zásoba –** rozvíjení dostačující slovní zásoby k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím • **tematické okruhy –** domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, zvířata, vlastnosti věcí • **mluvnice –** rozvíjení používání gramatických jevů, jejich detekce v poslechu	• Porozumí, odkud lidé pocházejí • Rozliší číslovky • Rozpozná pokyny týkající se školního prostředí. • Rozumí poslechu ohledně rozvrhu. • Rozumí poslechu o koníčcích a volném čase • Rozumí poslechu o zvířatech • Rozumí poslechu o denním režimu • Porozumí textu jednoduché písně. • Rozumí poslechu s časovými údaji. • Rozumí informacím v jednoduché konverzaci.	*PT I.I.I,II,III,V* *PT I.II.I, I.II.III*	Práce s poslechy v učebnici Práce s poslechy v časopise (R+R) Poslech audio nahrávek, sledování videí a filmů Poslech písně
POSLECH S POROZUMĚNÍM CJ-9-1-02 **Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, které se týkají osvojovaných témat**	• **zvuková podoba jazyka** – rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonaci • **slovní zásoba –** rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem • **tematické okruhy –** svět (země, jazyky), domov,	• Porozumí, odkud lidé pocházejí • Rozliší číslovky • Rozpozná pokyny týkající se školního prostředí. • Rozumí poslechu ohledně rozvrhu. • Rozumí poslechu o koníčcích a volném čase • Rozumí poslechu o zvířatech • Rozumí poslechu o denním režimu • Porozumí textu jednoduché písně. • Rozumí poslechu s časovými údaji. • Rozumí informacím v jednoduché konverzaci.		Poslech rozhovorů rodilých mluvčích Rozhovory ve dvojicích

	rodina, bydlení, město, škola, volný čas, kultura, zvířecí svět • **mluvnice –** detekce mluvnických jevů ve slyšeném projevu			
MLUVENÍ **CJ-9-2-01** **zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích**	• **zvuková podoba jazyka** – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti, s ohledem na slovní a větný přízvuk, intonaci • **slovní zásoba –** rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem • **tematické okruhy –** svět (země, jazyky), domov, rodina, bydlení, město, škola, volný čas, kultura, zvířecí svět • **mluvnice –** rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka	• Představí se a zeptá se, kdo je kdo. • Sdělí své telefonní číslo a umí se zeptat na telefonní čísla druhých. • Umí klást otázky o druhu a vzhledu věcí a odpovídat na ně. • Pokyny - umí vytvořit jednoduché pokyny týkající se školního prostředí a reagovat na ně. • Ptá se na názvy věcí a na pravopisnou podobu slov, která je označují. • Hovoří o tom, kde se lidé nacházejí, tvoří otázky na umístění. Vede jednoduchou konverzaci o ostatních lidech a o své rodině • Podá časové informace. Zeptá se na čas. • Ptá se na každodenní činnosti, hovoří o nich. • Ptá se, co má kdo rád • Zeptá se na informace o vybraných zvířatech		Rozhovory ve dvojicích Scénky – podávání a zjišťování informací
MLUVENÍ **CJ-9-2-02** **mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech**	• **zvuková podoba jazyka** – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti, s ohledem na slovní a větný přízvuk, intonaci • **slovní zásoba –** rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní komunikaci vztahující se k probíraným	• Počítá v rozsahu 1 – 100. • Umí pozdravit a seznámit se • Umí říct, které jsou jeho oblíbené věci a činnosti. • Říká, kde jsou věci umístěny, užívá podstatná jména v množném čísle. • Vytvoří jednoduché popisy věcí. • Hovoří o tom, co komu patří.		Samostatný mluvní projev – představení, prezentace o sobě, svých zálibách, denním režimu, kamarádech

	tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem • **tematické okruhy –** svět (země, jazyky), domov, rodina, bydlení, město, škola, volný čas, kultura, zvířecí svět • **mluvnice –** rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka	• Mluví o svém volném čase. • Hovoří o tom, co kdo má a nemá rád.		
MLUVENÍ **CJ-9-2-03** **vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života**	• **zvuková podoba jazyka** – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti, slovní a větný přízvuk, intonace • **slovní zásoba –** rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem • **tematické okruhy –** svět (země, jazyky), domov, rodina, bydlení, město, škola, volný čas, kultura, zvířecí svět • **mluvnice –** rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka	• Hovoří o zvycích, obvyklých činnostech a o tom, co právě dělá. • Umí se představit a krátce charakterizovat (profil) • Umí hovořit o svém domově • Vypráví o kamarádovi • Krátce a jednoduše popíše své město • Popíše obrázek zvířete • Jednoduše popíše svůj dům • Popíše svou rodinu		Projekt: Moje oblíbené zvíře
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM **CJ-9-3-01**	• **grafická podoba jazyka** – rozvíjení schopnosti porozumění čtenému textu,	• Čte se správnou výslovností • Rozumí textu o tom, co má kdo rád a o denním režimu		Čtení článků v časopisech

vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti, slovní a větný přízvuk, intonace • **slovní zásoba –** rozvíjení dostačující slovní zásoby vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem • **tematické okruhy –** svět (země, jazyky), domov, rodina, bydlení, město, škola, volný čas, kultura, zvířecí svět • **mluvnice –** pochopení základních gramatických jevů ve čteném textu	• Rozumí textu o městě • Rozumí textu o zvířatech • Rozumí jednoduché zapsané konverzaci o ostatních lidech, o tom, odkud pocházejí a čím se zabývají • Rozumí textu na pohlednici. • Rozumí neformálnímu dopisu. • Rozumí jednoduchým informacím v textu s obrázky. • Rozumí, kde se co ve městě nachází.		
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM **CJ-9-3-02** **rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace**	• **grafická podoba jazyka** – rozvíjení schopnosti porozumění čtenému textu, rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti, slovní a větný přízvuk, intonace • **slovní zásoba –** rozvíjení dostačující slovní zásoby vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem • **tematické okruhy –** svět (země, jazyky), domov, rodina, bydlení, město, škola, volný čas, kultura, zvířecí svět	• Čte se správnou výslovností • Rozumí textu o tom, co má kdo rád a o denním režimu • Rozumí textu o městě • Rozumí textu o zvířatech • Rozumí jednoduché zapsané konverzaci o ostatních lidech, o tom, odkud pocházejí a čím se zabývají • Rozumí textu na pohlednici. • Rozumí neformálnímu dopisu. • Rozumí jednoduchým informacím v textu s obrázky. • Rozumí, kde se co ve městě nachází.		Čtení článků v časopisech

	• **mluvnice –** pochopení základních gramatických jevů ve čteném textu			
PSANÍ **CJ-9-4-01** **vyplní základní údaje o sobě ve formuláři**	• **grafická podoba jazyka** – ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby • **slovní zásoba –** rozvíjení dostačující slovní zásoby k písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem • **tematické okruhy –** svět (země, jazyky), domov, rodina, bydlení, město, škola, volný čas, kultura, zvířecí svět • **mluvnice –** rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci písemného komunikačního záměru žáka	• Umí napsat svůj jednoduchý profil • Umí napsat email. • Vyplní jednoduchý formulář.		Projekt: osobní profil
PSANÍ **CJ-9-4-02** **napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat**	• **grafická podoba jazyka** – ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby • **slovní zásoba –** rozvíjení dostačující slovní zásoby k písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem • **tematické okruhy –** svět (země, jazyky), domov, rodina, bydlení, město, škola, volný čas, kultura, zvířecí svět	• Umí napsat email. • Vyplní jednoduchý formulář. • Píše texty o rozdílných rysech věcí. • Napíše svůj rozvrh. • Píše texty o tom, kdy se co odehrává. • Píše o tom, co kdo dělá. • Umí napsat text o svém městě • Napíše text o rozdílných vlastnostech věcí. • Napíše text o tom, kdy se co odehrává. • Píše o tom, co kdo dělá. • Umí napsat krátký text o vybraném zvířeti		Projekt: Můj volný čas a každodenní aktivity

	• **mluvnice –** rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci písemného komunikačního záměru žáka			
PSANÍ **CJ-9-4-03** **reaguje na jednoduché písemné sdělení**	• **grafická podoba jazyka** – ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby • **slovní zásoba –** rozvíjení dostačující slovní zásoby k písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem • **tematické okruhy –** svět (země, jazyky), domov, rodina, bydlení, město, škola, volný čas, kultura, zvířecí svět • **mluvnice –** rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci písemného komunikačního záměru žáka	• napíše odpověď na email • reaguje na dotazy ohledně jeho denního režimu, školy, domova, rodiny, volného času • popíše svůj rozvrh, svůj denní režim • popíše svého domácího mazlíčka, nebo vybrané zvíře		Projekt: email pro přítele

5.3 Německý jazyk

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Německý jazyk se řadí do vzdělávacího oboru „Cizí jazyk“ a naplňuje očekávané výstupy vzdělávací oblasti „Jazyk a jazyková komunikace“.

Cílem předmětu je získávat a dále prohlubovat jazykové znalosti a dovednosti, získat přehled o reáliích zemí německé jazykové oblasti a získat takové jazykové vybavení a návyky, na které budou moci studenti plynule navázat při dalším studiu, a které jim umožní uplatnění v profesním životě.

Výuka německého jazyka probíhá na úrovních odpovídajících Společnému evropskému referenčnímu rámci (SERR). Studenti osmiletého studijního cyklu si mohou volit němčinu jako druhý cizí jazyk od tercie s tříhodinovou týdenní dotací.

Výuka začíná základní úrovní A1 a po dvouleté výuce na konci kvarty dosáhnou studenti úrovně A1+ – A2.

Pro výuku se primárně používá učebnice nakladatelství HUEBER **„SUPER!“,** v ročnících tercie a kvarta se probere první díl. Je možné využít i učebnice jiné, se srovnatelným obsahem a náročností.

Výuka probíhá v dělených skupinách v moderně vybavených jazykových laboratořích.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- Učitelé ve výuce prezentují různé způsoby přístupů ke studiu jazyka a žáky vedou k tomu, aby je využívali.
- Žáci jsou vedeni k hledání souvislostí jak u jazykových struktur, tak u slovní zásoby. Tam, kde je to možné, využívají srovnání s jinými jazyky, které znají, i s mateřštinou.
- Žáci dostávají takové úkoly, v jejichž rámci samostatně vyhledávají a zpracovávají informace z cizojazyčných textů.
- Součástí hodin i domácí přípravy je práce se slovníky, referenčními příručkami, multimediálním jazykovým softwarem a internetem.
- Důvěru ve své jazykové schopnosti a návyky nutné k samostatné práci s jazykem získávají žáci četbou německých textů.

Kompetence k řešení problémů:

- Učitelé poskytují žákům prostor k samostatnému řešení jazykových problémů i k jejich různým řešením. Využívají příležitosti demonstrovat komplexní charakter jazyka a vedou žáky k jeho respektování.
- Neustálou prací s texty, kterým ne vždy beze zbytku rozumějí, se žáci učí zacházet s nekompletními informacemi. Jsou vedeni k nutnosti domýšlení, hledání souvislostí a smyslu.
- Ve výuce jsou simulovány modelové situace, se kterými se žáci mohou setkat v praktickém životě (psaní dopisů na různá témata, rozhovory v různých kontextech, poslech neznámých mluvčích atd.).

- Žáci jsou postupně vedeni k řešení prací většího rozsahu a komplexnějšího charakteru (např. zpracování informací z cizojazyčné literatury a prezentace výsledků před třídou).
- V rámci konverzace na různá témata je po žácích vyžadovaná zřetelná argumentace při vyjadřování názorů.

Kompetence komunikativní:

- Rozvoj komunikativní kompetence je obsažen v samé podstatě předmětu. Dovednosti spojené s čtením, poslechem, mluvením a psaním rozvíjejí učitelé u žáků standardními metodami výuky cizího jazyka.
- Ke komunikaci s rodilými mluvčími a německy mluvícími cizinci vůbec dostávají žáci příležitost v rámci výměn a poznávacích zájezdů.
- V rámci konverzace učitelé kultivují u žáků schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení, stejně tak jako umění naslouchat názorům druhých a tolerovat odlišnosti.
- Při práci s jazykovým materiálem vedou učitelé žáky k přesnosti, k identifikaci podstatných informací a rozvíjení jejich interpretačních schopností.

Kompetence sociální a personální:

- Párovým a skupinovým řešením úkolů v hodinách žáci rozvíjejí své schopnosti spolupracovat.
- Členění do skupin napříč ročníkem, flexibilita tohoto členění i kurzy a výměny, kterých se účastní žáci z různých tříd i ročníků, poskytují žákům možnost setkávání a spolupráce s různými lidmi.
- Specifický charakter učení jazyka rozvíjí u žáků schopnost soustavné práce s dlouhodobými cíli.

Kompetence občanské:

- V rámci konverzace vedou učitelé žáky k tomu, aby vyjádřili svůj názor, aby zaujali stanovisko k problémům společenským, sociálním i kulturním.
- Učitel vede se žáky debaty a diskuse na aktuální témata, během nichž žáci obhajují své názory.
- Při pobytech v německy mluvících zemích vybízí učitel žáky k pozitivnímu vnímání jiných kulturních, duševních a etických hodnot.

Kompetence pracovní

- Učitel vede žáky k tomu, aby získané vědomosti uměli využít ve svém budoucím povolání.
- Žáci jsou vedeni k zodpovědnému přístupu při plnění svých povinností, k dodržování stanovených pravidel a závazků.

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Německý jazyk – Tercie				
DCJ-9-1-01 **rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně**	**Zvuková a grafická podoba jazyka** • Fonetické znaky (pasivně) • Základní výslovnostní návyky • Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou jazyka **Slovní zásoba** • Slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů • Práce se slovníkem **Tematické okruhy** • Moje rodina • Koníčky • Můj profil • Kontakty na internetu • Moje škola • Můj rozvrh hodin • Moje školní potřeby • Aktivity ve škole • Moje plány • Můj volný čas • Pomoc v domácnosti • Blahopřání k narozeninám **Mluvnice**	• Správně vyslovuje jednotlivé německé hlásky, odliší jejich výslovnost od českých hlásek • Vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně vyslovené jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby • Dbá na slovní a větný přízvuk a větnou intonaci • Na základě autentických nahrávek napodobuje intonaci a melodii německé věty • Reaguje na krátké pečlivě vyslovené pokyny, řídí se jimi a realizuje je • Rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám • Rozumí krátkým dialogům a textům, vyhledá základní informace v textu a odpovědi na jednoduché otázky	Hv, Čj *PT I.I.I, I.I.II, I.I.III* *I.II.I, I.II.III* *I.III.I*	Pracovní listy – jednotlivci, dvojice Frontální výuka při použití audiotechniky (CD, internet – Deutsche Welle, audio-lingua.eu …) Výuka ve dvojicích či menších skupinách při použití audiotechniky
DCJ-9-1-02 **rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu**				
DCJ-9-1-03 **rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat**				
DCJ-9-2-01 **zapojí se do jednoduchých rozhovorů**		• Představí sebe a svou rodinu. Jednoduše informuje o jiných lidech, o jejich životě. Odpoví na podobné otázky.	Čj, Ov, Aj, Vv, Hv, IVT *PT I.I.I, I.I.II, I.I.III, I.I.V, I.II.I, I.II.II, I.II.III*	Práce s učebnicí – jednotlivci, Pracovní listy – jednotlivci, dvojice, trojice

	• Základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění Učivo se v jednotlivých okruzích percepčních činností (poslech s porozuměním, mluvení, čtení s porozuměním a psaní) cyklicky opakuje.	• Umí vyprávět v jednoduchých větách o svých koníčcích, o svých plánech na víkend. Umí odpovědět na otázky k těmto tématům. • Umí sdělit základní jednoduché informace o své škole, rozvrhu hodin, vyjmenovat školní potřeby a informovat o školních aktivitách • Umí vést jednoduchý dialog k tématu pomoc v domácnosti, vyjmenovat několik příkladů pro pomoc rodičům v domácnosti • Umí vyslovit kamarádovi blahopřání k narozeninám či svátku •	*II.I,* *IV.I, IV.II*	Frontální výuka – poslechová cvičení - CD, internet – DW, audio-lingua.eu Příprava jednoduchého projektu (Meine Hobbys, meine Familie, Unsere Schule ..)
DCJ-9-2-02 **sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat**				
DCJ-9-2-03 **odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá**				
DCJ-9-3-01 **rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům**		• Čte srozumitelně se správnou artikulací • Reaguje na krátké jednoduše napsané pokyny, řídí se jimi a realizuje je • Rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledává potřebnou informaci a odpověď na otázku • Používá abecední slovník, učebnice a dvojjazyčný slovník • Abecední slovník umí využít ke kontrole pravopisu	Hv, Čj, IVT, *PT I.I.I, I.I.II, I.I.III, I.II.I, I.II.II, I.II.III*	Práce s učebnicí – jednotlivci, dvojice Pracovní listy – jednotlivci, dvojice, trojice Práce s jednoduchým textem
DCJ-9-3-02				

rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům				
DCJ-9-3-03 **rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci**				
DCJ-9-4-01 **vyplní základní údaje o sobě ve formuláři**		• Napíše v jednoduchých větách informace o své osobě, rodině, kamarádech, o svých zájmech a koníčcích, o svých plánech, školních aktivitách apod. • Napíše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení při správném použití základních gramatických struktur a vět • Reprodukuje písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy, jednoduché konverzace • Napíše blahopřání k narozeninám • Ve formuláři vyplní požadované údaje • Písemně požádá o osobní informace •	Čj, Ov, Aj, IVT *PT I.I.I, I.I.II, I.I.III, I.I.IV, I.II.I, I.II.II, I.II.III, I.III.I, I.III.II III.II, III.III IV.I, IV.II,*	Práce s učebnicí Pracovní listy – jednotlivci, dvojice Poslechové texty + pracovní list
DCJ-9-4-02 **Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat**				
DCJ-9-4-03 **Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení**				

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Německý jazyk – Kvarta				
DCJ-9-1-01 **rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně**	• Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	• naučí se zpaměti jednoduché pokyny v německém jazyce a reaguje na ně • reprodukuje základní gramatická pravidla • odliší tykání a vykání • rozliší otázku, oznamovací	Aj	

	• Slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem • Tematické okruhy – povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, vzhled, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, popis cesty, cestování, kalendářní rok (svátky, roční období), reálie zemí příslušných jazykových oblastí • Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	a rozkazovací větu		
DCJ-9-1-02 **rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu**	• Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • Slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem • Tematické okruhy – povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, vzhled, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, popis cesty, cestování, kalendářní rok (svátky, roční období), reálie zemí příslušných jazykových oblastí	• Opakuje a napodobuje správně výslovnost jednotlivých německých slov a frází • Přečte foneticky správně jednoduchý text (intonace, slovní a větný přízvuk, melodie) • aplikuje výslovnost nacvičených hlásek, slabik a slov na slova neznámá • rozšiřuje slovní zásobu na základě odvozování, přidáváním přípon a předpon a skládáním slov • odhaduje význam příbuzných slov na základě probíraných tematických okruhů • rozpozná téma • vyhledá odpovědi na otázky a potřebnou informaci • přiřadí téma ke krátkému textu • přiřadí vhodný text k obrázku	Aj, Čj, Hv, Z, Ov, M, Ivt, Vv *PT I.I, I.II, I.III, II.I, PT III.I, IV.I. IV.II, PT IV.IV, V.III, VI.I, PT VI.II*	pracovní listy, video

	• Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	• navrhne odpověď, která odpovídá obsahu textu • používá abecední slovník učebnice a orientuje se v dvojjazyčném slovníku • využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma		
DCJ-9-1-03 **rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat**	• Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • Slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem • Tematické okruhy – povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, vzhled, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, popis cesty, cestování, kalendářní rok (svátky, roční období), reálie zemí příslušných jazykových oblastí • Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	• rozšiřuje slovní zásobu na základě odvozování, přidáváním přípon a předpon a skládáním slov • odhaduje význam příbuzných slov na základě probíraných tematických okruhů • rozpozná téma • vyhledá odpovědi na otázky a potřebnou informaci • přiřadí téma ke krátkému textu • přiřadí vhodný text k obrázku • navrhne odpověď, která odpovídá obsahu textu • používá abecední slovník učebnice a orientuje se v dvojjazyčném slovníku	Aj, Čj, Hv, Z, Ov, M, Ivt, Vv *PT I.I, I.II, I.III, II.I, PT III.I, IV.I. IV.II, PT IV.IV, V.III, VI.I, PT VI.II*	pracovní listy, video
DCJ-9-2-01 **se zapojí do jednoduchých rozhovorů**	• Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	• reprodukuje jednoduchý rozhovor • uvede příklady základních frází • reaguje adekvátně v jednoduché konverzaci • je schopen komunikovat s dalšími žáky v určitých společenských situacích	Aj, Čj, Hv, Z, Ov, M, Ivt, Vv *PT I.I, I.II, I.III, II.I,*	rozhovory, projekt na dané téma pracovní listy

	• Slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem • Tematické okruhy – povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, vzhled, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, popis cesty, cestování, kalendářní rok (svátky, roční období), reálie zemí příslušných jazykových oblastí • Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	• doplní text jednoduchého rozhovoru, sděluje informace z textu, popisuje je a vyjadřuje svůj názor • rozšiřuje slovní zásobu na základě odvozování, přidáváním přípon a předpon a skládáním slov • odhaduje význam příbuzných slov na základě probíraných tematických okruhů • používá abecední slovník učebnice a orientuje se v dvojjazyčném slovníku	*PT III.I, IV.I. IV.II, PT IV.IV, V.III, VI.I, PT VI.II*	
DCJ-9-2-02 **sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat**	• Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • Slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem • Tematické okruhy – povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, vzhled, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, popis cesty, cestování, kalendářní rok (svátky, roční období), reálie zemí příslušných jazykových oblastí	• opakuje a napodobuje výslovnost jednotlivých německých hlásek a slov • uvede příklady základních frází • reaguje adekvátně v jednoduché konverzaci • doplní text jednoduchého rozhovoru, sděluje informace z textu, popisuje je a vyjadřuje svůj názor • je schopen komunikovat s dalšími žáky v určitých společenských situacích • rozšiřuje slovní zásobu na základě odvozování, přidáváním přípon a předpon a skládáním slov • odhaduje význam příbuzných slov na základě probíraných tematických okruhů • používá abecední slovník učebnice a orientuje se v dvojjazyčném slovníku	Aj, Čj, Hv, Z, Ov, M, Ivt, Vv *PT I.I, I.II, I.III, II.I, PT III.I, IV.I. IV.II, PT IV.IV, V.III, VI.I, PT VI.II*	projekt na dané téma, prezentace pracovní listy

	• Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)			
DCJ-9-2-03 **odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá**	• Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • Slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem • Tematické okruhy – povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, vzhled, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, popis cesty, cestování, kalendářní rok (svátky, roční období), reálie zemí příslušných jazykových oblastí • Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	• uvede příklady základních frází • reaguje adekvátně v jednoduché konverzaci • doplní text jednoduchého rozhovoru, sděluje informace z textu, popisuje je a vyjadřuje svůj názor • je schopen komunikovat s dalšími žáky v určitých společenských situacích • rozšiřuje slovní zásobu na základě odvozování, přidáváním přípon a předpon a skládáním slov • odhaduje význam příbuzných slov na základě probíraných tematických okruhů • používá abecední slovník učebnice a orientuje se v dvojjazyčném slovníku	Aj, Čj, Hv, Z, Ov, M, Ivt, Vv *PT I.I, I.II, I.III, II.I, PT III.I, IV.I. IV.II, PT IV.IV, V.III, VI.I, PT VI.II*	projekt na dané téma, prezentace pracovní listy
DCJ-9-3-01 **rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům**	• Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	• naučí se zpaměti jednoduché pokyny v německém jazyce a reaguje na ně • reprodukuje základní gramatická pravidla • odliší tykání a vykání • rozliší otázku, oznamovací a rozkazovací větu	Aj	

	• Slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem • Tematické okruhy – povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, vzhled, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, popis cesty, cestování, kalendářní rok (svátky, roční období), reálie zemí příslušných jazykových oblastí • Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)			
DCJ-9-3-02 **rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům**	• Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • Slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem • Tematické okruhy – povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, vzhled, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, popis cesty, cestování, kalendářní rok (svátky, roční období), reálie zemí příslušných jazykových oblastí	• rozpozná téma • vyhledá odpovědi na otázky a potřebnou informaci • přiřadí téma ke krátkému textu • přiřadí vhodný text k obrázku • navrhne odpověď, která odpovídá obsahu textu • zopakuje základní informace z jednoduchého textu • vyjádří vlastními slovy obsah textu v jednoduchých větách • globální, selektivní a detailní čtení • používá abecední slovník učebnice a orientuje se v dvojjazyčném slovníku	Aj, Čj, Hv, Z, Ov, M, Ivt, Vv *PT I.I, I.II, I.III, II.I, PT III.I, IV.I. IV.II, PT IV.IV, V.III, VI.I, PT VI.II*	pracovní listy

	• Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)			
DCJ-9-3-03 **rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledává v něm požadovanou informaci**	• Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • Slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem • Tematické okruhy – povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, vzhled, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, popis cesty, cestování, kalendářní rok (svátky, roční období), reálie zemí příslušných jazykových oblastí • Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	• rozpozná téma • vyhledá odpovědi na otázky a potřebnou informaci • přiřadí téma ke krátkému textu • přiřadí vhodný text k obrázku • navrhne odpověď, která odpovídá obsahu textu • zopakuje základní informace z jednoduchého textu • vyjádří vlastními slovy obsah textu v jednoduchých větách • globální, selektivní a detailní čtení • používá abecední slovník učebnice a orientuje se v dvojjazyčném slovníku	Aj, Čj, Hv, Z, Ov, M, Ivt, Vv *PT I.I, I.II, I.III, II.I, PT III.I, IV.I. IV.II, PT IV.IV, V.III, VI.I, PT VI.II*	pracovní listy
DCJ-9-4-01 **vyplní základní údaje o sobě ve formuláři**	• Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	• používá abecední slovník učebnice a orientuje se v dvojjazyčném slovníku •	Aj	

	• Slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem • Tematické okruhy – povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, vzhled, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, popis cesty, cestování, kalendářní rok (svátky, roční období), reálie zemí příslušných jazykových oblastí • Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)			
DCJ-9-4-02 **napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat**	• Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • Slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem • Tematické okruhy – povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, vzhled, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, popis cesty, cestování, kalendářní rok (svátky, roční období), reálie zemí příslušných jazykových oblastí	• je schopen napsat krátký text na dané téma (e-mail, krátký dopis, příspěvek do fóra, pozvánka, gratulace, popis) • používá abecední slovník učebnice a orientuje se v dvojjazyčném slovníku • využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma • sestaví osnovu textu	Aj, Čj, Hv, Z, Ov, M, Ivt, Vv *PT I.I, I.II, I.III, II.I, PT III.I, IV.I. IV.II, PT IV.IV, V.III, VI.I, PT VI.II*	pracovní listy

	• Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)			
DCJ-9-4-03 **stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení**	• Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • Slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem • Tematické okruhy – povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, vzhled, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, popis cesty, cestování, kalendářní rok (svátky, roční období), reálie zemí příslušných jazykových oblastí • Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	• je schopen reagovat na dané sdělení (e-mail, krátký dopis, příspěvek do fóra, pozvánka, gratulace) • používá abecední slovník učebnice a orientuje se v dvojjazyčném slovníku • využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma • sestaví osnovu textu	Aj, Čj, Hv, Z, Ov, M, Ivt, Vv *PT I.I, I.II, I.III, II.I, PT III.I, IV.I. IV.II, PT IV.IV, V.III, VI.I, PT VI.II*	pracovní listy

5.4 Ruský jazyk

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Ruský jazyk se řadí do vzdělávacího oboru „Cizí jazyky“ a naplňuje vzdělávací oblast „ Jazyk a jazyková komunikace“.

Cílem předmětu je neustále prohlubovat základní jazykové dovednosti a znalosti a zároveň získat fundament a žádoucí návyky sloužící k dalšímu rozvíjení jazyka nejen na vyšším stupni gymnázia, ale i po ukončení studia na gymnáziu.

Předmět Ruský jazyk odpovídá charakteristice Dalšího cizího jazyka v RVP G. Obsahem předmětu je výuka ruského jazyka na úrovni, jejíž označení vychází z konvence Společného evropského referenčního rámce pro jazyky s počáteční nulovou znalostí jazyka a cílovou úrovní B1.

Předmět se vyučuje v ročnících tercie a kvarta jako volitelný předmět a je mu určena hodinová dotace 3+3 hodiny týdně.

Učitelé si volí učebnici a další výukové materiály pro danou skupinu tak, aby bylo co nejefektivněji dosaženo požadovaných výstupů.

Hlavním předmětem je nácvik azbuky a komunikačních dovedností v ruském jazyce. To znamená dovedností receptivních – četba, poslech a porozumění, dále dovedností produktivních – schopnost vyjádřit se písemně i ústně, prezentovat výsledek samostatné práce.

Vyučovací hodiny předmětu Ruský jazyk jsou organizovány do 45 minutových bloků. Předmět je obvykle vyučován v jazykových laboratořích.

Předmět má významné mezipředmětové vztahy k českému jazyku, ostatním cizím jazykům, okrajově také k základům společenské výchovy a geografie. V tomto předmětu je také věnována pozornost tématům Osobnostní a sociální výchova RVP ZV, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Multikulturní výchova v RVP ZV.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení-učitel:

- vede žáky k hledání souvislostí u jazykových struktur a slovní zásoby
- využívá srovnávání s dalšími jazyky, které žáci znají, ale i s mateřským jazykem
- v hodinách a v domácích cvičeních využívá slovníky a internet
- rozvíjí samostatnost žáků vyhledáváním a zpracováním informací z cizojazyčného textu
- podporuje nadané žáky v účasti v konverzační jazykové soutěži (olympiáda)

Kompetence k řešení problémů-učitel:

- vedle standardních metod používá různé modelové situace z praktického života
- vytváří příležitost k psaní dopisů,blahopřání, mailů a pozdravů na různá témata
- vede žáky k zacházení s nekompletními informacemi, k hledání souvislosti a nutnosti domýšlení

Kompetence komunikativní-učitel:

- rozvíjí diskuzi o přečteném článku v učebnici nebo časopise
- vyjadřuje se v hodinách kultivovaně a totéž vyžaduje od žáků
- poskytuje žákům příležitost k vyjádření vlastního názoru, jeho obhajoby, ale i umění
- naslouchat názorům druhých

Kompetence sociální a personální-učitel:

- organizuje aktivity žáků skupinovým nebo párovým řešením úkolů

Kompetence občanské-učitel:

- diskutuje s žáky na aktuální téma
- podporuje jejich stanoviska k problémům společenským, kulturním a sociálním
- vede žáky k toleranci, ale i ke kritickému názoru druhých

Kompetence pracovní-učitel:

- vede žáky k zodpovědnému přístupu plnění svých povinností a k dodržování pravidel a závazků

Kompetence k podnikavosti-učitel:

- motivuje žáky k učení se cizímu jazyku jako nezbytného předpokladu pro další studium na vysoké škole, možnost studia v zahraničí a splnění požadavků na uchazeče o zaměstnání

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Ruský jazyk – Tercie				
DCJ-9-1-01 **rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně**	• základní výslovnostní návyky a intonace vět azbuka	• správně vyslovuje jednotlivá slova	*PT I.II.I.- integrováno v průběhu celého školního roku*	
DCJ-9-1-01p **je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka**	• vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	• dokáže vyslovit slova a věty podle zásad fonetiky	*PT I.I.II integrováno průběžně v průběhu celého školního roku* *PT I.I.I integrováno průběžně v průběhu celého školního roku*	
DCJ-9-1-02 **rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně**	• slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů tématické okruhy – já, seznámení, rodina, škola, bydlení, volný čas, zájmová činnost, povolání	• porozumí základním vztahům – existenciálním (Kdo?), prostorovým (Kde?), časovým (Kdy?), kvalitativním (Jaký? Který?, Jak) a kvantitativním (Kolik?)		
DCJ-9-1-02p **rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování**	• slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných v rámci tematických okruhů	• reaguje na pozdrav a poděkování		
DCJ-9--2-01 **se zapojí do jednoduchých rozhovorů**	• slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů	• zjišťuje, jak se lidem daří	*PT I.II.III*	
DCJ-9-2-01p **pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas**	• slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů	• užívá jednoduché pozdravy a oslovení , umí reagovat na podněty kladně či záporně	*PT I.II.II*	

DCJ-9-2-02 **sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat**	• práce se slovníkem slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných v rámci tematických okruhů	• používá slovní zásobu z tematických okruhů		
DCJ-9-2-02p **sdělí své jméno a věk**	• slovní zásoba v komunikačních situacích v rámci probíraných tematických okruhů	• dokáže se představit cizím lidem		
DCJ-9-3-01 **rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům**	• práce se slovníkem slovní zásoba v komunikačních situacích v rámci probíraných tematických okruhů	• naučí se azbuku a čte foneticky správně jednoduchý text		
DCJ-9-3-02 **rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům**	• slovní zásoba v komunikačních situacích v rámci probíraných tematických okruhů	• používá slovní zásobu z tematických okruhů	*PT VI.II*	
DCJ-9-3-02p **rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)**	• slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů	• využívá abecední slovník v učebnici		
DCJ-9-4-01 **vyplní základní údaje o sobě ve formuláři**	• slovní zásoba a tvoření slov	• umí vytvořit otázku a zápor,zná jednoduché slovesné časy		
DCJ-9-4-02 **napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat**	• základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	• napíše velmi jednoduchý osobní dopis či zprávu		
DCJ-9-4-02p **reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby**	• základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	• formuluje pozvání a reaguje na ně	*PT I.III.I*	

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
		Kvarta		
DCJ-9-1-01 **rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně**	• procvičení výslovnosti jednotlivých slov , nácvik intonace vět	• správně vyslovuje jednotlivá slova	*PT I – integrováno průběžně v průběhu celého školního roku*	
DCJ-9-1-01p **je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka**	• fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	• rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slov		
DCJ-9-1-02 **rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu**	• slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů	• rozumí jednoduchému poslechu		
DCJ-9-1-02p **rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování**	• slovní zásoba v komunikačních situacích probraných tematických okruhů	• interpretuje základní zdvořilostní výrazy		
DCJ-9-1-03 **rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat**	• práce se slovníkem, slovní zásoba v komunikačních situacích	• rozpozná téma diskuze, které je svědkem		
DCJ-9-1-03p **rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)** **rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)**	• slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů: seznámení, škola, rodina, orientace ve městě, obec, dopravní prostředky, nákupy, reálie – Moskva, Petrohrad,	• pochopí téma diskuze, pokud je vedena v pomalé, jasně artikulované řeči • reaguje na jednoduché pokyny, kterým porozumí		

rozumí jednoduchým pokynům učitele	Praha			
DCJ-9-2—01 **zapojí se do jednoduchých rozhovorů**	• slovní zásoba a tvoření slov	• požádá o informaci a pomoc	*PT.II.I integrováno průběžně v průběhu celého školního roku*	
DCJ-9-2--01p **pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas**	• slovní zásoba, tvoření slov a jednoduchých vět	• poděkuje, omluví se a rozloučí		
DCJ-9-2-02 **sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat**	• slovní zásoba z probíraných tematických okruhů a tvoření slov	• vyjádří prosbu a žádost		
DCJ-9-2-02p **sdělí své jméno a věk**	• slovní zásoba a tvoření jednoduchých vět	• představí se	*PT I.II.III*	
DCJ-9-2-03 **odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá**	• slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů práce se slovníkem	• tvoří a obměňuje jednotlivé věty • popíše zvyky a rutinní záležitosti	*PT I.II.IV*	
DCJ- 9-3-01 **rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům**	• práce se slovníkem	• čte, překládá a reaguje na podněty		
DCJ-9-3-02 **rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům**	• slovní zásoba v komunikačních situacích v rámci probíraných tematických okruhů	• rozumí slovní zásobě v textech z probíraných tematických okruhů		
DCJ-9-3-02p **rozumí jednotlivým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)**	• slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů	• čte s porozuměním		

DCJ-9-3-03 **rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledává v něm požadovanou informaci**	• práce se slovníkem tvoření slov a jednoduchých vět	• pracuje se slovníkem a překládá	*D* *Z* *JČ*	
DCJ-9-4-01 **vyplní základní údaje o sobě ve formuláři**	• lexikální princip pravopisu	• napíše základní údaje o sobě		
DCJ-9-4-02 **napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného , rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat**	• základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	• napíše krátký souvislý text • tvoří a obměňuje jednotlivé typy vět		
DCJ-9-4-02p **reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby**	• základní gramatické struktury a typy vět	• dokáže napsat krátké jednoduché sdělení o sobě, osobní dopis nebo mail		
DCJ-9-4-03 **stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení**	• základní gramatické struktury a typy vět • tématické okruhy – seznámení, škola, orientace ve městě, dopravní prostředky, nákupy, reálie : Moskva, Petrohrad, Praha	• objasní problém a reaguje na něj		

5.5 Francouzský jazyk

Charakteristika předmětu

Předmět Francouzský jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk. Na nižším gymnáziu je vyučován v tercii a kvartě s hodinovou dotací 3 hodiny týdně v každém ročníku. Při výuce jsou žáci rozděleni do skupin, kde je max. 20 osob. Předmět je vyučován zejména ve speciálně vybavených jazykových laboratořích, event. v učebnách s audiovizuální technikou, popř. v počítačových učebnách.

Cílem výuky francouzského jazyka je položit základ komunikativní i jazykové kompetenci, žák postupně získává jak receptivní (poslech s porozuměním, čtení), tak produktivní (mluvení, psaní) řečové dovednosti.

Výuka předmětu je postavena zejména na rozvoji komunikačních dovedností žáků, proto jsou všechny probírané tematické okruhy založené na praktickém základě; vztahují se k osobě žáka, jeho rodině a přátelům, bydlení, studiu, cestování a orientaci ve městě, volnočasovým aktivitám. Nepostradatelnou součástí vyučování jsou kromě učebnic odpovídající zvukové nahrávky a zejména autentické materiály.

Ve výuce nejde jen o nabytí jazykových vědomostí. Francouzský jazyk je bytostně spjat s historií, kulturou, tradicemi, vůněmi a chutěmi nejen Francie, ale i ostatních frankofonních zemí.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie souběžně naplňují klíčové kompetence a zároveň směřují k osvojení takové úrovně jazyka, která odpovídá úrovni B1 podle SERR. Z předmětu Francouzský jazyk je možné skládat maturitní zkoušku, event. na jeho základě vykonat mezinárodní zkoušku z francouzského jazyka DELF.

Kompetence k učení

- Žáci jsou vedeni k hledání souvislostí jak u jazykových struktur, tak u slovní zásoby. Tam, kde je to možné, využívají srovnání s jinými jazyky, které znají, včetně mateřštiny.
- Učitelé ve výuce prezentují různé způsoby přístupů ke studiu jazyka a žáky vedou k tomu, aby je využívali.
- Žáci dostávají takové úkoly, v jejichž rámci samostatně vyhledávají a zpracovávají informace z cizojazyčných textů.
- Součástí hodin i domácí přípravy je práce se slovníky.
- Důvěru ve své jazykové schopnosti a návyky nutné k samostatné práci s jazykem získávají žáci extenzivní četbou francouzských textů.

Kompetence k řešení problémů

- Neustálou prací s texty, kterým ne vždy beze zbytku rozumějí, se žáci učí zacházet s nekompletními informacemi. Jsou vedeni k nutnosti domýšlení, hledání souvislostí a smyslu.
- Učitelé poskytují žákům prostor k samostatnému řešení jazykových problémů i k jejich různým řešením. Využívají příležitosti demonstrovat komplexní charakter jazyka a vedou žáky k jeho respektování.

- Ve výuce jsou simulovány modelové situace, se kterými se žáci mohou setkat v praktickém životě (psaní dopisů na různá témata, rozhovory v různých kontextech, poslech neznámých mluvčích atd.).
- V rámci konverzace na různá témata je po žácích vyžadovaná zřetelná argumentace při vyjadřování názorů.

Kompetence komunikativní

- Rozvoj komunikativní kompetence je obsažen v samé podstatě předmětu. Dovednosti spojené s čtením, poslechem, mluvením a psaním rozvíjejí učitelé u žáků standardními metodami výuky cizího jazyka.
- Ke komunikaci s rodilými mluvčími a francouzsky mluvícími cizinci vůbec dostávají žáci příležitost v rámci výměn a poznávacích zájezdů.
- V rámci konverzace učitelé kultivují u žáků schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení, stejně tak jako umění naslouchat názorům druhých a tolerovat odlišnosti.
- Při práci s jazykovým materiálem vedou učitelé žáky k přesnosti, k identifikaci podstatných informací a rozvíjení jejich interpretačních schopností.

Kompetence sociální a personální

- Párovým a skupinovým řešením úkolů v hodinách žáci rozvíjejí své schopnosti spolupracovat.
- Specifický charakter učení jazyka rozvíjí u žáků schopnost soustavné práce s dlouhodobými cíli.

Kompetence občanské

- V rámci konverzace vedou učitelé žáky k tomu, aby vyjádřili svůj názor, aby zaujali stanovisko k problémům společenským, sociálním i kulturním.
- Žák si osvojuje zásady chování v krizových a nestandardních situacích.
- Při pobytech ve francouzsky mluvících zemích vybízí učitel žáky k pozitivnímu vnímání jiných kulturních, duševních a etických hodnot.

Kompetence k podnikavosti

- Žák využívá osvojené vědomosti a dovednosti při řešení konkrétních situací.
- Žák rozvíjí systematičnost a vytrvalost při vypracování zadaných samostatných i skupinových úkolů.
- Žák je veden k tomu, aby získané vědomosti uměl využít ve svém budoucím povolání.

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Francouzský jazyk – Tercie				
DCJ-9-1-01 **rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně**	• Základní výslovnostní návyky • Slovní zásoba probíraných tematických okruhů • Základní slovní druhy • Větná stavba, typy vět	• Osvojí si a aplikuje správnou výslovnost zavřených a otevřených samohlásek, polosouhlásek, nosovek a souhlásek • Vyjádří vlastní názor, souhlas či nesouhlas	ČJ, AJ, NJ, RJ, FJ – shody a rozdíly ve výslovnosti, jazykové skupiny *PT I.II, III.III*	
DCJ-9-1-02 **rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu**	• Základní výslovnostní návyky • Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • Fonetické znaky • Slovní zásoba probíraných tematických okruhů • Větná stavba, typy vět	• Osvojí si a aplikuje správnou výslovnost zavřených a otevřených samohlásek, polosouhlásek, nosovek a souhlásek • Používá základní společenskou a zdvořilostní frazeologii	ČJ, AJ, NJ, RJ – shody a rozdíly ve výslovnosti	
DCJ-9-1-03 **rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat**	• Základní výslovnostní návyky • Slovní zásoba probíraných tematických okruhů • Větná stavba, typy vět	• Provede analýzu jednoduchých textů týkajících se každodenních témat	Hudební výchova – interpretace písní ve FJ *PT I.I.I*	
DCJ-9-2-01 **zapojí se do jednoduchých rozhovorů**	• Základní výslovnostní návyky • Slovní zásoba probíraných tematických okruhů • Větná stavba	• Osvojí si a aplikuje správnou výslovnost zavřených a otevřených samohlásek, polosouhlásek, nosovek a souhlásek • Určí základní rytmickou skupinu • Dovede položit jednoduchou otázku, z tázací věty utvořit větu oznamovací a naopak • Používá základní společenskou a zdvořilostní frazeologii • Vyjádří vlastní názor, souhlas či nesouhlas • Rozlišuje, kdy použít člen určitý, neurčitý	*PT I.I.V. I.II*	

DCJ-9-2-02 **sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat**	• Základní výslovnostní návyky • Slovní zásoba probíraných tematických okruhů • Větná stavba, typy vět	• Osvojí si a aplikuje správnou výslovnost zavřených a otevřených samohlásek, polosouhlásek, nosovek a souhlásek • Dovede sčítat a odčítat do 100 • Vyjádří vlastní názor, souhlas či nesouhlas • Rozlišuje, kdy použít člen určitý, neurčitý • Dovede sčítat a odčítat do 100 • Používá slovesné časy - přítomný, jednoduchý budoucí a minulý složený • Pojmenuje členy rodiny, popíše je, doplní jejich povolání, věk • Mluví o zálibách, volnočasových aktivitách • Pojmenuje školní pomůcky, vyučovací předměty • Popíše svůj den, běžné denní činnosti • Přiřadí k sobě jednotlivé údaje o počasí a roční období	Matematika – základní početní úkony ve FJ Zeměpis, Dějepis – země, národy a národnosti Evropy, event. světa *PT I.II, III.I, III.II, IV.IV*	
DCJ-9-2-03 **odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá**	• Základní výslovnostní návyky • Slovní zásoba probíraných tematických okruhů • Základní slovní druhy • Větná stavba, typy vět	• Osvojí si a aplikuje správnou výslovnost zavřených a otevřených samohlásek, polosouhlásek, nosovek a souhlásek • Vyjádří vlastní názor, souhlas či nesouhlas • Pojmenuje členy rodiny, popíše je, doplní jejich povolání, věk • Mluví o zálibách, volnočasových aktivitách • Pojmenuje školní pomůcky, vyučovací předměty • Popíše svůj den, běžné denní činnosti • Přiřadí k sobě jednotlivé údaje o počasí a roční období	Matematika – základní početní úkony ve FJ Zeměpis, Dějepis – země, národy a národnosti Evropy, event. světa *PT III.I, III.II*	
DCJ-9-3-01	• Základní výslovnostní návyky	• Přeloží jednoduché informační nápisy, pokyny k orientaci		

rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	• Fonetické znaky • Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • Slovní zásoba probíraných tematických okruhů • Práce se slovníkem • Větná stavba, typy vět • Základní slovní druhy			
DCJ-9-3-02 **rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům**	• Slovní zásoba probíraných tematických okruhů • Práce se slovníkem • Větná stavba, typy vět • Základní slovní druhy	• Používá základní společenskou a zdvořilostní frazeologii		
DCJ-9-3-03 **rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledává v něm požadovanou informaci**	• Základní výslovnostní návyky • Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • Slovní zásoba probíraných tematických okruhů • Fonetické znaky • Práce se slovníkem	• Dovede doplňovat chybějící slova, údaje • Stručně reaguje na položené otázky		
DCJ-9-4-01 **vyplní základní údaje o sobě ve formuláři**	• Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • Slovní zásoba probíraných tematických okruhů	• Vybere vhodný a správný údaj na doplnění ve formuláři	ČJ, OV – základní údaje o člověku, vyplnění formuláře	
DCJ-9-4-02 **Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat**	• Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • Slovní zásoba probíraných tematických okruhů • Větná stavba, typy vět	• Používá základní společenskou a zdvořilostní frazeologii • Aplikuje získané vědomosti v jednoduchých sděleních (napíše mail, blahopřání, omluvu)	IVT – shody a rozdíly mezi rozložením písmen na klávesnici pro ČJ a FJ	
DCJ-9-4-03 **Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení**	• Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • Slovní zásoba probíraných tematických okruhů • Větná stavba, typy vět	• Používá základní společenskou a zdvořilostní frazeologii • Vyjádří vlastní názor, souhlas či nesouhlas • Aplikuje získané vědomosti v jednoduchých sděleních (napíše mail, blahopřání, omluvu)	IVT – shody a rozdíly mezi rozložením písmen na klávesnici pro ČJ a FJ	

Francouzský jazyk – Kvarta				
DCJ-9-1-01 **rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně**	• Základní výslovnostní návyky • Slovní zásoba probíraných tematických okruhů • Základní slovní druhy • Větná stavba, typy vět	• Dokáže reagovat na otázky • Vyhledá známé výrazy či fráze, které dokáže zužitkovat ve svých odpovědích	ČJ, AJ, NJ, RJ *PT I.II, III.III*	
DCJ-9-1-02 **rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu**	• Základní výslovnostní návyky • Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • Fonetické znaky • Slovní zásoba probíraných tematických okruhů • Větná stavba, typy vět	• Seznámí se se základními francouzskými svátky a tradicemi v období Vánoc, vysvětlí rozdíly mezi oslavami v ČR a FR • Převede jednoduchý text do písemné podoby	OV – porovnání oslav Vánoc, Velikonoc *PT III.III, IV.I*	
DCJ-9-1-03 **rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat**	• Základní výslovnostní návyky • Slovní zásoba probíraných tematických okruhů • Větná stavba, typy vět	• Provede analýzu jednoduchých textů týkajících se každodenních témat • Pomocí autentických dokumentů se seznámí se základními informacemi o frankofonních zemích – virtuální návštěva oblastí DOM-TOM • Interpretuje jednoduchým způsobem obsah získaných informací	Hudební výchova – interpretace písní ve FJ Zeměpis, Dějepis – poloha a historické souvislosti frankofonních oblastí (DOM-TOM) *PT III.II, IV.I, IV.III., IV.IV*	
DCJ-9-2-01 **zapojí se do jednoduchých rozhovorů**	• Základní výslovnostní návyky • Slovní zásoba probíraných tematických okruhů • Větná stavba	• Používá naučené výslovnostní normy • Umí dělit větu na rytmické skupiny, dodržuje francouzskou intonaci • Popíše cestu někomu jinému • Dovede se omluvit, vyjádřit své přání – k tomu používá podmiňovací způsob • Sám dokáže zahájit konverzaci	*PT I.II*	
DCJ-9-2-02 **sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného,**	• Základní výslovnostní návyky	• Používá naučené výslovnostní normy • Umí dělit větu na rytmické skupiny, dodržuje francouzskou intonaci	Matematika – základní početní úkony ve FJ	

rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• Slovní zásoba probíraných tematických okruhů • Větná stavba, typy vět	• Používá naučené slovesné časy • Používá slovesné časy – imperfektum, vyjádření blízké minulosti • Začíná tvořit souvětí pomocí vztažných zájmen • Požádá o informaci k cestě, orientuje se ve známém prostředí, umí popsat cestu, zná dopravní prostředky • Umí se zeptat, kolik co stojí, vyjadřuje množství • Pojmenuje části oblečení, popisuje vzhled člověka • Mluví o příznacích nemocí, popisuje vlastní zdravotní stav • Pojmenuje domácí a některá běžně se vyskytující zvířata	*PT I.I, I.II, IV.II*	
DCJ-9-2-03 **odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá**	• Základní výslovnostní návyky • Slovní zásoba probíraných tematických okruhů • Základní slovní druhy • Větná stavba, typy vět	• Používá naučené výslovnostní normy • Umí dělit větu na rytmické skupiny, dodržuje francouzskou intonaci	*PT IV.II*	
DCJ-9-3-01 **rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům**	• Základní výslovnostní návyky • Fonetické znaky • Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • Slovní zásoba probíraných tematických okruhů • Práce se slovníkem • Větná stavba, typy vět • Základní slovní druhy	• Pochopí význam nápisů • Pochopí jednoduché pokyny a dokáže podle nich pracovat		
DCJ-9-3-02 **rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům**	• Slovní zásoba probíraných tematických okruhů • Práce se slovníkem • Větná stavba, typy vět • Základní slovní druhy	• Využívá text a znalosti klíčových slov k odhadu významu částí sdělení, kterým nerozumí		

		• Zdokonaluje se ve čtení pří současném respektování výslovnostních norem a intonačních konstrukcí		
DCJ-9-3-03 **rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledává v něm požadovanou informaci**	• Základní výslovnostní návyky • Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • Slovní zásoba probíraných tematických okruhů • Fonetické znaky • Práce se slovníkem	• Provede analýzu jednoduchých textů týkajících se každodenních témat • Obměňuje podle zadání jednoduchý text • Pomocí autentických textů se seznámí se základními informacemi o frankofonních zemích	Zeměpis, Dějepis – poloha a historické souvislosti frankofonních oblastí (DOM-TOM) *PT III.II, IV.I, IV.IV*	
DCJ-9-4-01 **vyplní základní údaje o sobě ve formuláři**	• Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • Slovní zásoba probíraných tematických okruhů	• Dovede sepsat údaje o sobě i o věcech, které jej obklopují		
DCJ-9-4-02 **Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat**	• Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • Slovní zásoba probíraných tematických okruhů • Větná stavba, typy vět	• Dovede přiřadit text obrázkům • Reaguje na sdělení obsahující otázky		
DCJ-9-4-03 **Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení**	• Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • Slovní zásoba probíraných tematických okruhů • Větná stavba, typy vět	• Dovede napsat jednoduché věty o své škole • Seznámí se z pravidly psaní formálního dopisu		

5.6 Matematika

Charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah předmětu Matematika vychází ze vzdělávacího obsahu Matematika a její aplikace vymezeného v RVP ZV. Rozsah učiva i školní výstupy přesahují rámec stanovený RVP ZV, neboť osmileté gymnázium je výběrovým typem vzdělávání pro talentované žáky. Důraz klademe na dobré porozumění pojmům a souvislostem, na rozvoj tvořivosti, abstrakce a logických schopností.

Časová dotace předmětu Matematika je v jednotlivých ročnících *5+5+4+4* hodiny týdně.

Výuka předmětu Matematika probíhá v kmenových učebnách.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení – učitel:

- uspořádá učivo v čase, respektuje návaznosti a vztahy uvnitř učiva, dbá na rovnoměrné zatížení žáků v průběhu školního roku
- motivuje žáky vhodnými otázkami a problémovými úlohami
- vytváří ve třídě atmosféru podporující soustředěnou práci
- systematicky oceňuje dobrou práci žáků – přesnost, vytrvalost, duševní činorodost, koncepční schopnost; netoleruje ledabylost a malou snahu
- vede postupně žáky k samostatné práci s matematickými informacemi
- poskytuje podporu nadaným žákům v účasti v matematických soutěžích (olympiáda, Pikomat, Pythagoriáda, Mates, apod.)

Kompetence k řešení problému – učitel:

- vedle standardních metod vytváří příležitosti k investigativní a aplikační činnosti žáků
- poskytuje žákům pomoc a zpětnou vazbu při hledání formulace problému a jeho řešení
- vytváří příležitost k prezentaci řešení problému
- posiluje odvahu žáků k řešení problémů

Kompetence komunikativní – učitel:

- vyjadřuje se v hodinách kultivovaně, věcně a srozumitelně a totéž vyžaduje od žáků
- postupně vede žáky k užívání symbolického jazyka matematiky a k přesné argumentaci
- rozvíjí grafické dovednosti žáků

Kompetence sociální a personální – učitel:

- organizuje činnost žáků ve dvojicích, skupinách, vede žáky k vlastní organizaci práce
- skupiny, k zodpovědnosti za činnost skupiny
- oceňuje projevy úcty k práci druhých

Kompetence občanské – učitel:

- podporuje zodpovědný vztah k plnění povinností, ke studiu
- vede žáky k toleranci, ale také ke kritickému hodnocení názorů jiných

Kompetence pracovní – učitel:

- vede žáky k ověřování výsledků práce, ke schopnosti samostatně posoudit vhodnost, přiměřenost a dopady zvolených pracovních postupů
- požaduje dodržování dohodnuté kvality, termínů

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Matematika – Prima				
M-9-1-01 **provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu**	• celá čísla – čísla navzájem opačná, číselná osa • desetinná čísla, zlomky – rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek	• sčítá, odčítá, násobí a dělí celá čísla • sčítá, odčítá, násobí a dělí desetinná čísla • převádí jednotky • zapisuje zlomek jako podíl celých čísel a jako smíšené číslo • rozšiřuje, krátí a porovnává zlomky • sčítá, odčítá, násobí a dělí zlomky • upravuje složené zlomky	*PT I - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku* *PT II.I - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku* *PT IV.IV* LT 1 – měření fyzikálních veličin Z, Ch	
M-9-1-02 **zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor**	• desetinná čísla, zlomky – rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek	• zaokrouhluje a porovnává desetinná čísla		
M-9-1-04 **užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)**	• desetinná čísla, zlomky – rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek • procenta – procento, promile; základ, procentová část, počet procent	• převádí zlomky na desetinná čísla a naopak • zapíše část celku desetinným číslem, procentem a zlomkem		
M-9-1-03 **modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel**	• dělitelnost přirozených čísel – prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti	• rozlišuje prvočíslo a číslo složené • rozkládá číslo na prvočinitele • využívá znaky dělitelnosti • určuje největší společný dělitel a nejmenší společný násobek přirozených čísel		

		• aplikuje poznatky při řešení slovních úloh		
M-9-3-01 **zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku**	• rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník, pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů)	• pojmenuje, graficky znázorňuje a správně použije geometrické pojmy • zapíše pomocí matematické symboliky polohové a metrické vztahy mezi rovinnými útvary		
M-9-3-02 **charakterizuje a třídí základní rovinné útvary**	• rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník, pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů)	• pojmenuje, graficky znázorňuje a správně použije geometrické pojmy • zapíše pomocí matematické symboliky polohové a metrické vztahy mezi rovinnými útvary		
M-9-3-03 **určuje velikost úhlu měřením a výpočtem**	• metrické vlastnosti v rovině – druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky	• narýsuje, přenáší, měří velikosti a porovnává úhly • rozpoznává vedlejší, vrcholové, střídavé a souhlasné úhly		
M-9-3-06 **načrtne a sestrojí rovinné útvary**	• rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník, pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů)	• rozpoznává shodné útvary v rovině		
M-9-3-08 **načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar**	• konstrukční úlohy – množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu), osová souměrnost, středová souměrnost	• sestrojí obraz rovinného útvaru v osové a středové souměrnosti • sestrojí osu souměrnosti souměrného rovinného útvaru (najde střed souměrnosti)	Z, Ch	
M-9-1-06 **řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)**	• procenta – procento, promile; základ, procentová část, počet procent; jednoduché úrokování	• určuje počet procent, procentovou část a základ • využívá procenta při řešení jednoduchých aplikačních úloh		
M-9-3-09	• prostorové útvary – kvádr, krychle	• určuje a charakterizuje kvádr a krychli		

určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti				
M-9-3-10 **odhaduje a vypočítá objem a povrch těles**	• prostorové útvary – kvádr, krychle	• vypočítá povrch kvádru a krychle • vypočítá objem kvádru a krychle • používá a převádí základní a vedlejší jednotky povrchu a objemu		

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Matematika – Sekunda				
M-9-3-06 **načrtne a sestrojí rovinné útvary**	• rovinné útvary – trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, shodnost (věty o shodnosti trojúhelníků) • metrické vlastnosti v rovině – trojúhelníková nerovnost, Pythagorova věta	• pojmenuje, graficky znázorní a správně použije geometrické pojmy (těžnice, těžiště, výška, střední příčka trojúhelníku, kružnice opsaná a vepsaná) • načrtne a sestrojí uvedené rovinné útvary (trojúhelník, čtyřúhelník, pravidelný mnohoúhelník)	*PT I - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku* *PT II.I - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku*	
M-9-3-01 **zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku**	• rovinné útvary – kružnice, kruh, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů), shodnost (věty o shodnosti a trojúhelníků) • metrické vlastnosti v rovině – trojúhelníková nerovnost, Pythagorova věta	• diskutuje a obhajuje různé způsoby řešení konstrukčních úloh, užívá symbolický jazyk matematiky ke stručnému zápisu konstrukce • určí vzájemnou polohu přímky a kružnice a dvou kružnic		
M-9-3-07 **užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků**	• rovinné útvary – trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, shodnost	• na základě vět o shodnosti trojúhelníků rozpozná shodné trojúhelníky		

	(věty o shodnosti trojúhelníků)			
M-9-3-04 **odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů**	• rovinné útvary – kružnice, kruh, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky	• řeší jednoduché úlohy s využitím vztahů pro výpočet obsahů a obvodů trojúhelníků a čtyřúhelníků • určí obvod a obsah kruhu a kruhové výseče		
M-9-3-09 **určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti**	• prostorové útvary – kvádr, krychle, kolmý hranol, rotační válec	• určuje a charakterizuje hranoly, analyzuje vlastnosti hranolů • určuje a charakterizuje válec		
M-9-3-10 **odhaduje a vypočítá objem a povrch těles**	• prostorové útvary – kvádr, krychle, kolmý hranol, rotační válec	• vypočítá povrch hranolu • vypočítá objem hranolu • používá a převádí základní a vedlejší jednotky povrchu a objemu • vypočítá objem a povrch válce		
M-9-3-11 **načrtne a sestrojí sítě základních těles**	• prostorové útvary – kvádr, krychle, rotační válec, kolmý hranol	• sestrojí síť hranolu • sestrojí síť válce		
M-9-3-12 **načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině**	• prostorové útvary – kvádr, krychle, kolmý hranol, rotační válec	• sestrojuje a črtá obrazy těles ve volném rovnoběžném promítání • načrtne a sestrojí obraz válce ve volném rovnoběžném promítání		
M-9-1-01 **provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu**	• mocniny a odmocniny – druhá mocnina a odmocnina • metrické vlastnosti v rovině – vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost, Pythagorova věta	• určuje druhou a třetí mocninu a odmocninu čísel • zapisuje malá a velká čísla s využitím mocnin deseti • aplikuje Pythagorovu větu při řešení pravoúhlého trojúhelníku, při konstrukci úsečky dané délky a při řešení praktických úloh v rovině i v prostoru		
M-9-1-02 **zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor**	• mocniny a odmocniny – druhá mocnina a odmocnina • metrické vlastnosti v rovině – vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost, Pythagorova věta	• určuje druhou a třetí mocninu a odmocninu čísel • zapisuje malá a velká čísla s využitím mocnin deseti • aplikuje Pythagorovu větu při řešení pravoúhlého trojúhelníku, při	LT 1, F – převádění jednotek F – zápis hodnot fyzikálních veličin	

		konstrukci úsečky dané délky a při řešení praktických úloh v rovině i v prostoru		
M-9-3-13 **analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu**	• metrické vlastnosti v rovině – vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost, Pythagorova věta • prostorové útvary – kvádr, krychle, kolmý hranol, rotační válec	• aplikuje Pythagorovu větu při řešení pravoúhlého trojúhelníku, při konstrukci úsečky dané délky a při řešení praktických úloh v rovině i v prostoru • využívá prostorových útvarů (těles) v aplikačních úlohách		
M-9-1-07 **matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním**	• výrazy – číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny	• sčítá, odčítá a násobí mnohočleny, dělí mnohočlen jednočlenem • určí hodnotu výrazu		
M-9-1-05 **řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů**	• poměr – měřítko, úměra, trojčlenka	• řeší jednoduché úlohy s využitím přímé a nepřímé úměrnosti	Z - mapy	
M-9-1-09 **analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel**	• poměr – měřítko, úměra, trojčlenka	• řeší jednoduché úlohy s využitím přímé a nepřímé úměrnosti	Ch - směsi	
M-9-3-05 **využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh**	• rovinné útvary – kružnice, kruh, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky	• sestrojí Thaletovu kružnici a využívá ji v konstrukčních úlohách		

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Matematika – Tercie				
M-9-1-08 **formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav**	• rovnice – lineární rovnice a nerovnice	• používá ekvivalentní úpravy při řešení jednoduchých rovnic a nerovnic • rozezná proměnnou veličinu, sestaví rovnici a interpretuje řešení • využívá intervalů k zápisu výsledků nerovnic	*PT I - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku* *PT II.I - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku*	
M-9-1-09 **analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel**	• rovnice – lineární rovnice a nerovnice	• matematizuje a řeší reálnou situaci s využitím rovnic • hledá efektivní způsoby řešení, ověřuje a interpretuje výsledky	F, Ch – řešení slovních úloh	
M-9-3-05 **využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh**	• konstrukční úlohy – množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice), posunutí, otočení	• řeší jednoduché úlohy s využitím množin bodů dané vlastnosti • formuluje a pomocí matematické symboliky zapisuje postup konstrukce, určuje počet řešení • sestrojí obraz rovinného útvaru v posunutí a otočení		
M-9-1-07 **matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním**	• výrazy – číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny	• dělí mnohočlen mnohočlenem • počítá druhé mocniny mnohočlenů • rozkládá mnohočleny na součin • určí podmínky, za kterých má smysl lomený výraz • sčítá, odčítá, násobí a dělí lomené výrazy • vyjádří neznámou ze vzorce	F – závislosti fyzikálních veličin	
M-9-2-03 **určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti**	• funkce – pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce	• vyjádří lineární funkci tabulkou, rovnicí a grafem • sestrojí graf funkce přímé a nepřímé úměrnosti, z grafu určí jejich předpis	IVT - funkce	

M-9-2-04 **vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem**	• funkce – pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce	• na základě definice rozpozná funkci zadanou tabulkou a grafem, určí definiční obor a obor hodnot funkce • sestrojí graf lineární funkce s absolutní hodnotou • sestrojí graf kvadratické funkce		
M-9-2-05 **matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů**	• funkce – pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce	• řeší slovní úlohy s využitím funkčních vztahů		
M-9-2-01 **vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data**	• závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr	• analyzuje a sestrojuje různé typy diagramů	*PT VI.I.I.* IVT - diagramy	
M-9-2-02 **porovnává soubory dat**	• závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr	• využívá základní statické pojmy (statistický soubor, jednotka, znak, četnost, relativní četnost, aritmetický průměr, modus, medián) při řešení jednoduchých úloh		

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Matematika – Kvarta				
M-9-1-08 **formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav**	• rovnice – lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými	• používá ekvivalentní úpravy při řešení lineárních rovnic a rovnic s neznámou ve jmenovateli • řeší kvadratické rovnice • řeší soustavy lineárních rovnic včetně grafické metody řešení	*PT I - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku* *PT II.I - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku*	
M-9-4-01 **užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů**	• rovnice – lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými	• matematizuje a řeší reálnou situaci s využitím rovnic	F, Ch – řešení slovních úloh	

a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	• číselné a logické řady • číselné a obrázkové analogie	• hledá efektivní způsoby řešení, ověřuje a interpretuje výsledky		
M-9-3-07 **užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků**	• rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, shodnost a podobnost (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků)	• rozpozná podobné útvary, rozliší přímou a nepřímou podobnost • aplikuje věty o podobnosti trojúhelníků při řešení úloh • rozdělí úsečku v daném poměru, zvětší a zmenší úsečku v daném poměru		
M-9-3-13 **analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu**	• rovinné útvary – úhel, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, shodnost a podobnost (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků)	• určí hodnoty goniometrických funkcí ostrého úhlu • využívá goniometrické funkce ostrého úhlu v pravoúhlém trojúhelníku při řešení aplikačních úloh		
M-9-4-02 **řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí**	• prostorové útvary – kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol	• určí vzájemnou polohu dvou přímek, přímky a roviny a dvou rovin v prostoru • rozpozná kolmost a rovnoběžnost přímek a rovin • určí vzdálenost bodu od přímky a roviny, vzdálenost dvou rovnoběžných přímek a rovin • určí odchylku dvou různoběžek, odchylku přímky od roviny a odchylku dvou rovin		
M-9-3-09 **určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti**	• prostorové útvary – jehlan, rotační kužel, koule	• určí a charakterizuje jehlan, kužel, komolý jehlan a komolý kužel • určí vzájemnou polohu koule a roviny		
M-9-3-11 **načrtne a sestrojí sítě základních těles**	• prostorové útvary – jehlan, rotační kužel, koule	• načrtne síť jehlanu, kužele a komolého jehlanu		
M-9-3-10 **odhaduje a vypočítá objem a povrch těles**	• prostorové útvary – jehlan, rotační kužel, koule	• vypočítá povrch a objem jehlanu, kužele a koule, komolého jehlanu a kuželu		
M-9-3-13	• prostorové útvary – jehlan, rotační kužel, koule	• řeší aplikační úlohy	Př - krystaly	

analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	• logické a netradiční geometrické úlohy			
M-9-1-06 **řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)**	• procenta – procento, promile; základ, procentová část, počet procent; jednoduché úrokování	• rozlišuje pojmy úrok, jistina, úrokovací období, úroková míra, daň z úroku • využívá procenta při řešení jednoduchých aplikačních úloh v rámci finanční matematiky (jednoduché a složené úrokování)		

5.7 Informatika a výpočetní technika

Charakteristika předmětu informatika a výpočetní technika

Vyučovací předmět má následující hodinovou dotaci: prima a kvarta – 1 hod./týden, sekunda a tercie – 2 hod./týden. Výuka probíhá ve třídách dělených vždy na dvě skupiny. Předmět reflektuje požadavky rozvíjející se informační společnosti a směřuje spolu s dalšími předměty k dosažení úplné informační gramotnosti žáků. Ta spojuje teoretické znalosti a praktické dovednosti s informační a komunikační technikou.

Na nižším stupni osmiletého gymnázia žáci získávají základní znalosti a dovednosti k bezpečnému ovládání výpočetní techniky, pro práci se základními kancelářskými aplikacemi, seznamují se s různými způsoby přenosu a uchování informací, s problematikou počítačových virů, s různými způsoby elektronické komunikace a učí se využívat nejrůznější informační zdroje.

Výuka informatiky a výpočetní techniky probíhá ve dvou specializovaných učebnách vybavených výpočetní, komunikační, audiovizuální a prezentační technikou.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení – učitel:

- vede žáky, aby samostatně vyhledávali, třídili, zpracovávali, uchovávali a přenášeli informace z různých zdrojů za pomoci informačních a komunikačních technologií
- umožňuje žákům ověřovat jejich teoretické znalosti na praktických příkladech

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- nabízí žákům dostatek úkolů z reálného života, jejichž řešení tvoří pomocí informačních a komunikačních technologií
- podporuje u žáků hledání vlastních řešení problémů
- umožňuje žákům prezentovat výsledky jejich činnosti a obhájit realizovaná řešení

Kompetence komunikativní – učitel:

- umožňuje žákům pro komunikaci a spolupráci využívat moderní informační a komunikační technologie
- dbá na dodržování pravidel správné a bezpečné komunikace

Kompetence sociální a personální – učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel bezpečného chování žáků při práci v laboratořích výpočetní techniky
- podílí se na utváření příjemné atmosféry ve skupině a přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- přispívá k diskusi ve skupině a podporuje spolupráci žáků ve skupině při řešení společného úkolu

Kompetence občanské – učitel:

- vede žáky k dodržování pravidel slušného chování, informační etiky, autorského zákona a dalších zákonů a společenských norem

- seznamuje žáky s pravidly ekologické likvidace nepotřebné informační a komunikační techniky
- dbá na šetření materiálního vybavení školy

Kompetence pracovní – učitel:

- vede žáky ke správnému a bezpečnému používání informační a komunikační techniky
- podporuje praktické činnosti žáků s informační a komunikační technikou při výuce i domácí přípravě

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Informatika a výpočetní technika – Prima				
ČSP 9-7-01 **ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje problémy při provozu digitální techniky**	• digitální technika – počítač, periferní zařízení, digitální fotoaparát, videokamera, PDA, CD a DVD přehrávače, e-Kniha, mobilní telefon	• má přehled o jednotlivých hardwarových komponentech počítače a jeho periferiích • má přehled o různých typech operačních systémů • ovládá základní funkce operačních systémů • orientuje se v programových aplikacích a vhodně je používá	*PT 1 – integrováno v průběhu celého roku*	
ČSP 9-7-04 **ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením**	• digitální technika – počítač, periferní zařízení, digitální fotoaparát, videokamera, PDA, CD a DVD přehrávače, e-Kniha, mobilní telefon	• udržuje a chrání informace v počítači, • používá programy pro správu souborů a složek • vhodně používá antivirové programy		
ČSP 9-7-02 **propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení**	• digitální technika – počítač, periferní zařízení, digitální fotoaparát, videokamera, PDA, CD a DVD přehrávače, e-Kniha, mobilní telefon	• propojuje počítač a periferní zařízení • propojuje počítač a další digitální zařízení		
ČSP-9-7-05 **dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu**	• digitální technika – počítač, periferní zařízení, digitální fotoaparát, videokamera, PDA, CD a DVD přehrávače, e-Kniha, mobilní telefon	• dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu		

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Informatika a výpočetní technika – Sekunda				
ICT-9-2-02 **uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem**	• textový editor (základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a s obrazem)	• uplatňuje základní estetická a typografická pravidla při práci v textových editorech	*PT 1 – integrováno průběžně v průběhu celého roku* ČJ	
ICT-9-2-01 **ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací**	• textový editor	• ovládá práci s textovými editory a využívá vhodných aplikací • ovládá práci se souborem • používá základní nástroje pro formátování písma a odstavce • ovládá práci se schránkou • používá odrážky a číslování • vytvoří a naformátuje tabulku • vloží a naformátuje grafické objekty • používá styly k formátování odstavce • používá nástroje pro kontrolu a revizi dokumentu pravopisu • vyhledá a nahradí v dokumentu vybraný text • používá nástroje k formátování stránky • připraví dokument k tisku a vytiskne ho	ČJ	
ICT-9-2-05 **zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě**	• prezentace informací (prezentační programy)	• zpracuje a prezentuje informace pomocí prezentačního programu • ovládá práci se souborem • ovládá operace se snímkem, nastaví vhodné rozložení snímku • vloží a naformátuje text • ovládá s grafickými objekty • vloží a naformátuje tabulku a graf • ovládá práci s multimédiálními objekty v prezentaci		

		• nastavení animací objektů a přechody snímku • načasuje prezentaci • ovládá základní způsoby vedení prezentace • dodržuje zásady pro tvorbu prezentace • připraví prezentaci k tisku a vytiskne jí		
ICT-9-2-04 **používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji**	• prezentace informací (prezentační programy)	• používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji		

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Informatika a výpočetní technika – Tercie				
ICT-9-2-01 **ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací**	• tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce	• ovládá práci s tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací • ovládá práci se souborem • nastaví vhodný formát buněk • vytvoří a naformátuje tabulku • sestaví základní vzorce • používá základní matematické a statistické funkce • používá absolutní a relativní adresy buněk • vytvoří a naformátuje graf, používá vhodné typy grafu podle typu dat • provádí základní operace se seznamy dat – řazení, filtrování, podmíněné formátování • připraví data k tisku a vytiskne je	Matematika *PT 1 – integrováno průběžně v průběhu celého roku*	
ICT-9-1-01 **ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost**	• internet • hodnota a relevance informací a informačních	• ovládá základní pojmy a funkce internetu		

	zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování • vývojové trendy informačních technologií	• orientuje se v existujících možnostech připojení k internetu • ovládá práci s internetovými prohlížeči • vyhledává informace na internetu a posoudí hodnotu a relevanci informací a informačních zdrojů, používá metody a nástroje jejich ověřování • ovládá práci s elektronickou poštou • ovládá na uživatelské úrovni další základní služby internetu		
ICT-9-2-05 **zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě**	• prezentace informací (webové stránky, multimédia)	• ovládá tvorbu jednoduchých internetových stránek pomocí jazyků HTML a CSS • vytvoří a naformátuje text a odstavec • vloží a naformátuje obrázek • vytvoří a naformátuje tabulku • vytvoří a nastaví vlastnosti hypertextových odkazů • používá komentáře • ovládá princip záznamu zvuku a obrazu a jejich přehrávání		

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Informatika a výpočetní technika – kvarta				
ICT-9-2-01 **ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací**	• počítačová grafika, rastrové a vektorové programy	• rozlišuje mezi rastrovou a vektorovou grafikou • vytvoří a uloží ve vhodném formátu soubory rastrové grafiky • používá základní nástroje rastrového editoru • pracuje s vrstvami v rastrovém editoru • vytvoří a uloží ve vhodném formátu soubory vektorové grafiky	Výtvarná výchova *PT 1 – integrováno průběžně v průběhu celého roku*	

		• používá základní nástroje vektorového grafického editoru		
ICT-9-2-02 **uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem**	• počítačová grafika, rastrové a vektorové programy	• uplatňuje základní estetická a typografická pravidla při práci s grafickými editory		
ČSP-9-7-01 **ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje problémy při provozu digitální techniky**	• počítačové programy pro zpracovávání hlasových a grafických informací – úpravy, archivace, střih; operační systémy, vzájemná komunikace zařízení (synchronizace PDA s PC)			
ČSP-9-7-03 **pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava**	• mobilní služby – operátoři, tarify • digitální technologie – bezdrátové technologie (USB, Bluetooth, wi-fi, GPRS, GMS, norma IEEE 802.11b), navigační technologie, konvergence technologií, multiplexování			
ICT-9-2-03 **pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví**	• ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika			

5.8 Dějepis

Charakteristika předmětu dějepis

Vyučovací předmět dějepis se zaměřuje na předávání poznatků o činech a životě člověka od počátků lidské společnosti až do konce 20. století. Důležité je získat orientaci v historickém čase, znát instituce a prameny, kde lze informace o minulosti nalézt, a důležité je také umět pracovat s historickou mapou, orientovat se v čase a prostředí.

Výuka dějepisu vede u žáků k podchycení a rozvoji zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných společností a k uvědomění si sounáležitosti s evropskou kulturou. Důraz je tedy kladen nejenom na hlubší poznání dějin vlastního národa, ale také na propojení těchto dějin s dějinami ostatních národů v rámci Evropy i celého světa.

Žák je pak veden k chápání dějin jako možnosti získat z minulosti informace a zkušenosti, jež může využít v současnosti. Na tomto základě by si měl utvořit vlastní hodnotový systém, který by měl umět i přiměřeně obhájit.

Předmět dějepis se vyučuje v jednotlivých ročnících v hodinových dotacích 2 + 2 + 2 + 2. Výuka probíhá především v učebnách, které jsou vybaveny multimediálním zařízením (video, DVD, dataprojektor, vizualizér, počítač s připojením na internet).

Výchovné a vzdělávací strategie

Do vzdělávacího obsahu dějepisu jsou začleněna tato průřezová témata: osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, enviromentální výchova a multikulturní výchova.

Při výuce se spolupracuje s učebnicí, historickými mapami, videi či přístupnějšími historickými prameny a odbornou literaturou.

Při výuce je kladen důraz na rozvoj myšlenkových procesů. Neopomenutelné je využívání aktivizačních metod, zejména samostatné či skupinové práce.

Kompetence k učení

- Žák je veden k aktivní účasti na výuce i při frontální výuce, která je nedílnou součástí vzdělávacího procesu, především pak při předávání informací faktografického charakteru.
- Kompetence k učení je dále dosaženo zpracováním individuálních úkolů a menších seminárních prací na konkrétní témata a jejich prezentací před kolektivem. Žák je veden ke kritické práci s informacemi, k ověřování správnosti informací, střízlivému historickému podaní a dodržování pravidel citační etiky. Snahou učitele je volit témata těchto prací tak, aby vhodným způsobem doplnila výuku a vzbudila pak především zájem ze strany studentů o historické události.

Kompetence k řešení problémů

- K rozvoji těchto kompetencí je žák veden především vlastními krátkými prezentacemi či seminárními pracemi na konkrétní historickou událost, osobnost či jinou problematiku, které doplňují jiné metody práce. Učitel se při hodnocení těchto prací zaměřuje především na správné historické podání ze strany studenta, náhled na problematiku z různých úhlů pohledu a předložení historických faktů.

Kompetence komunikativní

- Žák je veden k používání odborné historické terminologie. Při frontální výuce je učitelem často používána metoda problémového rozhovoru, při skupinové práci pak žáci diskusí nad určitou problematikou rozvíjí své komunikační schopnosti a učí se formulovat své postoje a názory.

Kompetence sociální a personální

- Učitel svým výkladem podněcuje žáky k uvažování nad historickými událostmi, k hledání souvislostí, které předurčily následující dějinné události či současné politické uspořádání světa.

Kompetence občanské

- Žák je veden k uvědomění si důležitosti historie. Pochopení dějinných událostí má vést žáka k pochopení významu tohoto předmětu jako zdroje poučení pro budoucí generace.

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Dějepis – Prima				
D-9-1-01 **uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků**	• Význam zkoumání dějin	• ilustruje na konkrétních příkladech smysluplnost historického poznání pro současnost a budoucnost		
D-9-1-02 **uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány**	• Získávání informací o dějinách • Historické prameny	• pojmenuje historické prameny • uvede jednotlivé instituce, ve kterých nachází informace o minulosti		
D-9-1-03 **orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu**	• Historický čas a prostor	• orientuje se v historickém čase • dokáže interpretovat informace na základě historické mapy • rozeznává základní historické epochy	Matematika Zeměpis	skupinová práce
D-9-2-01 **charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu**	• Člověk a lidská společnost v pravěku	• uvede příklady teorií o původu člověka • charakterizuje život pravěkých lidí • charakterizuje pravěké epochy paleolit a mezolit	Přírodopis Zeměpis Výtvarná výchova *PT V.II* *PT V.IV*	
D-9-2-02 **objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost**	• Člověk a lidská společnost v pravěku	• vysvětlí pojem neolitická revoluce a její význam pro další vývoj lidské společnosti • objasní vliv využívání nově objevených kovů na život člověka • charakterizuje jednotlivé pravěké epochy od neolitu po stěhování národů	Přírodopis Chemie *PT V.IV*	možnost referátů pro žáky s větším zájmem o problematiku
D-9-2-03 **uvede příklady archeologických kultur na našem území**	• Člověk a lidská společnost v pravěku	• uvede vybrané typy pravěkých kultur vyskytujících se ve střední Evropě v různých obdobích	Zeměpis *PT III.III* *PT IV.I*	VIDEO
D-9-3-01 **rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací**	• Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz	• vymezí oblasti nejvýznamnějších starověkých státních útvarů • objasní vliv přírodních podmínek na utváření jednotlivých států	Zeměpis Přírodopis *PT V.IV*	možnost referátů pro žáky s větším zájmem o problematiku

D-9-3-02 **uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví**	• Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz	• jmenuje příklady významných starověkých kulturních památek • rozlišuje základní druhy starověkého písma	Výtvarná výchova *PT IV.I*	VIDEO
D-9-3-03 **demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem**	• Antické Řecko a Řím • Střední Evropa a její styky s antickým Středomořím	• ilustruje přínos antické kultury pro další vývoj lidské společnosti • uvede vybrané osobnosti starověkého Řecka a Říma a objasní jejich význam pro evropské dějiny • vysvětlí podstatu vzniku židovství a křesťanství a vzájemnou souvislost mezi nimi	Občanská výchova *PT III.II* *PT IV.I*	Referáty
D-9-3-04 **porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie**	• Antické Řecko a Řím	• objasní princip různých forem vlády na konkrétních příkladech vybraných řeckých poleis se zaměřením na demokratické zřízení v Athénách • charakterizuje vývoj římského státního zřízení od založení Říma po rok 476 n. l.	Občanská výchova *PT II.IV* *PT III.II*	

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Dějepis – Sekunda				
D-9-4-01 **popíše podstatnou změnu evropské civilizace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států**	• Nový etnický obraz Evropy • Utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj	• popíše změny v Evropě, které nastaly v důsledku christianizace a příchodu nových etnik • charakterizuje vznik vybraných států Evropy	Zeměpis *PT IV.I* *PT IV.III*	
D-9-4-02 **porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti**	• Islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci)	• rozpozná shodné prvky i odlišnosti islámu a křesťanství	Zeměpis *PT IV.I* *PT IV.III*	

D-9-4-03 **objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech**	• Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě	• charakterizuje vývoj prvních státních útvarů na našem území • začlení uvedené státní útvary do evropských souvislostí	Zeměpis *PT III.III*	VIDEO možnost referátů pro žáky s větším zájmem o problematiku
D-9-4-04 **vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám**	• Křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy	• charakterizuje roli křesťanství v životě středověkého člověka • objasní boj o investituru • formuluje vztah křesťanství k jiný náboženstvím	Občanská výchova *PT IV.I*	
D-9-4-05 **Ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury**	• Struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev • Kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost	• charakterizuje jednotlivé vrstvy středověké společnosti • popíše charakteristické znaky románské a gotické kultury • zhodnotí vliv gotického životního stylu a vzdělanosti na středověkého člověka	Občanská výchova Výtvarná výchova *PT I.I.V*	
D-9-5-02 **vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život**	• Husitství • Český stát v 15. -18. století	• uvede základní kritické myšlenky Mistra Jana Husa • objasní příčiny vzniku husitské revoluce a stručně popíše její průběh • zhodnotí význam husitské revoluce pro další kulturní i politický vývoj českého státu – za vlády Jiřího z Poděbrad a Jagellonců	Občanská výchova *PT III.III*	
D-9-5-01 **vysvětlení znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky**	• Renesance, humanismus, • Reformace a jejich šíření Evropou	• rozezná základní znaky renesančního slohu • uvede příklady vybraných kulturních památek a představitelů tohoto období • vyjmenuje nejvýznamnější protestantská vyznání, jejich rozšíření a vliv v jednotlivých částech Evropy	Výtvarná výchova Občanská výchova Zeměpis *PT IV.I*	
D-9-5-03 **popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky**	• Zámořské objevy a počátky dobývání světa	• objasní příčiny a důsledky zámořských objevů • vyjmenuje vybrané mořeplavce 15. – 16. století	Zeměpis *PT III.II*	

D-9-5-04 **Objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie**	• Český stát v 15. -18. století	• popíše okolnosti nástupu Habsburk na český trůn • uvede příklady centralistických snah habsburských panovníků v různých oblastech života v 16. a na počátku 17. století	Zeměpis *PT III.III*	
D-9-5-05 **Objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky**	• Český stát a velmoci v 15. – 18. století	• charakterizuje příčiny, průběh a důsledky třicetileté války s důrazem na dění v českých zemích	Zeměpis Občanská výchova *PT III.III* *PT IV.II*	
D-9-5-06 **Na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus**	• Velmoci v 15. – 18. století	• Objasní pojmy absolutismus, konstituční monarchie a parlamentarismus • Uvede příklady států Evropy, kde se tyto formy vlády v tomto období prosazují	Občanská výchova *PT II.II*	
D-9-5-07 **Rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek**	• Barokní kultura a osvícenství	• Rozezná základní znaky baroka • Uvede příklady vybraných kulturních památek a představitelů tohoto období	Výtvarná výchova Občanská výchova *PT II.II* *PT IV.I*	

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Dějepis – Tercie				
D-9-6-01 **vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti**	• Industrializace a její důsledky pro společnost • Sociální otázka • Vláda osvícenských absolutistů v českých zemích • Vznik USA	• charakterizuje šíření průmyslové revoluce do jednotlivých částí Evropy • popíše společenské a kulturní změny, které nastaly v důsledku průmyslové revoluce • objasní kladné i záporné dopady tereziánských a josefínských reforem pro společnost • vysvětlí cíle a záměry vlády osvícenských absolutistů v závislosti na proměnách společenského systému	Fyzika Občanská výchova Anglický jazyk *PT II.II* *PT V.III* *PT V.IV*	Možnost referátu pro žáky s větším zájmem o problematiku

D-9-6-02 **objasní souvislost mezi událostí francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé**	• Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu na svět	• objasní příčiny, průběh i důsledky Velké francouzské revoluce • popíše změny, které se v Evropě odehrály během napoleonských válek se zřetelem na země Rakouského císařství	Občanská výchova Zeměpis Výtvarná výchova *PT II.II*	
D-9-6-03 **porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů**	• Národní hnutí velkých a malých národů • Utváření novodobého českého národa	• zasadí proces utváření moderního českého národa do středoevropských souvislostí • charakterizuje jednotlivé fáze národního obrození v českých zemích a na příkladech demonstruje úsilí českého národa o národní emancipaci	Český jazyk Výtvarná výchova *PT II.II*	Možnost referátu pro žáky s větším zájmem o problematiku VIDEO
D-9-6-04 **charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin, uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích**	• Revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů	• porovná příčiny, cíle, průběh i výsledky jednotlivých evropských revolucí • vysvětlí střet mezi emancipačním hnutím rodící se občanské společnosti a úsilím monarchů o zachování status quo	Občanská výchova *PT II.II*	
D-9-6-05 **na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy**	• Politické proudy (konzervatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus) • Ústava a občanská práva • Politické strany	• Charakterizuje jednotlivé politické systémy a vysvětlí podstatné rozdíly mezi nimi	Občanská výchova *PT II.II* *PT IV.V*	Skupinová práce
D-9-6-06 **Vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla, charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií**	• Kolonialismus • Konflikty mezi velmocemi • Kulturní rozrůzněnost doby	• interpretuje nerovnosti ve světovém vývoji • objasní důvody, které vedly evropské národy v získávání kolonií v Africe • vysvětlí příčiny napětí mezi velmocemi ve druhé polovině 19. století, které později přerostlo ve světovou válku • popíše hlavní kulturní proudy, které vznikly v 19. století	Fyzika Chemie Přírodopis *PT IV.I*	
D-9-7-01	• První světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky	• vysvětlí příčiny 1. světové války a interpretuje její průběh	Zeměpis Fyzika Chemie	VIDEO Možnost referátu pro žáky s větším

na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	• Vznik Československa	• popíše a zhodnotí výsledky první světové války • objasní okolnosti české účasti v první světové válce, formování domácího a zahraničního odboje	Občanská výchova *PT II.IV*	zájmem o problematiku

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Dějepis – Tercie				
D-9-6-01 **vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti**	• Industrializace a její důsledky pro společnost • Sociální otázka • Vláda osvícenských absolutistů v českých zemích • Vznik USA	• charakterizuje šíření průmyslové revoluce do jednotlivých částí Evropy • popíše společenské a kulturní změny, které nastaly v důsledku průmyslové revoluce • objasní kladné i záporné dopady tereziánských a josefínských reforem pro společnost • vysvětlí cíle a záměry vlády osvícenských absolutistů v závislosti na proměnách společenského systému	Fyzika Občanská výchova Anglický jazyk *PT II.II* *PT V.III* *PT V.IV*	Možnost referátu pro žáky s větším zájmem o problematiku
D-9-6-02 **objasní souvislost mezi událostí francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé**	• Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu na svět	• objasní příčiny, průběh i důsledky Velké francouzské revoluce • popíše změny, které se v Evropě odehrály během napoleonských válek se zřetelem na země Rakouského císařství	Občanská výchova Zeměpis Výtvarná výchova *PT II.II*	
D-9-6-03 **porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů**	• Národní hnutí velkých a malých národů • Utváření novodobého českého národa	• zasadí proces utváření moderního českého národa do středoevropských souvislostí • charakterizuje jednotlivé fáze národního obrození v českých zemích a na příkladech demonstruje úsilí českého národa o národní emancipaci	Český jazyk Výtvarná výchova *PT II.II*	Možnost referátu pro žáky s větším zájmem o problematiku VIDEO
D-9-6-04 **charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin, uvede**	• Revoluce 19. století jako prostředek řešení politických,	• porovná příčiny, cíle, průběh i výsledky jednotlivých evropských revolucí	Občanská výchova *PT II.II*	

požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích	sociálních a národnostních problémů	• vysvětlí střet mezi emancipačním hnutím rodící se občanské společnosti a úsilím monarchů o zachování status quo		
D-9-6-05 **na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy**	• Politické proudy (konzervatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus) • Ústava a občanská práva • Politické strany	• Charakterizuje jednotlivé politické systémy a vysvětlí podstatné rozdíly mezi nimi	Občanská výchova *PT II.II* *PT IV.V*	Skupinová práce
D-9-6-06 **Vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla, charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií**	• Kolonialismus • Konflikty mezi velmocemi • Kulturní rozrůzněnost doby	• interpretuje nerovnosti ve světovém vývoji • objasní důvody, které vedly evropské národy v získávání kolonií v Africe • vysvětlí příčiny napětí mezi velmocemi ve druhé polovině 19. století, které později přerostlo ve světovou válku • popíše hlavní kulturní proudy, které vznikly v 19. století	Fyzika Chemie Přírodopis *PT IV.I*	
D-9-7-01 **na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky**	• První světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky • Vznik Československa	• vysvětlí příčiny 1. světové války a interpretuje její průběh • popíše a zhodnotí výsledky první světové války • objasní okolnosti české účasti v první světové válce, formování domácího a zahraničního odboje	Zeměpis Fyzika Chemie Občanská výchova *PT II.IV*	VIDEO Možnost referátu pro žáky s větším zájmem o problematiku

5.9 Občanská výchova

Charakteristika předmětu občanská výchova

Vyučovací předmět má časovou dotaci po 1 hod v primě, sekundě, tercii a kvartě. Výuka probíhá ve specializované učebně, která je vybavena pomůckami pro názorný výklad – mapy, nástěnky, PC s možností velkoplošné projekce, CD, DVD, video.

Vyučovací předmět Občanská výuka zahrnuje vzdělávací obsah vzdělávacích oborů **Výchova k občanství, Výchova ke zdraví, Člověk a svět práce.**

Do vzdělávacího obsahu předmětu Občanská výchova jsou začleněna tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova
Multikulturní výchova
Mediální výchova
Výchova ke zdraví
Výchova demokratického občana
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Tematický celek **Člověk ve společnosti** je realizován v primě, sekundě a kvartě (pouze téma masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédia). Důraz je položen na význam rodiny jako důležité stavební jednotky společnosti a na pozitivní vztahy mezi žáky a lidmi vůbec. Chceme vést žáky ke vzájemné ohleduplnosti, vnímavosti a citlivosti pro druhé.
Tematické celky **Člověk, stát a hospodářství**, **Člověk stát a právo** a **Mezinárodní vztahy, globální svět** jsou realizovány postupně v učivu sekundy, tercie a kvarty. Část Člověk, stát a právo ukazuje vlast jako právní stát. Ve srovnání se státními celky jiných dob a jiných civilizací se ukazuje, že demokratické státní uspořádání je hodnota, o kterou je třeba neustále pečovat dialogem a snahou o pochopení druhého člověka. Jde o to, aby se lidé naučili spolu žít v míru a toleranci.

Ve výuce je důraz kladen i na ekonomické vzdělávání (Člověk, stát a hospodářství) a zapojení jedince do světa práce (tematická oblast **Člověk a svět práce** je zařazena do učiva kvarty). Téma Mezinárodní vztahy, globální svět zdůrazňuje nutnost změn ve stylu života a potřebu spolupráce v globálním měřítku, ale také ve vztahu k cizině, k cizincům a potřebu chápání a respektování cizích kultur.

Tematický celek **Člověk jako jedinec** je zařazen do učiva tercie, neboť v tomto období se dospívající člověk začíná vymaňovat ze sítě přirozených autorit, začíná vidět svět, sám sebe i ostatní jinýma očima a pociťuje zcela nová hnutí mysli i nové city. Mladý člověk hledá společenství: jednak v budování přátelských vztahů, jednak v začlenění do společného světa lidské komunikace a jednak v partnerských vztazích. Hlavním rysem této nové role je přijetí zodpovědnosti.

Do učiva primy, sekundy, tercie i kvarty jsou integrovány tematické celky vzdělávacího oboru **Výchova ke zdraví**.

Výchovné a vzdělávací strategie

V hodinách občanské výchovy jsou pro rozvíjení a utváření klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení – učitel

- uspořádá učivo v čase, respektuje návaznosti a vztahy uvnitř učiva
- motivuje žáky vhodnými otázkami a problémovými úlohami
- systematicky oceňuje dobrou práci žáků
- poskytuje podporu nadaným žákům v účasti v předmětových soutěžích

Kompetence k řešení problému – učitel

- zadává problémové úlohy z praktického života
- projektové hry
- vede k řešení problémů – rozložení velkých problémů na dílčí, jednodušší podproblémy, jejichž řešení není tak obtížné

Kompetence komunikativní - učitel

- vytváří prostor pro vzájemnou komunikaci žáků - debatní kroužky
- vysvětluje pravidla verbální a nonverbální komunikace
- vyžaduje od žáků kultivované, věcné a srozumitelné vyjadřování
- využívání masmedií ve výuce a v praktickém životě

Kompetence sociální a personální – učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- dodává žákům sebedůvěru
- vede žáky k dodržování pravidel
- oceňuje projevy úcty k práci druhých
- organizuje činnost žáků ve dvojicích, skupinách, vede žáky k vlastní organizaci práce skupiny, k zodpovědnosti za činnost skupiny

Kompetence občanské – učitel

- vysvětlí základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- vede k dodržování práv a povinností a důsledné dodržování pravidel

Kompetence pracovní – učitel

- vede k zodpovědnosti za vlastní práci žáka
- umožňuje prezentaci práce žáka

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Občanská výchova – Prima				
Žák **VO-9-1-01** **objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání**	• ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI • rok v proměnách a slavnostech – státní svátky, významné dny • naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice;	Žák	D *PT I.II*	
VZ-9-1-02 **vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví**	• VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ • vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství		ČJ komunikační a sloh. výchova *PT I.I, I.II*	
VZ-9-1-01 **respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě**	• Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek			
VO-9-1-07 **uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem**	• ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI • vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace, konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti		ČJ komunikační a sloh. výchova *PT I.II.III*	
VO-9-1-02	• naše vlast - pojem vlastenectví a vlast; zajímavá		D, VV	

rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	a památná místa; co nás proslavilo; významné osobnosti, státní symboly		*PT IV.III*	
VO-9-4-05 **přiměřeně uplatňuje svá práva; posoudí význam ochrany lidských práv a svobod.**	• lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana		*PT VI.II.II*	
VO-9-1-10 **posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci**	• naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život			

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Občanská výchova - sekunda				
Žák **VO-9-1-06** **zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu**	• ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI • lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem		*PT I.III*	
VO-9-1-08 **objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám**	• v nouzi, potřební lidé ve společnosti			
VO-9-1-09 **rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj**	• vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; problémy lidské nesnášenlivosti		ČJ, VV – komunikace verbální, nonverbální	

proti všem projevům lidské nesnášenlivosti				
VO-9-1-03 **zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje**	• zásady lidského soužití - pravidla chování			
VO-9-1-04 **zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají**	• kulturní život – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; • naše obec, region, kraj - ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku		*PT IV.I, IV.II, IV.IV* HV, VV, Z – multikultura	
VO-9-3-01 **rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady**	• ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ • majetek, vlastnictví – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví		M	
VO-9-4-01 **rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky**	• ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO • právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu;		*PT II.IV.*	
VO-9-4-03 **objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů**	• principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu;		*PT II.IV* *PT II.III*	
VO-9-4-04 **vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů**	• význam a formy voleb do zastupitelstev;			
VO-9-5-05 **objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu**	• MEZINÁRODNÍ VZTAHY A GLOBÁLNÍ SVĚT • globalizace – řešení globálních problémů na lokální úrovni			

VO-9-5-01 **popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování**	• evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR		*PT III.I, III.III*	
VO-9-5-02 **uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích**	• mezinárodní spolupráce - významné mezinárodní organizace			
VO-9-4-05 **přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťováni obrany státu**	• ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO • lidská práva –úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace		*PT I.III*	
VZ-9-1-16 **uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí**	• ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí			

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Občanská výchova - tercie				
Žák **VO-9-2-01** **objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života**	• ČLOVĚK JAKO JEDINEC • podobnost a odlišnost lidí - projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál		AJ *PT I.I*	
VO-9-2-02 **posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek**	• vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí			
VO-9-2-03 **rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání**	• osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna;		*PT I.II*	
VO-9-2-04 **popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru**	• význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji;			
VO-9-1-07 **uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či**	• ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI • vztahy mezi lidmi- konflikty v mezilidských vztazích;		ČJ *PT VI.II.II*	

konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem				
VO-9-1-08 **objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí**	• zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost; dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí; mezigenerační vztahy (dobrovolnictví)		*PT I.III*	
VZ-9-1-03 **vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním, sociálním zdravím a vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví;**	• HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ • Podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince,		PŘ	
VZ-9-1-04 **posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví**	• odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví;			
VO-9-3-02 **sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi**	• ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ • výroba, obchod, služby – jejich funkce a návaznost • hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing;		M	
VO-9-3-03 **na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede**	• peníze – funkce a podoby peněz, formy placení;			

příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení **VO-9-3-05** **uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu**				
VO-9-3-06 **na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz**	• principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu;			
VO-9-3-08 **rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti**	• nejčastější právní formy podnikání;			
VO-9-4-02 **rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu**	• ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO • právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu; soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů; • právo v každodenním životě – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající • právní základy státu - Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu		Z – dělení moci *PT II.II, PT II.III.*	
VO-9-4-05 **přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv**	• lidská práva – LZPS • principy demokracie politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam			

a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťováni obrany státu				
VO-9-5-01 **popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování**	• MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR		Z *PT III.I*	

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Občanská výchova – kvarta				
Žák **VO-9-4-05** **přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí** **VO-9-4-07** **provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci**	• ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO • právo v každodenním životě - základní práva spotřebitele; styk s úřady • státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly			
VO-9-4-06 **objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství**	• právní řád České republiky - význam a funkce právního řádu,			
VO-9-4-08 **dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování**	• právní základy státu - státní občanství ČR		*PT II.I*	
VO-9-4-09 **rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů**	• orgány právní ochrany občanů, soustava soudů;			

VO-9-4-10 **rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady** **VO-9-4-11** **diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání**	• protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví			
ČSP-9-8-03 **využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání**	• SVĚT PRÁCE • možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby;			
ČSP-9-8-04 **prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce**	• trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů;			
ČSP-9-8-01 **orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí**	• charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce; • podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání			
ČSP-9-8-02 **posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy**	• zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů • volba profesní orientace – základní principy; sebepoznávání: osobní zájmy		*PT I.II* ČJ, AJ *PT I.I*	

	a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb;			
VO-9-3-04 **vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít**	• ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ • banky a jejich služby - aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků;		M	
VO-9-3-07 **rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané**	• hospodaření - rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní;			
VO-9-5-03 **uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory**	• MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT • globalizace – projevy, klady a zápory;		Z *PT IV.I, IV.IV*	
VO-9-5-04 **uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva** **VO-9-5-06** **uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování**	• významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení;			

obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru				
VO-9-5-02 **uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích**	• mezinárodní spolupráce - ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody; významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.)		*PT IV.V*	
VO-9-1-05 **kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí**	• ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI • kulturní život –masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédia		*PT VI.I, VI.II* ČJ	
VZ-9-1-14 **vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi**	• RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE - Manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt		ČJ	

5.10 Fyzika

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu fyzika

Fyzika má časovou dotaci 1 hodinu týdně v primě a 2 hodiny týdně v sekundě, tercii a kvartě. Její výuka probíhá většinou v laboratoři fyziky a učebně fyziky.

Předmět svým vzdělávacím obsahem zčásti navazuje na předmět Přírodověda, který se vyučuje na 1. stupni ZŠ.

Hlavním cílem předmětu Fyzika je popsat a vysvětlit pozorované přírodní jevy, porozumět těmto jevům a odhalit zákonitosti, kterými se řídí. Žáci jsou vedeni k řešení problémů a praktických úloh a to jak slovně, tak s využitím matematického aparátu. Velká pozornost je věnována samostatnému praktickému zkoumání a ověřování studovaných zákonitostí a také pochopení konkrétních praktických aplikací těchto zákonitostí.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Učitel vede žáky k tomu, aby:

- pomocí samostatně praktikovaných i demonstrovaných experimentů systematicky pozorovali různé fyzikální děje, učili se je kvalitativně posuzovat i kvantitativně vyjádřit
- výsledky pozorovaných a praktikovaných dějů správně interpretovali, dílčí výsledky vhodně zpracovávali pomocí dostupných matematických prostředků, porovnávali je v kontextu souvisejících výsledků a uváděli je v logicky konzistentní závěr
- vyhledávali, třídili, porovnávali a systematizovali informace z daného oboru s využitím různých informačních zdrojů (učebnice, internet, encyklopedie, média…)
- formulovali vlastní hypotézy vycházející z diskuze nad zkoumanými problémy a ověřovali jejich výpovědní a pravdivostní hodnotu

Kompetence k řešení problémů:

Učitel vede žáky k tomu, aby:

- rozpoznávali různé druhy problémů a problémových úloh, které vycházejí z pozorování fyzikálních dějů, diskuzí nad nimi, zkoumání praktických aplikací, nebo jsou navozeny v učebním procesu učitelem
- správně formulovali poznaný problém a navrhovali různé metody, které mohou vést k jeho řešení
- k řešení problémů používali vhodné metody a prostředky (aparát matematické algebry, grafická řešení, experimentální heuristická zkoumání…)
- rozeznávali chybná řešení, porovnávali jednoznačnost a dopady více možných řešení

Kompetence komunikativní:

Učitel vede žáky k tomu, aby:

- formulovali a vyjadřovali své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovali se výstižné, souvisle a kultivovaně a to v ústním i písemném projevu
- porozuměli různým způsobům předávání informací (analýza textů, mluveného slova, obrazových materiálů, grafů a diagramů, tabelovaných hodnot…)
- rozvíjeli vzájemnou komunikaci při práci v různě velkých skupinách, zpracovávali a hodnotili názory ostatních a společně vytvářeli závěry reflektující jednotný názor skupiny
- efektivně využívali informační a komunikační prostředky a technologie

Kompetence sociální a personální:

Učitel vede žáky k tomu, aby:

- respektovali názory ostatních
- poznávali a rozvíjeli své role při práci ve skupině a využívali je k efektivnímu postupu při společném řešení problémů
- spolupracovali s ostatními, plnili rozdělené úkoly, přispívali k diskusi

Kompetence občanské:

Učitel vede žáky k tomu, aby:

- rozpoznávali vliv různých technologických procesů na životní prostředí, odhadovali únosnou míru jejich škodlivosti vzhledem k potřebnosti a využitelnosti těchto procesů
- hospodárně zacházeli se zdroji energie, kriticky hodnotili jejich potřebu v různých situacích a volili způsoby, jak spotřebu energie v maximální míře omezit

Kompetence pracovní:

Učitel vede žáky k tomu, aby:

- správně a zodpovědně používali svěřené pomůcky, poznávali princip jejich funkce a zamezili tak jejich zbytečnému poškození, nebo zdravotnímu ohrožení sebe či ostatních
- se řídili stanovenými pravidly, dodržovali bezpečnostní předpisy a ve stanovených termínech plnili své povinnosti
- získané pracovní návyky uměli uplatnit v praxi

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Fyzika – Prima				
F-9-1-02 **uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí**	• skupenství látek – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difúze	• popíše a porovná základní vlastnosti pevných, kapalných a plynných látek • popíše částicovou strukturu pevných, kapalných a plynných látek • vysvětlí pojem difúze a uvede její konkrétní příklady • vysvětlí, co je atom a molekula • popíše stavbu atomu	*PT I - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku* Chemie – částicové složení látek, těleso a látka	
F-9-2-04 **určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti směry a výslednici**	• elektrické a magnetické pole – elektrická a magnetická síla	• rozliší dva druhy elektrického náboje a vysvětlí jejich vzájemné silové působení • roztřídí látky na elektrické vodiče a izolanty • roztřídí látky podle chování v magnetickém poli a vysvětlí vznik magnetu • vysvětlí, kde má magnet póly a určí vzájemné silové působení magnetů • znázorní magnetické pole magnetu magnetickými indukčními čárami • popíše magnetické pole Země		
F-9-6-01 **sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu**	• elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač • elektrické a magnetické pole – bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními	• nakreslí schematické značky jednoduchých elektrických součástek a elektrických obvodů • vysvětlí, kdy obvodem prochází elektrický proud • vysvětlí rozdíl mezi jednoduchým a rozvětveným elektrickým obvodem • rozpozná zkrat v elektrickém obvodu a objasní jeho nebezpečnost, popíše, jak se před zkratem chránit • dodržuje zásady bezpečného zacházení s elektrickými spotřebiči		

F-9-6-05 **využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní**	• elektrické a magnetické pole – elektrická a magnetická síla	• popíše vznik elektromagnetu • vysvětlí souvislost mezi elektrickým proudem a velikostí magnetického pole elektromagnetu • nakreslí magnetické pole cívky • popíše praktické využití elektromagnetu		

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Fyzika – Sekunda				
F-9-2-01 **rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému těles, využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles**	• pohyby těles – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý	• odliší od sebe pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný • ze zadaných veličin charakterizujících rovnoměrný pohyb vypočítá dráhu, rychlost, čas • převádí jednotky rychlosti • ze zadané tabulky sestrojí graf závislosti dráhy na čase • skládá rychlosti stejného a opačného směru • vypočítá průměrnou rychlost • užívá při řešení úloh jízdní řád a grafikon	*PT I - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku* MAT - funkce	
F-9-2-04 **určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici**	• gravitační pole a gravitační síla – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa • výslednice dvou sil stejných a opačných směrů • třecí síla – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi • tlaková síla a tlak – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a	• vysvětlí silové působení mezi tělesy • vypočítá a změří, jakou silou přitahuje tělesa Země • určí výpočtem a graficky velikost výslednice sil stejného a opačného směru • určí graficky výslednici sil různého směru • rozloží graficky sílu do dvou různých směrů		

	obsahem plochy, na niž síla působí	• používá poznatky o skládání a rozkládání sil v úlohách z praxe (nakloněná rovina, šroub, klín, oblouk) • najde těžiště tělesa • vysvětlí souvislost mezi těžištěm tělesa a jeho stabilitou • vysvětlí příčinu vzniku třecí síly • vysvětlí, na čem závisí velikost třecí síly • na jednoduchých příkladech z praxe uvede, kdy a jak je třeba třecí sílu zvětšovat nebo zmenšovat • změří velikost třecí síly • vypočítá tlak ze zadané síly působící na plochu a velikosti obsahu této plochy • vypočítá velikost tlakové síly • vysvětlí, kdy je v praxi třeba tlak zvětšit a kdy zmenšit		
F-9-2-05 **využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích**	• Newtonovy zákony – první, druhý (kvalitativně), třetí	• popíše, jak se pohybuje těleso, na které nepůsobí žádná síla • objasní, co způsobuje síla působící ve směru, proti směru, kolmo na směr pohybu • vysvětlí vzájemné silové působení dvou těles		
F-9-3-01 **využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů**	• hydrostatický a atmosférický tlak – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře • Pascalův zákon – hydraulická zařízení	• určí směr síly, kterým působí kapaliny a plyny na nádobu • vypočítá hydrostatický tlak v kapalině • na příkladech vysvětlí princip spojených nádob • objasní vznik atmosférického tlaku • vysvětlí, co je podtlak a přetlak a uvede příklady jejich praktického využití • aplikuje Pascalův zákon při řešení úloh • objasní princip činnosti jednoduchých hydraulických a pneumatických zařízení		

F-9-3-02 **předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní**	• Archimédův zákon – vztlaková síla; potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách	• vysvětlí příčinu vzniku vztlakové síly a určí výpočtem a měřením její velikost • na základě znalosti hustoty tělesa a kapaliny předpoví chování tělesa v kapalině		
F-9-6-07 **využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh**	• vlastnosti světla – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně)	• popíše, jak se světlo šíří v různých prostředích • popíše vznik stínu a polostínu • objasní vznik měsíčních fází, zatmění Slunce a Měsíce • aplikuje zákon odrazu při řešení úloh • popíše vlastnosti obrazu vytvořeného rovinným zrcadlem • popíše vznik obrazu vytvořeného dutým a vypuklým zrcadlem a určí jeho vlastnosti		

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Fyzika – Tercie				
F-9-4-01 **určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa**	• formy energie – pohybová a polohová energie; vnitřní energie	• na příkladech vysvětlí, kdy se koná a kdy nekoná z hlediska fyzikálního práce • vypočítá vykonanou práci a určí z měnu energie tělesa	*PT I - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku*	
F-9-4-02 **využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem**	• formy energie – pohybová a polohová energie	• vypočítá vykonanou práci a výkon, převádí jednotky		
F-9-03 **využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh**	• formy energie – pohybová a polohová energie; vnitřní energie	• určí, kdy má těleso pohybovou a kdy polohovou energii • řeší jednoduché úlohy, ve kterých používá vztahy pro výpočet polohové a pohybové energie • vysvětlí vzájemné přeměny polohové a pohybové energie • určí účinnost jednoduchého stroje	Ch – energie, teplo	

		• popíše složky vnitřní energie • vysvětlí souvislost mezi vnitřní energií a teplotou • popíše, jak lze měnit vnitřní energii • popíše základní druhy energie a jejich přeměny		
F-9-2-06 **aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů**	• rovnováha na páce a pevné kladce	• určí měřením a výpočtem rovnováhu na rovnoramenné a nerovnoramenné páce • vypočítá moment síly • ukáže na příkladech využití páky v praxi • popíše rovnováhu na pevné kladce • ukáže na příkladech využití pevné, volné kladky a kladkostroje v praxi		
F-9-4-04 **určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem**	• formy energie – vnitřní energie • přeměny skupenství – tání a tuhnutí, skupenské teplo tání; vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny	• vysvětlí souvislost mezi teplem a vnitřní energií tělesa • aplikuje při výpočtech vztah pro výpočet tepla • řeší jednoduché kalorimetrické rovnice • rozdělí látky na tepelné vodiče a izolanty • vysvětlí různé druhy šíření tepla • popíše, za jakých podmínek dochází ke skupenským změnám • vypočítá skupenské teplo • popíše rozdíl mezi vypařováním a varem • určí, na čem závisí rychlost vypařování • určí, kdy je šíření tepla užitečné a kdy škodlivé • objasní praktické aplikace poznatků o šíření tepla – tepelné izolace domů, termoska apod. • vysvětlí přeměnu tepla na práci	*PT V.I, PT V.III, PT V.IV*	

		• popíše princip činnosti parního stroje, turbíny, spalovacích motorů, proudového a raketového motoru		
F-9-5-01 **rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku**	• vlastnosti zvuku – látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku; výška zvukového tónu	• pozná kmitavý pohyb a charakterizuje jej • popíše podmínky vzniku zvuku a podmínky nutné pro jeho šíření • vysvětlí rozdíl mezi vlněním a kmitáním • vysvětlí základní vlastnosti zvuku – odraz, ohyb • odhadne hlasitost zvuku a vysvětlí souvislost mezi hlasitostí zvuku a energií přenášenou zvukem • vysvětlí princip činnosti lidského ucha • vysvětlí možná rizika poslouchání hlasitého zvuku		
F-9-5-02 **posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí**	• vlastnosti zvuku – látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku	• navrhne možnosti ochrany osob a životního prostředí před nadměrným hlukem		
F-9-6-02 **rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí**	• elektrické a magnetické pole – elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu	• vysvětlí, co způsobuje elektrické pole ve vodičích • znázorní elektrické pole bodového náboje, dvou bodových nábojů a homogenní elektrické pole elektrickými siločarami • objasní vznik stejnosměrného elektrického proudu a změří jej ampérmetrem • vysvětlí pojem elektrické napětí a změří jej voltmetrem		
F-9-6-04 **využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů**	• elektrické a magnetické pole – elektrický odpor	• spočítá elektrický odpor vodiče z Ohmova zákona		

	• formy energie – elektrická energie a výkon	• vypočítá elektrický odpor vodiče z jeho délky, průřezu a materiálu • nakreslí schéma elektrického obvodu s rezistory zapojenými sériově i paralelně • vypočítá celkový elektrický odpor rezistorů zapojených sériově a paralelně • vypočítá elektrickou práci, výkon, příkon • objasní princip funkce elektrických spotřebičů		
F-9-4-05 **zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí**	• formy energie – pohybová a polohová energie; vnitřní energie, elektrická energie a výkon, výroba a přenos elektrické energie, jaderná energie • obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	• objasní princip funkce různých typů elektráren • zhodnotí dopad různých zdrojů energie na životní prostředí		

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Fyzika – Kvarta				
F-9-6-05 **využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní**	• elektrické a magnetické pole – elektrická a magnetická síla; stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními • formy energie – výroba a přenos elektrické energie	• vysvětlí, kdy vzniká v cívce indukované napětí a jak se mění jeho polarita v závislosti na směru pohybu cívky a magnetu, případně na polaritě magnetu • vysvětlí princip funkce stejnosměrného elektromotoru • popíše princip činnosti alternátoru a dynama a základní rozdíly mezi nimi • popíše složení transformátoru • vysvětlí, jak transformátor mění napětí a proud	*PT I - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku*	

		• rozliší, kdy je pro přenos elektrické energie lepší využít nízké a kdy vysoké napětí • popíše, jak se elektřina dostává z elektrárny ke spotřebiči • znázorní správné zapojení zásuvky a vysvětlí funkci jednotlivých vodičů • navrhne způsoby, jak se chránit před nebezpečím úrazu elektrickým proudem • dodržuje zásady správného zacházení s elektrickými spotřebiči		
F-9-6-02 **rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí**	• elektrické a magnetické pole – elektrická a magnetická síla; transformátor	• vysvětlí vznik střídavého proudu a rozdíl mezi střídavým a stejnosměrným proudem		
F-9-6-03 **rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností**	• elektrické a magnetické pole – elektrický náboj	• vysvětlí rozdíly mezi polovodičem a vodičem • popíše vliv příměsi na vodivost polovodiče		
F-9-6-06 **zapojí správně polovodičovou diodu**	• elektrické a magnetické pole – elektrický náboj	• vysvětlí základní princip činnosti, složení a využití diody a tranzistoru • zapojí správně polovodičovou diodu		
F-9-4-03 **využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh**	• formy energie – jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením	• vysvětlí, co je atomové jádro a proč drží pohromadě • rozlišuje chemické a jaderné reakce • vysvětlí, co je radioaktivita a kdy je nebezpečná • popíše štěpnou reakci uranu • vysvětlí princip činnosti jaderné elektrárny a její výhody a nevýhody • popíše možná nebezpečí použití jaderných zbraní • rozlišuje štěpení a syntézu jader	*PT V.I, PT V.III, PT V.IV*	
F-9-6-08 **rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a**	• vlastnosti světla – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; zobrazení lomem	• popíše lom světla ke kolmici a od kolmice	Vv – barvy Př - oko	

využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem	• vytvoří graficky obraz předmětu vytvořeného spojkou a rozptylkou a popíše jeho vlastnosti • nalezne praktické využití čoček • popíše lidské oko, navrhne korekci očních vad		
F-9-7-01 **objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet**	• sluneční soustava – její hlavní složky; měsíční fáze	• popíše, jaké pohyby koná Země • objasní postavení Země ve vesmíru • vysvětlí střídání ročních období a vznik obratníků a polárních kruhů • popíše složení sluneční soustavy a charakterizuje její tělesa	Z, Př	
F-9-7-02 **odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností**	• hvězdy – jejich složení	• vysvětlí rozdíl mezi hvězdou a planetou • popíše vznik souhvězdí • charakterizuje, co je galaxie • popíše, jak vznikl vesmír		

5.11 Chemie

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět chemie patří svým zaměřením do vzdělávací oblasti Člověk a příroda, která zahrnuje okruh problémů týkajících se zkoumání přírody a sledování dějů probíhajících v přírodě. Žáci mají možnost detailněji porozumět přírodním jevům a jejich zákonitostem. Vyučovací předmět chemie se na naší škole vyučuje v sekundě, tercii a kvartě osmiletého studia. V sekundě je vyučována 1 hodina týdně, v terci a kvartě jsou vyučovány 2 hodiny týdně. Realizuje se obsah vzdělávacího předmětu Chemie a částečně průřezová témata Environmentální výchovy. Šest hodin v každém ročníku je vyčleněno na laboratorní cvičení, ve kterých se třída dělí na skupiny. Náplň laboratorních cvičení je volena dle dostupnosti chemikálií, témata korespondují s obsahem teoretických hodin a v souladu s předpisy bezpečnosti práce a s laboratorním řádem. Výuka předmětu chemie probíhá v odborné učebně chemie vybavené moderní didaktickou technikou a v laboratoři chemie. Ve vyučování chemie mají žáci získat představu o molekulové stavbě látek a základních chemických, fyzikálně-chemických a biochemických dějích. Důraz je kladen na souvislosti s ostatními přírodovědnými předměty a na zásadní vliv chemických dějů na životní prostředí. Žák je veden k tomu, aby zejména porozuměl základním typům chemických reakcí a znal jejich postavení v přírodě a v každodenním životě, využíval matematický aparát k základním chemickým výpočtům, aplikoval své znalosti při provádění laboratorních cvičení, účinně spolupracoval ve skupině. Hlavním cílem tohoto vyučovacího předmětu je příprava pro nadcházející studium chemie na vyšším stupni gymnázia. Jedná se především o osvojení základních pojmů, přehledu jednotlivých oborů chemie a jejich aplikace do praxe.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- výběr a využití efektivních metod učení (plán, organizace)
- vyhledání a třídění informací a jejich vzájemné propojení (souvislosti)
- samostatné pozorování experimentů, jejich kritické zhodnocení
- poznat smysl a cíl učení

Strategie: – podpora samostatnosti a tvořivosti
– uplatnění individuálního přístupu
– využití aktuálního dění ve společnosti, oboru

Kompetence k řešení problému

- rozpoznat, pochopit a nalézt význam řešení problému
- vyhledání vhodných informací vedoucích k řešení problému
- nalezení různých variant řešení
- praktické ověření řešení problému

Strategie: – zadávání problémových úloh z praktického života
– vést k řešení problémů

– rozložení velkých problémů na dílčí, jednodušší podproblémy, jejichž řešení není tak obtížné

Kompetence komunikativní

- formulovat myšlenky v logickém pořadí, dbát na přesnost a kultivovanost vyjadřování
- vyslechnout jiný názor, dialog, obhajoba svého tvrzení
- práce s názornými obrázky, zvládnutí symboliky
- prezentace projektů
- práce ve skupině, rozdělení úkolů

Strategie: – vytváření prostoru pro vzájemnou komunikaci žáků
– umožnění formulace vlastních cílů a sledování úspěšnosti žáků v jejich plnění

Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracovat ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce ve skupině
- podílet se na utváření příjemné atmosféry ve skupině, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů

Strategie: – zadávání úloh, na jejichž řešení žáci spolupracují
– podpora skupinové práce, umožnění práce na různých pozicích v týmu

Kompetence občanské

- chápat základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, uvědomovat si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- poskytovat podle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnost

Strategie: – vyžadování dokončování zadané práce v dohodnutém termínu a kvalitě
– vedení k dodržování práv a povinností
– důsledné dodržování pravidel
– na příkladech ekologických katastrof demonstrovat jejich nebezpečnost vzhledem k životnímu prostředí a ochraně zdraví obyvatelstva

Kompetence pracovní

- dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti a závazky, adaptovat se na změněné nebo nové pracovní podmínky

- přistupovat k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých
- využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost

Strategie: – umožnění samostatné práce, nebo práce ve skupinách v chemické laboratoři školy
– vedení k zodpovědnosti za vlastní práci
– umožnění prezentace vlastní práce

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Chemie – Sekunda				
I. POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE				
CH-9-1-01 **určí společné a rozdílné vlastnosti látek**	• vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek	• určí společné a rozdílné vlastnosti látek	*PT I - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku* F: Těleso a látka	Diskuze
CH-9-1-02 **pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost. Dokáže posoudit nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými pracovat nesmí**	• zásady bezpečné práce – ve školní laboratoři a pracovně, ale i také v běžném životě • nebezpečné látky a přípravky, označování piktogramy, značky a jejich význam	• pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost. • dokáže posoudit nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými pracovat nesmí		
II. SMĚSI				
CH-9-2-01 **rozlišuje směsi a čisté chemické látky**	• směsi – různorodé směsi, stejnorodé (roztoky)	• rozlišuje směsi a čisté chemické látky		
CH-9-2-02 **vypočítá složení roztoků a je schopen prakticky připravit roztok dané daného složení**	• hmotnostní zlomek, koncentrace roztoku, zředěný, koncentrovaný, nasycený roztok	• vypočítá složení roztoků a je schopen prakticky připravit roztok dané daného složení	M: Procenta, přímá úměrnost, trojčlenka, vyjadřování neznámé ze vzorce	
CH-9-2-03 **vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpuštění pevných látek**	• vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné rozpouštěné složky na rychlost jejího rozpouštění na roztok	• vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpuštění pevných látek		
CH-9-2-04 **navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek směsí v praxi**	• oddělování složek směsí	• navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek směsí v praxi		Laboratorní cvičení: Oddělování složek směsí.

CH-9-2-05 **rozliší typy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití**	• voda – destilovaná, pitná, odpadní, výroba pitné vody, čistota vody	• rozliší typy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití	Př, Z: Koloběh vody v přírodě	
CH-9-2-06 **uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění**	• voda, vzduch – složení, čistota, vzduchu, ozonová vrstva	• uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	Př: Ekologie	
CH-9-1-03 **objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek**	• znečišťování vody a vzduchu – havárie, nebezpečné látky a činnost člověka	• objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek		
III. ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY				
CH-9-3-01 **používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech**	• částicové složení látek – atom, atomové jádro, proton, neutron, elektronový obal a jeho změny při chemických reakcích, elektrony	• používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	F: Částicové složení látek	
CH-9-3-02 **rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech**	• prvky – názvy, značky	• rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech		
CH-9-3-03 **orientuje se v periodické soustavě prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy, usuzuje na jejich možné vlastnosti**	• prvky – vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě prvků, protonové číslo, ionty	• orientuje se v periodické soustavě prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy, usuzuje na jejich možné vlastnosti	• Př: Neživá příroda	Laboratorní cvičení: Vlastnosti kovů a nekovů
IV. CHEMICKÉ REAKCE				
CH-9-4-01 **rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání**	• chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, pojmy výchozí látka, produkt, chemické slučování	• vysvětlí podstatu a typy chemických vazeb • rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	*PT IV. II.*	Laboratorní cvičení: Chemické reakce
CH-9-4-02 **přečte chemické rovnice a s užitím**	• vyčíslování chemických rovnic a výpočty z	• přečte chemické	M: Procenta, přímá úměrnost, trojčlenka,	

zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu	chemických rovnic – vyčíslovaní chem. rovnic bez znalosti oxidace a redukce s využitím zákona zachování hmotnosti	• dokáže vyčíslit jednoduché chemické rovnice bez znalosti oxidace a redukce	vyjadřování neznámé ze vzorce	

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Chemie – Tercie				
I. CHEMICKÉ REAKCE				
CH-9-4-02 **přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu**	• chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, základní chemické veličiny, látkové množství, molární hmotnost, molární objem, látková koncentrace • výpočty z chemických rovnic výpočet hmotnostního množství reaktantů a produktů	• dokáže vyčíslit jednoduché chemické rovnice bez znalosti oxidace a redukce a tyto rovnice dokáže využít při výpočtech z chemických rovnic • vypočítá molární hmotnost binárních a ternárních sloučenin, vypočítá látkové množství, vypočítá látkovou koncentraci roztoku a navážku	*PT I - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku* M: Procenta, přímá úměrnost, trojčlenka, vyjadřování neznámé ze vzorce	Diskuze Laboratorní cvičení: Příprava látek dané hmotnosti.
II. ANORGANICKÉ SLOUČENINY				
CH-9-5-01 **porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů, oxidů, sulfidů, kyselin, hydroxidů, hydrogensolí a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí**	• halogenidy, oxidy, sulfidy – názvosloví vlastnosti a použití vybraných prakticky významných zástupců těchto tříd látek	• porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů, oxidů, sulfidů, kyselin, hydroxidů, hydrogensolí a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	Př: Neživá příroda	
CH-9-5-02 **vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet**	• vznik kyselin v atmosféře, dopad na životní prostředí – kyselé deště, opatření pro předcházení vzniku kyselých dešťů	• vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet	Př, Z: Ekologie Př: Neživá příroda Př: Člověk a prostředí *PT IV. II.*	

CH-9-5-03 **orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi**	• kyseliny a hydroxidy – kyselost a zásaditost roztoků, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů • soli a hydrogensoli kyslíkatých kyselin – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných solí a hydrogensolí	• orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi • zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl	*PT II. III.* Laboratorní cvičení: Kyselost a zásaditost roztoků, příprava solí	

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Chemie – Kvarta				
I. CHEMICKÉ REAKCE				
CH-9-4-01 **uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání**	• klasifikace chemických reakcí – reakce exotermní a endotermní, redoxní reakce – koroze, výroba kovů, elektrolýza	• zná a uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	*PT I - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku* F: Energie	Diskuze
CH-9-4-03 **aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu**	• faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza • chemie a elektřina – výroba elektrického proudu chemickou cestou – galvanické články	• využívá poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí a aplikuje je v praxi, ví jak předcházet jejich nebezpečnému průběhu • zná, jak vyrobit elektrický proud chemickou cestou, chápe podstatu a význam elektrolýzy	F: Elektřina	
II. ORGANICKÉ SLOUČENINY				
CH-9-6-01 **rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití**	• uhlovodíky – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických	• rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití		

	uhlovodíků, názvosloví jednoduchých organických sloučenin			
CH-9-6-02 **zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy**	• paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva • doprava a životní prostředí – význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace	• zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	Př: Neživá příroda. Biologie rostlin. *PT V.III*.	
CH-9-6-03 **rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití**	• deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin	• orientuje se ve vybraných derivátech uhlovodíků, uvede jejich zdroje, výskyt, vlastnosti a použití		
III. PŘÍRODNÍ LÁTKY				
CH-9-6-05 **zhodnotí význam fotosyntézy, orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy,určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu**	• fotosyntéza	• zhodnotí význam fotosyntézy, uvede výchozí látky a produkty fotosyntézy, určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu	Př: Biologie rostlin	
CH-9-6-06 **uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů**	• přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v lidském těle	• uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	Př: Biologie člověka	
CH-9-6-04 **orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktech biochemického zpracování, především bílkovinách, tucích, sacharidech**	• přírodní látky a metabolismus	• orientuje se v problematice vzniku a struktury bílkovin, tuků a sacharidů s ohledem na jejich metabolismus	Př: Biologie rostlin Př: Biologie rostlin	
IV. CHEMIE A SPOLEČNOST				
CH-9-7-03 **orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka**	• průmyslová hnojiva • plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace	• orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi, uvede jejich vliv na životní prostředí a zdraví člověka	*PT V.IV* *PT V.III*	

	• detergenty a pesticidy, insekticidy, léčiva a návykové látky			
CH-9-7-01 **zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi**	• chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze	• zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	Př: Základy ekologie. Biologie člověka.	
CH-9-5-02 **vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet**	• Kyselé deště, globální oteplování, ozonová díra	• vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet	Př: Základy ekologie. Biologie člověka. Z: Životní prostředí	miniprojekt
V. POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE				
CH-9-1-03 **objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek a jaderné havárie**	• mimořádné události – havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek, jaderné havárie	• objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek a jaderné havárie	*PT VI.II.I*	
CH-9-7-02 **aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe**	• hoření a princip hašení, vhodné postupy	• aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe		
CH-9-1-01 **určí společné a rozdílné vlastnosti látek**	• biogenní prvky a sloučeniny • významné organické sloučeniny	• určí společné a rozdílné vlastnosti vybraných organických látek • dokáže přítomnost některých biogenních prvků a sloučenin v přírodním materiálu • připraví a provede zadané jednoduché kvalitativní důkazy organických sloučeniny • ověří některé fyzikální a chemické vlastnosti organických látek		LC: Chemické složení živočišného organismu. LC: Důkaz organických látek. LC: Vlastnosti organických látek.
CH-9-1-02 **pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost**	• toxikologie vybraných látek, zásady bezpečnosti práce, posuzování možných rizik	• pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost • zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a		

		zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl		

5.12 Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu přírodopis

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Předmět přírodopis integruje vzdělávací obsah oblastí **„Člověk a příroda“** a **„Člověk a zdraví“**. V tercii je integrován vzdělávací obor **„Výchova ke zdraví“**.

Přírodopis jako věda o živých soustavách je zastoupena v učivu primy až kvarty osmiletého gymnaziálního vzdělávání botanikou, zoologií, biologií člověka a ekologií. Z geologických věd je obsažena v uvedených ročnících především mineralogie, petrologie, obecná geologie a vývoj života.

Učivo je strukturováno při zachování zásad přiměřenosti a posloupnosti tak, aby bylo možno u žáků vytvořit představu vztahů mezi přírodou živou a neživou a mezi jednotlivými organismy na různém stupni vývoje navzájem. Předmět vede žáky k chápání člověka jako součásti přírody s velkou odpovědností za vývoj životního prostředí.

Pro dosažení uvedených výsledků je nutno spojit nabyté poznatky se zkušenostmi a dovednostmi získanými při pozorování přírody či během školních pokusů. Prioritními cíli v přírodopisu je: získání přehledu o názorech na vznik a vývoj Země i života, o přizpůsobování organizmů vnějším podmínkám a o jejich vzájemných vztazích, získání základních poznatků o nerostech, horninách, o vesmíru, Zemi, o stavbě těl a životě vybraných organizmů, včetně člověka, uvědomění si významu biologie pro praktický život, získání pozitivního vztahu k přírodě a uvědomění si, že zdravý životní styl člověka vychází z biologických potřeb. Klíčovým úkolem je také seznámit se s vlivem lidské populace na životní prostředí a naučit se omezovat z toho plynoucí negativní jevy.

Časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Při vyučování využíváme odborné posluchárny a laboratoře vybavené audiovizuální i výpočetní technikou, zásobníky přírodnin, nástěnkami a dalšími pomůckami.

Nové poznatky žákům předkládáme v diskuzi, využíváme metody problémových otázek, ukázek z literatury. Usilujeme o co nejširší názornost pomocí videofilmů, obrazů, multiplikátů. Velký význam přikládáme žákovským referátům a jejich vlastním iniciativám.

K přírodopisu na naší škole patří exkurze, vycházky, besedy. Zájemce z řad žáků připravujeme k účasti na soutěžích v poznávání přírodnin, olympiádách a dalších přírodovědných soutěžích.

ročník	*školní rok*
prima	2
sekunda	2+3 LC*
tercie	3+3 LC*

kvarta	2+3 LC*

* tři dvouhodinová laboratorní cvičení jsou realizována při výuce přírodopisu v jednotlivých ročnících (2. P – 4. P) „klouzavou formou“. Žáci jsou děleni do dvou skupin.

V primě je zařazen speciální předmět Laboratorní technika v rozsahu dvou hodin týdně.

Uplatňované metody a formy práce

Při výuce průběžně uplatňujeme řízenou diskuzi, výklad, rozhovory, skupinovou práci, zúčastněné pozorování, prezentace s animacemi, audiovizuální záznamy k vyučované problematice, pracovní listy, poznávání a určování přírodnin a práci s textem a grafickými údaji, dále také besedy k problematice daného ročníku.

Žáci s vyšším zájmem o obor či danou problematiku uplatňují referáty či prezentace.

Průřezová témata uplatňovaná průběžně ve všech ročnících

- *PT I (okruhy I. I. - V. a I. II. III a IV. A I. III. I –II* osobnostní rozvoj, sebeorganizace, schopnost porozumět textu, rozhodování s morálním nadhledem, environmentální problémy
- *PT VI. I* – kritické čtení – práce s učebnicí, odbornou literaturou a elektronickými zdroji (výtah informací a práce s textem)
- *PT VI. II. II* – práce v realizačním týmu – skupinová práce (laboratorní cvičení)
- *PT VI. II. I* – zpracování a prezentace projektů a posterů

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení - učitel přírodopisu (dále jen učitel):

- vede výklad co nejzajímavější formou a snaží se inspirovat žáky k interakci na výkladu a vlastním zájmem o přírodu ve všech jejích aspektech dává žákům příklad
- zadává samostatnou práci, např. referáty, problémové úlohy, doporučuje další studijní zdroje (populárně naučnou literaturu, časopisy, internet apod.), a tím vede žáky k samostatnosti a aktivitě při učení
- vede žáky ke kritickému náhledu na informace z médií – zejména internetu
- při hodinách přírodopisu systematicky kontroluje a objektivně hodnotí práci žáků

Kompetence k řešení problémů - učitel:

- prací v hodinách biologie vybaví žáky vědomostmi, znalostmi a dovednostmi potřebnými pro rozpoznání "problému" a jeho řešení
- zadává žákům, zejména na hodinách laboratorních cvičení, problémové úlohy a metodicky dohlíží na jejich řešení
- pomáhá žákům vyhledávat nové a originální přístupy k řešení předložených problémů

Kompetence komunikativní - učitel:

- je otevřený v komunikaci s žáky
- vyjadřuje se jasně, srozumitelně a věcně - totéž vyžaduje i od žáků
- zadává úlohy, při jejichž řešení jsou žáci vyzýváni kombinovat různé zdroje informací

Kompetence sociální a personální - učitel:

- zadává žákům skupinou práci a dohlíží, aby se každý podle svých možností zodpovědně a konstruktivně zapojil do řešení
- netoleruje jakékoliv náznaky netolerance nebo neúcty v rámci pracovní skupiny i mimo ni
- skupinovým hodnocením a reflexí výsledků práce rozvíjí schopnost sebekritického hodnocení sebe sama

Kompetence občanské - učitel:

- vede žáky k odpovědnému a trvale udržitelnému vztahu k přírodnímu prostředí a snaží se vlastním příkladem k budování tohoto postoje přispět
- posiluje občanské uvědomění žáků a přesvědčení, že je možné prosadit demokraticky svůj názor
- v rámci výuky i mimo ni dbá na slušné a ohleduplné chování žáků

Kompetence pracovní - učitel přírodopisu:

- vede žáky k důslednému plnění povinností
- dává příležitost k systematické práci na dlouhodobějších úkolech, které žáka připraví na soustavné plnění pracovních povinností

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Přírodopis – Prima I. – obecná část				
P-9-6-01 **objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života**	• Biologie jako věda • Vědní obory biologie • Vznik a stavba Země	• popíše, čím se zabývá vědní obor biologie • dokáže popsat, čím se zabývají jednotlivé vědní obory biologie • dokáže popsat vznik vesmíru, sluneční soustavy a planet • umí vysvětlit vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života	Zeměpis – přírodní obraz Země Fyzika – vesmír	
P-9-1-01 **rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů**	• Vznik života na Zemi a jeho význam • Názory na vznik života na Zemi • Obecná charakteristika živých soustav – projevy života (výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty); podmínky života; rozmanitost života	• je obeznámen s různými názory na vznik a vývoj života • zná a dokáže vysvětlit základní podmínky a projevy života		
P-9-1-05 **vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti**	• Pohlavní a nepohlavní rozmnožování – základní rozdíly	• vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování • chápe význam pohlavního rozmnožování pro udržení genetické rozmanitosti		
P-9-3-03 **vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin**	• Základní principy fotosyntézy a buněčného dýchání	• vysvětlí základní princip fotosyntézy a buněčného dýchání	Chemie – fotosyntéza	
P-9-7-03 **vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam**	• Způsoby výživy (životní strategie) • Vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím	• objasní rozdíl mezi autotrofní a heterotrofní výživou • dokáže nakreslit základní potravní pyramidu a uvede příklad potravního řetězce		

	• Potravní řetězce (potravní pyramida)			
P-9-1-02 **popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel**	• Základní struktura života – buňka (buněčné organely a jejich funkce) • Rozdíly mezi rostlinnou, živočišnou a bakteriální buňkou • Od buňky k organismu, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, tkáně	• chápe a vysvětlí funkci nejvýznamnějších organel buňky • popíše bakteriální, rostlinou a živočišnou buňku a zdůrazní rozdíly • dokáže charakterizovat jednobuněčné a mnohobuněčné organismy • umí vyjmenovat jednotlivé tkáně a zná jejich funkce		
P-9-1-04 **třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek**	• Význam a zásady třídění organismů (systém organismů)	• zná princip třídění organismů a základní taxonomické jednotky • chápe význam systematického třídění organismů • umí roztřídit a zařadit vybrané organismy do příslušných taxonomických jednotek		
P-9-1-07 **uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka**	• Viry (nebuněčné organismy) – výskyt, význam a praktické využití • Bakterie – výskyt, význam a praktické využití • Sinice – výskyt, význam	• objasní význam a životní strategii virů • uvede na příkladech z běžného života význam virů, bakterií a sinic v přírodě i pro člověka	*PT III. II.* – původci nebezpečných onemocnění, možnosti ochrany proti nim	
P-9-3-02 **porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku**	• Řasy – stavba těla, základní systém a význam	• seznámí se s různými typy stélek řas • dokáže vyjmenovat důležité zástupce řas a jejich význam		
Přírodopis – Prima II. – biologie hub				
P-9-2-02 **vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích**	• Houby – výživa a význam, rozdělení • Houby bez plodnic (základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy)	• vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích • uvědomuje si nebezpečí plísní a negativní vliv na člověka i živé organismy		

P-9-2-01 **rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků**	• Houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zástupci • Významné jedlé, nejedlé a jedovaté houby • Zásady sběru hub a první pomoc při otravě houbami	• rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků		
P-9-2-03 **objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků**	• Lišejníky – stavba, symbióza, výskyt a význam	• popíše stavbu stélky lišejníku • objasní pojem symbióza a funkci dvou organismů ve stélce lišejníku		
Přírodopis – Prima III. – biologie jednobuněčných a bezobratlých živočichů				
P-9-4-01 **porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů**	• Prvoci, žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci, ostnokožci – stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla	• dokáže popsat vnější a vnitřní stavbu těla vybraných živočichů a zná funkce jednotlivých orgánů		
P-9-1-03 **rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů**	• základní funkce orgánových soustav bezobratlých a organel prvoků	• objasní základní fyzikální a chemické principy fungování orgánových soustav bezobratlých a organel prvoků		
P-9-4-02 **rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin**	• Prvoci, žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci, ostnokožci – vývoj, vývin, systém živočichů, ekologie a významní zástupci jednotlivých skupin živočichů	• zná základní rozdíly mezi jednotlivými skupinami živočichů a orientuje se v systému živočichů • dovede poznat, charakterizovat a zařadit vybrané zástupce živočichů		
P-9-4-03 **odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí**	• Projevy chování živočichů	• dokáže se na základě získaných znalostí ze zoologie správně a bezpečně chovat při kontaktu s různými živočichy		
P-9-4-04 **zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy**	• Rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, živočišná společenstva	• chápe význam jednotlivých živočichů v přírodě a důležitost jejich ochrany • má přehled o výskytu a rozšíření vybraných druhů živočichů na jednotlivých kontinentech		vhodné zařazení celodenní exkurze do zoo a botanické zahrady

		• chápe význam poslání živočichů v přírodě a soužití s člověkem		
P-9-7-01 **uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi**	• organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím	• uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a chápe vztahy mezi nimi		
P-9-8-02 **dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody**	• praktické metody pozorování přírody – pozorování, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů	• dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody		

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Přírodopis – Sekunda I. – biologie obratlovců				
P-9-1-04 **třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek**	• Význam a zásady třídění organismů (systém organismů)	• zná princip třídění organismů a základní taxonomické jednotky • chápe význam systematického třídění organismů • umí roztřídit a zařadit vybrané organismy do příslušných taxonomických jednotek		
P-9-4-01 **porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů**	• Strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci – stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla	• dokáže popsat vnější a vnitřní stavbu těla vybraných živočichů a zná funkce jednotlivých orgánů		1 LC
P-9-4-02 **rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin**	• Strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci – vývoj, vývin, systém a ekologie živočichů, významní zástupci jednotlivých skupin živočichů	• zná základní rozdíly mezi jednotlivými skupinami živočichů a orientuje se v systému živočichů • dovede poznat, charakterizovat a zařadit vybrané zástupce živočichů		
P-9-4-03 **odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na**	• Projevy chování živočichů	• dokáže se na základě získaných znalostí ze zoologie správně a bezpečně chovat při kontaktu s různými živočichy		

příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí				
P-9-4-04 **zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy**	• Rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva	• chápe význam jednotlivých živočichů v přírodě a důležitost jejich ochrany • umí porovnat chování divokých a domestikovaných živočichů, zná rozdíly ve způsobu jejich života v závislosti na adaptaci k danému prostředí • má přehled o výskytu a rozšíření vybraných druhů živočichů na jednotlivých kontinentech • chápe význam poslání živočichů v přírodě a soužití s člověkem		
Přírodopis – Sekunda II. – biologie rostlin				
P-9-3-01 **odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům**	• Základní rostlinná pletiva • Přechod rostlin na souš	• porovnává pletiva a orgány rostlin z hlediska funkce • chápe význam tvarových odlišností buněk v pletivech pro jejich funkci • objasní rozdíly v životě vodních a suchozemských rostlin		
P-9-3-02 **porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku**	• Morfologie orgánů rostlin • Vnitřní stavba orgánů rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod)	• určí význam jednotlivých částí rostliny • uvádí praktické příklady vztahu pletiv a jejich funkce pro rostlinu		1 LC
P-9-1-03 **rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů**	• Základní principy fungování rostlinných orgánů	• objasní základní fyzikální a chemické principy fungování rostlinného těla		
P-9-3-03 **vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin**	• Rozmnožování a růst rostlin • Praktický význam některých metod rozmnožování rostlin v praxi • Fotosyntéza a dýchání • Závislost fyziologických dějů na podmínkách – využití v praxi	• vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů • objasní vliv podmínek na fyziologické procesy a uvede příklady využití		

P-9-3-04 **rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů**	• Základní systém a vývoj rostlin • Významní zástupci • Hospodářsky významné rostliny • Zneužívání rostlinných alkaloidů a rostlinných produktů	• orientuje se v základních taxonech rostlin a na základě charakteristických znaků je rozlišuje • zná význačné zástupce důležitých skupin řas, mechorostů, kapraďorostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin • pracuje s atlasy a klíči při určování zástupců rostlin		1 LC botanický miniherbář
P-9-3-05 **odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí**	• Ochrana přírody a diverzity rostlin	• chápe a vysvětlí význam ochrany přírody • odvodí na základě pozorování přizpůsobení některých druhů rostlin ke specifickým životním podmínkám		
P-9-7-01 **uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi**	• Přizpůsobení rostlin životnímu prostředí • Vztah mezi rostlinami a jejich životním prostředím	• vysvětlí na příkladech vztahy mezi organismem a prostředím	*PT V. I, V. II a V. III* Přirozené a umělé ekosystémy, význam rostlin v biosféře, globální problémy, ochrana rostlin	
P-9-7-04 **uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému**	• Vztah člověka k životnímu prostředí • Ochrana rostlin	• uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	Zeměpis – ochrana životního prostředí *PT V. I, V. II a V. III* – přirozené a umělé ekosystémy, význam rostlin v biosféře, globální problémy, ochrana rostlin	
P-9-8-02 **dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody**	• praktické metody pozorování přírody – pozorování, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů	• dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody		

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Přírodopis – Tercie I. – biologie obratlovců – savci				
P-9-1-04 **třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek**	• Význam a zásady třídění organismů (systém organismů)	• zná princip třídění organismů a základní taxonomické jednotky • chápe význam systematického třídění organismů • umí roztřídit a zařadit vybrané organismy do příslušných taxonomických jednotek		
P-9-4-01 **porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů**	• Strunatci – savci – stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla	• dokáže popsat vnější a vnitřní stavbu těla vybraných živočichů a zná funkce jednotlivých orgánů		
P-9-1-03 **rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů**	• Základní principy fungování orgánových soustav savců	• objasní základní fyzikální a chemické principy fungování orgánových soustav savců		
P-9-4-02 **rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin**	• Strunatci – savci – vývoj, vývin a systém živočichů, významní zástupci jednotlivých skupin živočichů	• zná základní rozdíly mezi jednotlivými skupinami živočichů a orientuje se v systému živočichů • dovede poznat, charakterizovat a zařadit vybrané zástupce živočichů		
P-9-4-03 **odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí**	• Projevy chování živočichů (etologie)	• dokáže se na základě získaných znalostí ze zoologie správně a bezpečně chovat při kontaktu s různými živočichy	*PT V. III. a V. IV.* – ochrana živočichů, ekologické chování v přírodě	
P-9-4-04 **zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy**	• Rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva	• chápe význam jednotlivých živočichů v přírodě a důležitost jejich ochrany • umí porovnat chování divokých a domestikovaných živočichů, zná rozdíly ve způsobu jejich života v závislosti na adaptaci k danému prostředí	*PT III. I.* – výskyt a rozšíření živočichů na Zemi	

		• má přehled o výskytu a rozšíření vybraných druhů živočichů na jednotlivých kontinentech • chápe význam poslání živočichů v přírodě a soužití s člověkem		
Přírodopis – Tercie II. – biologie člověka				
P-9-5-02 **orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka**	• Fylogeneze člověka • Lidská plemena	• dokáže vysvětlit zásadní rozdíl mezi vědeckými teoriemi na vznik a vývoj člověka a náboženskými názory • dokáže vyjmenovat a charakterizovat jednotlivé předchůdce člověka	*PT II. II.* – rasismus *PT V. III.* – etnický původ	pracovní listy diskuse, referáty
P-9-5-01 **určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy**	• Anatomie a fyziologie člověka – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány a orgánové soustavy – opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací, kožní, nervová, smyslová, hormonální, rozmnožovací	• umí popsat a vysvětlit funkci jednotlivých orgánů a orgánových soustav lidského těla	Fyzika – lom světla /stavba oka/ Fyzika – šíření zvuku /stavba vnitřního ucha/	projekt – návrh ideálního denního/ týdenního režimu třináctiletého žáka (stravování, denní režim, využití volného času, vyloučení či omezení negativních vlivů) 1 LC
P-9-5-0 **rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života**	• Nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí, závažná onemocnění a život ohrožující stavy • životní styl – pozitivní a negativní dopad na zdraví člověka	• zná příčiny vzniku infekčních a civilizačních chorob a ví, jak jim předcházet • zná zásady zdravého způsobu života	*PT V. IV.* – dostatek pitné vody	
P-9-5-03 **objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří**	• Ontogeneze člověka • Rozmnožování člověka • Metody antikoncepce	• dokáže popsat vývin nového jedince člověka od narození až do stáří		
P-9-5-05 **aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla**	• Zásady první pomoci	• ví jak předcházet šokovým stavům u člověka		2 LC (praktický nácvik PP)

		• umí poskytnout první pomoc při poranění různých částí těla a resuscitaci		
P-9-1-06 **uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů**	• dědičnost a proměnlivost organismů - gen, křížení, podstata dědičnosti a přenos dědičných informací	• zná a správně používá základní pojmy z genetiky /gen, alela, monohybrid, DNA,RNA, genové inženýrství/, zná dílo J.G. Mendla. • orientuje se v dědičných chorobách člověka		
Přírodopis – Tercie III. – výchova ke zdraví				
VZ-9-1-05 **usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví**	• tělesná a duševní hygiena – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, význam pohybu pro zdraví	• chápe podstatu zdravého životního stylu a snaží se ho dodržovat	TV – dodržování pravidel osobní i kolektivní bezpečnosti, zdravý životní styl	
VZ-9-1-06 **vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí**	• zdraví a nemoc	• dovede na základě znalostí biologie člověka vyjádřit vlastní názor na problematiku zdraví a jeho aktivní podporu		
VZ-9-1-07 **dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky**	• výživa a zdraví – zásady zdravého stravování • režim dne	• je informován o zdravém způsobu stravování a dovede uplatňovat správné stravovací návyky • na základě teoretických vědomostí si dovede správně rozvrhnout režim dne		
VZ-9-1-08 **uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc**	• ochrana před přenosnými chorobami • ochrana před nepřenosnými chorobami a před úrazy – bezpečnost, prevence, úrazy a základy PP • civilizační choroby – rizika a prevence	• ví jak se chránit přenosným chorobám a předcházet úrazům, ví jak poskytnout sobě i druhým PP • má přehled o civilizačních chorobách a jejich prevenci		
VZ-9-1-09 **projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce**	• dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny	• chápe specifika období dospívání		beseda k problematice dospívání a životního stylu

VZ-9-1-10 **samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím**	• stres a jeho vliv na zdraví	• dokáže charakterizovat stres a ví jak mu předcházet		
VZ-9-1-11 **respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví**	• ontogeneze člověka (starší školní věk, adolescence)	• respektuje druhé pohlaví a chápe ontogenetické změny v období dospívání		
VZ-9-1-12 **respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování**	• sexuální dospívání a reprodukční zdraví	• odpovědně se rozhoduje v sexuální oblasti		
VZ-9-1-13 **uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým**	• auto-destruktivní závislosti – zdravotní a sociální rizika užívání n. l., gamblerství, doping ve sportu • dodržování pravidel BOZP – v e škole, v dopravě • ochrana člověka při mimořádných událostech – živelní pohromy, terorismus • celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci • psychohygiena v soc. dovednosti pro zvládání stresu, hledání pomoci při problémech • mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých	• má přehled o rizicích zneužívání látek a různých formách násilí, ví kam se obrátit pro odbornou pomoc ve škole, ve městě • zná nařízení ředitele školy v oblasti BOZP, zná poplachové směrnice školy • je veden ke komplexnímu chápání zdraví /nemoci/ člověka na základě poznatků biologie člověka a tím i k odpovědnosti za vlastní zdraví • seznamuje se s jednoduchými metodami sebepoznání, je veden ke zdravému sebevědomí, v případě problémů ví, kde hledat pomoc • zná zásady budování dobrých mezilidských vztahů jak s vrstevníky, tak s dospělými • je veden k zaujímání hodnotových postojů zejména v oblasti zdraví, vzdělání a mezilidských vztahů		

VZ-9-1-15 **Projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc**	• ochrana před úrazy – preventivní a léčebná péče, základy první pomoci • dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání)	• ví, jak preventivně předcházet úrazům • dokáže poskytnout první pomoc		

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Přírodopis – Kvarta – I. neživá příroda				
P-9-6-01 **objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života**	• Země – vznik a stavba Země	• umí vysvětlit vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života	Zeměpis – Přírodní obraz Země Fyzika – Vesmír	
P-9-6-02 **rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek**	• Nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků; principy krystalografie	• dokáže určit podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek • na modelech rozpozná základní krystalové soustavy	Chemie – Částicové složení látek a chemické prvky Anorganické sloučeniny Chemické reakce Chemie a společnost Matematika – planimetrie Fyzika – látky a tělesa	2 LC
P-9-6-03 **rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody**	• Vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky • Podzemní voda a prameny	• zná a chápe důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody		

P-9-6-04 **porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě**	• Půdy – složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace	• chápe a objasní význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě		
P-9-6-05 **rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků**	• Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – éry vývoje Země – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí • Geologický vývoj a stavba území ČR – Český masiv, Karpaty, geologické poměry našeho kraje	• dokáže rozlišit jednotlivá geologická období na základě charakteristických znaků • orientuje se v geologických poměrech našeho kraje, uvede horniny charakteristické pro okolí Poličky	Zeměpis – Přírodní obraz země. Regiony světa. Zeměpis – Česká republika	
P-9-6-06 **uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi**	• Podnebí a počasí ve vztahu k životu • Mimořádné události způsobené přírodními vlivy (přírodní události v ČR – povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí)	• uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi		
Přírodopis – Kvarta – II. základy ekologie, člověk a prostředí				
P-9-7-01 **uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi**	• Organismy a prostředí- vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím, populace, společenstva	• uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a chápe vztahy mezi nimi		
P-9-7-02 **rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy; na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému**	• Živé a neživé složky ekosystému (abiotické a biotické podmínky prostředí) • Základní podmínky života – vzduch (ohrožování ovzduší a klimatické změny), voda (vztahy vlastností vody a	• rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	*PT V. II.* – Základní podmínky života Chemie – Směsi. Chemické reakce Organické sloučeniny	1 LC

	života, ochrana její čistoty), půda – propojenost složek prostředí, ohrožení půdy), přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí), energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, místní podmínky) • Ekosystémy - přirozené a umělé ekosystémy, funkce ekosystémů a vztahy k okolí (vodní zdroje, lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím), kulturní krajina (pochopení ovlivnění přírody člověkem) • Ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, ohrožování a ochrana ve světě a u nás) ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů)	• pochopí rozdíl mezi ekosystémem přírodním a umělým a umí vyjmenovat formy dodatkové energie • zhodnotí význam jednotlivých neživých složek životního prostředí člověka, jejich dostupnost, vlastnosti, čistotu a význam pro život lidské civilizace	*PT V. III.* – lidské aktivity a problémy životního prostředí *PT III. III.* – EU a ochrana životního prostředí	
P-9-7-03 **vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam**	• Ekosystém - potravní řetězce, rovnováha v ekosystému	• chápe a vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam		
P-9-7-04 **uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému**	• Stav životního prostředí – hlavní znečišťující faktory ovzduší, půdy, vody • Lidské aktivity a problémy životního prostředí – zemědělství a prostředí,	• vyjmenuje hlavní oblasti lidské činnosti ovlivňující stav životního prostředí • vyjmenuje a zhodnotí některé negativní zásahy člověka do složek neživé přírody	*PT V. I.* – ekosystémy Chemie – Anorganické sloučeniny Organické sloučeniny	miniprojekt – „OŽP, ekologické problémy současnosti“

	ekologické zemědělství), doprava a vliv na prostředí (ekologická zátěž), průmysl a životní prostředí, odpady a příroda (druhotné suroviny) • Vztah člověka k prostředí – ovzduší, voda, půda, hluk, naše obec (zajišťování ochrany životního prostředí v obci, přírodní zdroje), prostředí a zdraví (rozmanitost vlivu prostředí na zdraví, jejich komplexní působení, způsoby ochrany zdraví), náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady), aktuální (lokální) ekologický problém • Ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení • Chráněná území • změny v krajině (vliv lidských aktivit), ochrana přírody (význam ochrany a příklady z okolí)	• pochopí potřebu zodpovědného přístupu člověka k nakládání s odpady • uvede některé „ekologické problémy“ v obci, ve městě i naší planety, zhodnotí příčiny jejich vzniku a pokusí se navrhnout možné způsoby jejich řešení • zná zdroje vybraných faktorů a důsledky na životní prostředí a organismy, uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	Chemie a společnost Zeměpis – Biosféra. *PT V. III.* - lidské aktivity a problémy životního prostředí *PT V. IV.* – vztah člověka k prostředí Zeměpis – Životní prostředí AJ – Životní prostředí *PT II. I.* – občanská práva a povinnosti	
P-9-8-01 **aplikuje praktické metody poznávání přírody**	• Praktické metody pozorování přírody – pozorování, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů	• na příkladu několika druhů rostlin a živočichů zhodnotí význam jejich ochrany, uvede některá ochranná opatření na podporu jejich výskytu v přirozeném prostředí		exkurze v terénu (vycházka, dle podmínek)
P-9-8-02 **dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody**	• Praktické metody pozorování přírody – pozorování, jednoduché rozčleňování nerostů a hornin, rostlin a živočichů	• dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody •		

5.13 Zeměpis

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

V předmětu žáci dosahují části očekávaných výstupů vymezených v Rámcovém vzdělávacím programu základního vzdělávání (dále jen RVP ZV) ve vzdělávací oblasti „Člověk a příroda“. Předmět plně pokrývá v této vzdělávací oblasti zahrnutý vzdělávací obor „Zeměpis (Geografie)“. Žáci nabývají v předmětu znalosti, schopnosti a dovednosti v klíčových kompetencích vymezených v RVP s jednoznačným důrazem na geografické vnímání a myšlení. Kromě toho se sleduje i nabývání dalších kompetencí, které jsou specificky geografické a nelze je pod souhrnné klíčové kompetence RVP zahrnout. Jedná se o:

vnímání světa v prostorových souvislostech a hledání vzájemných vazeb mezi geografickými jevy

hledání vlastního (eticky správného) postoje k zásahům člověka do přírodních cyklů

vhodné využívání geografických poznatků k argumentaci vlastních názorů

Předmět je úzce propojený s mnoha dalšími předměty a vzdělávacími oblastmi. K poznatkům z dalších oborů přidává geografickou komplexnost vnímání problému a mnoha jevům přidává prostorové rysy. Proto významným způsobem přispívá k dosažení řady kompetencí žáka vymezených v průřezových tématech RVP – „Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech“, „Environmentální výchova“ a „Multikulturní výchova“.

Velký důraz klademe i na samostatnost a schopnost vyhledání informace, stejně jako prezence svých (skupinových) výsledků.

Pro získání kvalitního prostorového přehledu o světě, ve kterém žijeme je nutná i část výuky, která je „faktická“. V rozumné míře tedy vyžadujeme od žáků i tyto vědomosti, které dotvářejí jejich osobnost a činí z nich jedince s velmi dobrým přehledem a schopností orientovat se v základních problémech s porozuměním i bez nutnosti vyhledávání informací.

Časová dotace předmětu zeměpis je v jednotlivých ročnících *2+2+1+2* hodiny týdně.

Výuka probíhá převážně v samostatné odborné učebně Zeměpisu, která je vybavena veškerým multimediálním zařízením (video, DVD, vizualizér, desktop s připojením na internet, dataprojektor). Pro výuku je často využívána i jedna ze dvou plně vybavených počítačových místností, nebo další dostupná ICT technika.

V průběhu studia je zařazena alespoň jedna odborná exkurze s geografickou náplní a tématikou. Jako nejvhodnější ročník se jeví tercie.

Výchovné a vzdělávací strategie

Konkrétní volba výchovně-vzdělávací strategie je věcí učitele, který je za svou výuku odpovědný. V předmětu Zeměpis se však většinou používají tyto metody, formy a prostředky výuky (uvedené ve vztahu ke klíčovým kompetencím RVP ZV):

Kompetence k učení:

- Žák je veden k aktivní účasti na výuce a to i při frontálním výkladu učitele, který je nedílnou součástí předávání vědomostí zejména faktografického charakteru.
- Dále se kompetence k učení dosahuje zadáváním samostatného zpracování geografických témat a jejich prezentace formou písemných prací nebo referátů s použitím audiovizuálních prostředků. K jejich zpracování se žák učí využívat informačních zdrojů (turistické průvodce, populárně vědecké geografické časopisy, www stránky vědeckých institucí, kartografické zdroje na papírových i elektronických médiích, fotografie). Při této práci rozhoduje žák o věrohodnosti informačního zdroje a učí se zachovávat základní pravidla citačních norem a etiky. Učitel volí témata ke studiu tak, aby vzbudil pocit osobní angažovanosti v problematice a praktických důsledků v našem životním prostředí. Tím vzbuzuje v žákovi i vnitřní motivaci.

Kompetence k řešení problémů:

- Za účelem rozvíjení této kompetence jsou zařazovány do výuky projekty menšího rozsahu (dvou až několika málo vyučovacích hodin) realizované formou skupinové práce. Vítaná je i participace Zeměpisu na větších školních projektech. Požadovaným výstupem může být studie či návrh řešení problematiky konkrétní prostorové situace, nebo geografického problému (zejména ve vztahu k ČR a místu bydliště). Žákům jsou předkládány drobné problémy k samostatnému řešení, například v podobě úkolů v pracovních listech.

Kompetence komunikativní:

- Ve všech formách výuky žák používá geografické terminologie i pojmů z jiných vědních oborů. Při argumentaci pracuje s pojmy, které přesně definuje. Těchto kompetencí nabývá jednak poslechem výkladu učitele, problémovým rozhovorem s učitelem při frontální výuce i v komunikaci se spolužáky ve skupinové výuce nebo například účastí na besedách. V diskusi se učí obhajovat svůj názor a podpírat ho argumenty.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel vytváří ve vyučování atmosféru společného zájmu na stavu životního prostředí na Zemi. Žák je veden ke spolupráci více než k soutěživosti. Geografické poznatky žákům podává též jako prostředek k porozumění politickému a ekonomickému dění, k lepšímu zapojení do místní, regionální i celostátní politiky a občanského sektoru.
- Žák je veden k uvědomění si významu vnitřní kázně, která pomáhá k dosažení lepších výsledků i lepší atmosféře ve třídě.

Kompetence občanské:

- Žák je veden k uvědomění si významu každého člena skupiny (třídy) k dosažení co nejlepšího výsledku. Uvědomuje si význam a cenu přírodního i kulturního dědictví naší země. Chápe význam environmentálních problémů.

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Zeměpis – Prima				
Z-9-2-01 **zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy**	• Vesmír jeho vznik a vývoj • Planeta Země • Tělesa sluneční soustavy • Lidé ve vesmíru	• vyjmenuje základní tělesa existující ve vesmíru a sluneční soustavě • popíše základní rozdíly mezi planetami zemského typu a obřími plynnými planetami • orientuje se v základních meznících dobývání vesmíru	Fyzika – učivo o vesmíru Dějepis – dějiny 20. století – objevování vesmíru *PT III.1 – zapojení států světa do výzkumu vesmíru* *PT I Osobnostní a sociální výchova (všechny okruhy a podokruhy) – plněno průběžně ve všech ročnících*	možnost referátů pro žáky s větším zájmem o problematiku VIDEO/ANIMACE – vznik Země
Z-9-2-02 **prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů**	• tvar a rozměry země a jeho důsledky • pohyby země • střídání dne a noci • střídání ročních období • čas a kalendář	• porovná reálný tvar Země s tvarem glóbu • vysvětlí princip střídání dne a noci a ročních období ve vztahu ke sklonu zemské osy • pracuje s pojmy místní a pásmový čas a využívá je v běžných životních situacích		
Z-9-1-02 **používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii**	• geografické termíny přiměřené věku (zařazováno a vyučováno průběžně) • světové strany • zeměpisné souřadnice • mapová terminologie a jazyk mapy • základní termíny fyzické a společensko-hospodářské geografie	• na úrovni přiměřené věku využívá základní geografickou terminologii • orientuje se v mapě na základě souřadnic i rejstříku • umí „číst“ v běžných typech map a aktivně využívá jejich legendu		

Z-9-1-01 **organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů**	• mapy, jejich jazyk a typy • práce s atlasem, základní určování zeměpisné polohy dle souřadnic • využití rejstříku a legendy mapy • práce s turistickou mapou (papírovou i on-line) • tématické mapy jako zdroj informací • měřítko mapy	• využívá různé typy map jako informačních zdrojů • rozliší typy map podle účelu použití • orientuje se v turistické mapě a pracuje s ní aktivně • ovládá základní využití map on-line	MAT – měřítko mapy, výškopis na mapě (profil)	Tvorba profilu dle vrstevnic. Aktivní využití turistické mapy (papírové i elektronické)
Z-9-7-01 **ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu**	• práce s turistickou mapou • orientace a orientační body • odhad a měření vzdáleností	• aktivně pracuje s turistickou či topografickou mapou • reálně plánuje trasu podle délky a obtížnosti		
Z-9-2-03 **rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu**	• krajinná sféra a její složky • průběžne – litosféra, atmosféra, hydrosféra, pedosféra, biosféra	• vyjmenuje základní složky krajinné sféry • charakterizuje jednotlivé sféry a popisuje základní procesy v nich • porozumí zeměpisným termínům využívaným při studiu jednotlivých sfér • regionalizuje jednotlivé složky přírodních sfér • rozlišuje jednotlivé prvky a jevy v přírodních sférách • odliší přírodní a společenské prvky a jevy v krajině	*PT V. I – ekosystémy, krajina* *PT V. II – globální problémy a rizika (průběžně při probírání jednotlivých geosfér)* Př – ekosystémy, příroda a krajina, podmínky pro život	
Z-9-2-04 **porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost**	• litosféra, atmosféra, hydrosféra, pedosféra, biosféra • procesy v zemské kůře – sopečná činnost, pohyby lit. desek • působení přírodních činitelů na zemský povrch • pohyby vzdušných hmot • atmosféra a klima	• vysvětluje děje a jevy probíhající v krajinné sféře úměrně svému věku (zemětřesení, sopky, pohyby lit. Desek, pohyb vzduchu v atmosféře, počasí a klima, vznik půd a jejich úrodnost, pohyby a vlastnosti vody, zákonitosti v rozmístění biosféry) • uvede příklady katastrofických jevů v krajinné sféře vysvětlí význam přírodních sfér pro život člověka	CH, F – složení a vlastnosti vzduchu a vody, skupenství látek	Prevence přírodních rizik a katastrof. Klimadiagramy

	• voda na Zemi a její přirozený koloběh • vznik a význam půdy a její typologie ve vazbě na ČR biomy světa			
Z-9-5-01 **porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin**	• typy krajin a jejich využití a ovlivnění člověkem - biosféra	• porovnává přírodní a lidmi ovlivněné krajiny • hodnotí vliv člověka na krajinu • uvádí význam jednotlivých biomů pro člověka	Př – rostlinstvo a živočichové biomů	
Z-9-5-02 **uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)**	• biomy	• porovnává jednotlivé biomy na základě klimatických a přírodních charakteristik		
Z-9-4-01 **posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa**	• místo, kde žiji - domov • lidé na Zemi • charakteristiky lidské populace • sídla	• porovná růst populace v jednotlivých historických obdobích (před průmyslovou revolucí, po ní a v současné době) • uvádí příklady dělení světové populace • analyzuje rozdíly v populačním chování vyspělých a méně vyspělých zemí	Dě – vznik a vývoj sídel (starověk - svět, středověk – ČR)	vhodná vycházka do centra města (vznik a vývoj typického českého sídla)
Z-9-4-03 **zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje**	• světové hospodářství, jeho hlavní složky a vývoj • struktura hospodářství • globalizace hospodářství	• rozdělí hospodářství na sektory a uvede příklady činností • na základě přiměřených informací porovnává vyspělost hospodářství v jednotlivých zemích • uvede příklady hospodářské globalizace	OV – globalizace, její kladné a záporné stránky	Vhodný miniprojekt – zaměstnavatelé v obcích, zaměstnání v minulosti a dnes a podobně
Z-9-4-05 **porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků**	• hlavní světová a evropská integrační uskupení	• chápe význam mezinárodní integrace států a uvede několik příkladů	OV – intergrační procesy	

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Zeměpis – Sekunda				
Z-9-1-03 **přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině**	• Základy regionální geografie • Hodnocení přírodních a společenských podmínek světadílů	• definuje regionální geografii jako vědu a chápe její význam • ohraničí jednotlivé světadíly a makroregiony světa • chápe principy členění a dělení makroregionů a států dle různých kritérií		práce s tabulkami, statistikami – HDP, HDI
Z-9-3-01 **rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa**	• klimatické podmínky • biomy a přírodní krajiny • povrch • náboženské, kulturní a jazykové regiony • koncentrace sídel	• regiony a světadíly hodnotí podle jejich přírodních a společenských podmínek	*V. I*	
Z-9-2-04 **porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost**	• přírodní katastrofy a rizika s vazbou na podmínky probíraných regionů	• označí v rámci světadílu hlavní přírodní rizika a lokalizuje je		prevence přírodních katastrof, ochrana obyvatelstva možný miniprojekt (přírodní katastrofy)
Z-9-4-06 **lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech**	• světové makroregiony (světadíly) • modelové státy a oblasti jednotlivých makroregionů	• charakterizuje probírané makroregiony a přiměřeně věku je popíše a porovnává • určí jádrové a periferní oblasti makroregionů a uvádí pro to důvody • geograficky popíše modelovou oblast (stát)	*III. I – cestování, integrace států, ČR ve světě* *IV. I –respekt a chápání odlišných kultur*	
Z-9-3-03 **porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské**	• světové makroregiony (světadíly) • modelové státy a oblasti jednotlivých makroregionů	• charakterizuje probírané makroregiony a přiměřeně věku je popíše a porovnává • vyhledává informace o státech a přiměřeně j porovnává	AJ, RJ, FJ – regiony světa v nichž se užívají vyučované cizí jazyky	

poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států		• zpracovává informace z vhodných zdrojů (sám či ve skupině) a výsledky prezentuje		
Z-9-1-01 **organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů**	• práce s atlasem a mapou • zdroje a možnosti získávání dat v zeměpisu • zpracování jednoduchých výstupů (mapky, schémata, grafy, tabulky)	• aktivně využívá učebnici, atlas, či internet k vyhledávání relevantních informací • využívá statistické zdroje ke zpracování jednoduchých výstupů	*VI. II. I – zpracovává jednoduché výstupy využitelné v mediálním sdělení* MAT – práce s grafy, tabulkami, jednoduchá statistika	práce s tabulkami a statistikami, sběr a zpracování dat
Z-9-3-04 **zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich**	• vybrané změny v politické mapě světa	• zajímá se o aktuální dění v regionech světa • uvede příklady neklidných regionů a změn v politické mapě světa přiměřeně svému věku	OV – aktuální politické dění	
Z-9-1-02 **používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii**	• geografická terminologie (průběžně)	• využívá geografické terminologie k popisů jevů ve světě přiměřeně k věku		
Z-9-1-04 **vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu**	• práce s mapou, vyhledávání v mapě • orientace v mapě - slepé mapy významných geografických prvků jednotlivých světadílů	• na přiměřené úrovni ovládá jazyk map • orientuje se a vyhledává v legendě mapy • využívá rejstřík • vytváří jednoduchá mapová schémata, kartogramy či kartodiagramy • do připravené mapy bez popisu zakreslí vybrané celky, místa či jevy	Dě – významná místa kulturních dějin	

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Zeměpis – Tercie				
Z-9-4-01 **posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa**	• obyvatelstvo světa, demografické a kulturní charakteristiky • migrace a její důsledky	• porovnává růst populace v jednotlivých historických obdobích • dělí lidskou populaci na základě různých kritérií • uvede rozdíly mezi populacemi vyspělých a méně vyspělých zemí • posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů • rozlišuje kulturní a náboženské makroregionu světa	Občanská výchova *PT III.I* *PT III.III*	strukturovaná diskuse o migraci
Z-9-4-02 **posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel**	• sídelní systémy • urbanizace, suburbanizace	• pojmenuje základní geografické znaky sídel • porovnává strukturu a funkce městských a venkovských sídel • vysvětlí základní procesy vytváření sídelních sítí a procesy urbanizace a suburbanizace		
Z-9-4-03 **zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje**	• světové hospodářství, jeho hlavní složky a vývoj • struktura hospodářství • globalizace hospodářství • hlavní a periferní hospodářské oblasti světa	• porovnává hospodářství rozvinutých a rozvojových zemí • porovnává na základě ukazatelů hospodářskou vyspělost států • uvádí příklady hospodářské globalizace • rozpozná rozvojová jádra a periferní zóny • posoudí přiměřeně vlivy jednotlivých sektorů na životní prostředí • lokalizuje hlavní světové oblasti těžby surovin a jejich spotřeby		
Z-9-4-04	• světové hospodářství a lokalizační faktory	• objasní pojem lokalizační faktory		

porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit		• porovnává lokalizační faktory a vhodnost dané oblasti pro určité hospodářské odvětví		
Z-9-4-05 **porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků**	• politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; • Evropská unie	• zhodnotí význam integračních procesů a uvede nejvýznamnější příklady • vysvětlí na dané úrovni důvody integrace zemí	Občanská výchova	
Z-9-4-06 **lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech**	• geopolitické procesy • hlavní světová konfliktní ohniska	• uvede příklady politických změn ve vybraných regionech světa a přiměřeně věku zhodnotí možné příčiny těchto změn • orientuje se v současné politické mapě světa a lokalizuje hlavní centra neklidu		
Z-9-5-03 **uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí**	• globální problémy lidstva	• objasní pojem „udržitelný rozvoj“ • diskutuje příčiny a možnosti řešení vybraných globálních problémů	Občanská výchova, přírodopis	
Z-9-7-01 **ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu**	• terénní exkurze - topografie	• pracuje s topografickou mapou a plánem • využívá pozorování význačných bodů v krajině k orientaci • pracuje s měřítkem mapy	*PT VI.I* *PT VI.II*	(pozn. terénní exkurze může být zařazena v jiném ročníku ZV)
Z-9-7-02 **aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny**	• terénní exkurze - práce s mapou	• vytváří jednoduché situační náčrtky a plánky • orientuje se v legendě mapy • na přiměřené úrovni ovládá jazyk mapy • se orientuje v topografické a turistické mapě	*PT VI.II*	(pozn. terénní exkurze může být zařazena v jiném ročníku ZV)
Z-9-7-03 **uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech**	• terénní exkurze	• pohybuje se v přírodě bezpečně • chová se k přírodě ohleduplně • zná postupy jednání směřující k eliminaci rizik živelních katastrof	*PT V.I*	(pozn. terénní exkurze může být zařazena v jiném ročníku ZV)

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Zeměpis – Kvarta				
Z-9-6-01 **vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy**	• Místní region – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu	• lokalizuje místí region v rámci ČR		
Z-9-6-02 **hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům**	• Místní region – vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho rozvoj (potenciál x bariéry)	• zasadí místní region do fyzicko-geografického a socioekonomického kontextu v rámci kraje a ČR • hodnotí přiměřeně jevy a procesy v krajinné sféře ČR		
Z-9-6-03 **hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu**	• Česká republika – zeměpisná poloha, rozloha a členitost, přírodní poměry a zdroje • Česká republika – obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky • Česká republika – sídelní poměry: rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvové struktura hospodářství, transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady	• zhodnotí postavení ČR ve světě • charakterizuje přírodní poměry ČR • zhodnotí vývoj i současný stav populace ČR • analyzuje demografické údaje • pracuje s demografickými tabulkami a grafy • orientuje se v hospodářské mapě ČR • zhodnotí hospodářství ČR • analyzuje situaci ČR z hlediska zdrojů nerostných surovin • posoudí přiměřeně vlivy těžby na přírodní prostředí i ekonomiku regionu	*PT V.I* *PT II.II* *PT IV.I* Přírodopis	Práce s kartografickými produkty Práce s demografickými grafy a statistikami
Z-9-6-04 **lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit**	• Regiony České republiky – územní jednotky stání správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční	• orientuje se v administrativním členění ČR • porovnává jednotlivé regiony s místním regionem • zná základní geografické charakteristiky místního regionu	*PT V.IV* Občanská výchova	Pracovní listy

	spolupráce se sousedními státy v euroregionech	• zasazuje správně region do širšího geografického kontextu ČR • orientuje se na mapách jednotlivých regionů ČR • rozlišuje jádrové a periferní oblasti ČR a zdůvodní toto rozdělení		
Z-9-6-05 **uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států**	• Česká republika – hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu	• uvede příklady nejvýznamnějších společenství, jejichž členy je Česká republika • posoudí na přiměřené úrovni výhody a nevýhody členství ČR v mezinárodních organizacích.	*PT III.I* *PT III.II* *PT III.III* Občanská výchova	Diskuze
Z-9-3-01 **rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa**	• Evropa - určující a porovnávací kritéria, jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	• popíše přírodní podmínky Evropy (podnebí, biomy, vodstvo, reliéf území) • charakterizuje demografickou situaci evropských států		Pracovní listy
Z-9-3-02 **lokalizuje na mapách světadíly, oceány, a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny**	• Evropa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnost jejich řešení	• vymezí hlavní průmyslové regiony Evropy a jejich úlohu ve světovém hospodářství • uvede příklady nejúrodnějších regionů Evropy		
Z-9-3-03 **porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných**	• Evropa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnost jejich řešení	• rozlišuje jádrové a periferní regiony Evropy		

makroregionů světa a vybraných (modelových) státu				
Z-9-3-04 **zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich**	• Modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnost jejich řešení	• charakterizuje jednotlivé regiony Evropy s důrazem na hlavní problémy jednotlivých regionů		

.

5.14 Laboratorní technika

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět laboratorní technika 1 vychází z obsahu vzdělávacích oblastí Člověk a příroda, Člověk a svět práce a svým zaměřením navazuje na předmět Přírodověda, který se vyučuje na prvním stupni ZŠ. Hlavním cílem předmětu je osvojení základních metod experimentální práce v přírodovědných předmětech – pozorování, měření a zhodnocení výsledků. V praktické rovině je základním cílem předmětu zvládnutí správného, bezpečného a účelného používání laboratorních nástrojů a přístrojů. Důraz je kladen na samostatnou práci jednotlivce i spolupráci ve skupině.

Laboratorní technika 1 má časovou dotaci 2 hodiny týdně a její výuka probíhá střídavě v laboratoři biologie a v laboratoři fyziky, případně v kmenových učebnách.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel vede žáky k tomu, aby:

- pomocí samostatně praktikovaných experimentů a laboratorních úloh systematicky pozorovali různé přírodní děje, učili se je kvalitativně posuzovat i kvantitativně vyjádřit
- výsledky pozorovaných a praktikovaných dějů správně interpretovali, dílčí výsledky vhodně zpracovávali pomocí dostupných matematických prostředků, porovnávali je v kontextu souvisejících výsledků a uváděli je v logicky konzistentní závěr
- vyhledávali, třídili, porovnávali a systematizovali informace z daného oboru s využitím různých informačních zdrojů (učebnice, internet, encyklopedie, média…)
- formulovali vlastní hypotézy vycházející z diskuze nad zkoumanými problémy a ověřovali jejich výpovědní a pravdivostní hodnotu

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky k tomu, aby:

- správně formulovali poznaný problém a navrhovali různé metody, které mohou vést k jeho řešení
- k řešení problémů používali vhodné metody a prostředky (aparát matematické algebry, grafická řešení, experimentální heuristická zkoumání…)
- rozeznávali chybná řešení, porovnávali jednoznačnost a dopady více možných řešení

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky k tomu, aby:

- formulovali a vyjadřovali své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovali se výstižné, souvisle a kultivovaně a to v ústním i písemném projevu
- porozuměli různým způsobům předávání informací (analýza textů, mluveného slova, obrazových materiálů, grafů a diagramů, tabelovaných hodnot…)
- rozvíjeli vzájemnou komunikaci při práci v různě velkých skupinách, zpracovávali a hodnotili názory ostatních a společně vytvářeli závěry reflektující jednotný názor skupiny
- efektivně využívali informační a komunikační prostředky a technologie
-

Kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky k tomu, aby:

- respektovali názory ostatních
- poznávali a rozvíjeli své role při práci ve skupině a využívali je k efektivnímu postupu při společném řešení problémů
- spolupracovali s ostatními, plnili rozdělené úkoly, přispívali k diskusi

Kompetence občanské

Učitel vede žáky k tomu, aby:

- odpovědně a trvale rozvíjeli svůj vztah k přírodnímu prostředí a snaží se vlastním příkladem k budování tohoto postoje přispět
- v rámci výuky i mimo ni dbali na slušné a ohleduplné chování

Kompetence pracovní

Učitel vede žáky k tomu, aby:

- správně a zodpovědně používali svěřené pomůcky, poznávali princip jejich funkce a zamezili tak jejich zbytečnému poškození, nebo zdravotnímu ohrožení sebe či ostatních
- se řídili stanovenými pravidly, dodržovali bezpečnostní předpisy a ve stanovených termínech plnili své povinnosti
- získané pracovní návyky uměli uplatnit v praxi

Fyzikální část

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Laboratorní technika I – Prima				
F-9-1-01 **změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa**	• měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, čas	• vybere a správně použije vhodný typ měřítka • orientuje se v různých jednotkách délky, správně je zapisuje, převádí a zaokrouhluje • rozlišuje, správně zapisuje, převádí a správně zaokrouhluje různé jednotky objemu • určí objem těles jednoduchých geometrických tvarů výpočtem • správně používá odměrné nádoby a určí objem nepravidelných těles metodou výtlaku kapaliny • správně zapisuje, převádí a zaokrouhluje různé jednotky hmotnosti • určí hmotnost pevného a kapalného tělesa pomocí vah • správně zapisuje, převádí a zaokrouhluje různé jednotky času	*PT I - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku*	
F-9-1-03 **předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty**	• měřené veličiny – teplota a její změna	• popíše konstrukci a princip činnosti různých druhů teploměrů • vysvětlí vznik Celsiovy stupnice • správně změří teplotu • objasní vliv změny teploty na rozměry těles a ukáže důsledky na příkladech z praxe		
F-9-1-04 **využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů**	• měřené veličiny – délka, objem, hmotnost	• vypočítá hustotu ze zadané hmotnosti a objemu tělesa • převádí jednotky hustoty • změří hustotu tělesa • používá vztah pro výpočet hustoty k výpočtu objemu a hmotnosti tělesa		

F-9-2-03 **změří velikost působící síly**	• gravitační pole a gravitační síla – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa	• popíše princip činnosti siloměru a změří jím velikost působící síly • určí příčinu gravitační síly a její směr • vypočítá velikost gravitační síly působící na těleso o zadané hmotnosti na povrchu Země		

Přírodopisná část

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Laboratorní technika I – Prima (Přírodopis)				
P-9-8-01 **aplikuje praktické metody poznávání přírody**	• praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů	• dokáže pracovat s lupou nebo mikroskopem • zvládne určit některé zástupce rostlin nebo živočichů podle klíče nebo atlasu	*PT I - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku*	
P-9-8-02 **dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody**	• poznávání živé a neživé přírody	• dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody		
ČSP-9-6-01 **vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů**	• základní laboratorní postupy a metody	• umí využít správné pracovní postupy, přístroje a pomůcky při konání konkrétních pozorování, měření a experimentů		
ČSP-9-6-02 **zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl**	• základní laboratorní postupy a metody	• dovede vypracovat protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformulovat závěry, ke kterým dospěl		

ČSP-9-6-03 **vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci**	• základní laboratorní postupy a metody	• zvládne vyhledat v různých informačních zdrojích všechny podklady, které mu pomohou provést danou experimentální práci		
ČSP-9-6-04 **dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci**	• bezpečnost práce v biologické laboratoři	• umí dodržovat pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci		
ČSP-9-6-05 **poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři**	• základy první pomoci	• dovede poskytnout první pomoc při úrazu v laboratoři		

5.15 Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu hudební výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět hudební výchova vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV *Umění a kultura"*

Hv přináší všeobecné hudební vzdělání všem žákům ve škole, učí žít s uměním. Mezi hlavní cíle patří kultivace hudebních dovedností v rámci vokální činnosti, instrumentální, percepční, hudebně-pohybové i teoretické, vytváření pozitivního vztahu k různorodosti hudby, orientace se v žánrech, stylech, dějinách, vedení k aktivnímu muzicírování, které obohacuje. Dává žákům příležitost, aby projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání se s hudbou

Obsahem Hv jsou 4 činnosti:

VOKÁLNÍ – cílem je zdokonalování a kultivace hlasového projevu každého jedince s ohledem na míru hudebního talentu a zrání hlasivek (intonační linie, rytmická, harmonická). Dobře znít. (Nešvary v hudbě, hlasová hygiena).

PERCEPČNÍ – vytvářet pozitivní vztah k hudbě ve všech žánrech, formách poslechem a rozborem děl. Vést ke vkusu, vychovat dobré posluchače schopného uměleckého prožitku, rozeznávajícího uměleckou hodnotu od kýče, kdy cit je nahrazen přetvářkou, falešnou sentimentalitou, či je komercionalizován. Naučit využívat relaxační či muzikoterapeutické účinky hudby. Znalost základní hudební terminologie, orientace v hudebním názvosloví. Poznání našich dějin hudby ve vztahu k evropským zemím. Nahlédnutí do mimoevropských kultur. Pochopení hudebních forem, vytváření si vlastního uměleckého názoru a jeho obhájení.

HUDEBNĚ POHYBOVÁ – osvojit si základní taneční dovednosti, koordinovat pohyb s hudebním rytmem, umět se radovat z tance.

INSTRUMENTÁLNÍ – v rámci možností všem žákům v co nejširší míře umožnit poznat co nejvíce hudebních nástrojů. Seznámit s Orfovým instrumentářem, či jinými rytmickými pomůckami. Zkusit si hru na zobcovou flétnu, kytaru či klavír. Umožnit programování hudby. Nabídnout muzicírování ve vší rozmanitosti, poznat radost a potěšení z vlastní kreativity.

Vyučovací předmět Hv je povinný až do 9. ročníku ZŠ v jedné hodinové týdenní dotaci. Učební osnovy předmětu umožňují konkretizovat učivo i jeho náročnost na základě učitelovi znalosti a úrovně hudebního rozvoje jednotlivých žáků a podmínek ve škole. Při hodnocení výsledku práce žáků přihlíží vyučující především k jejich přístupu k celému muzickému komplexu hudebních činností, ke snaze spolupracovat s ostatními a k úsilí o co nejlepší výsledek. Je možné zohlednit případnou jednostrannou zaměřenost žáka na určitý typ hudební činnosti. Žák by měl pracovat individuálně i ve skupinách. Výuka probíhá v aule. Individuální přístup výuky aktivního muzicírování je možný v hodinách SHV dotovaném 2 hod. týdně také v aule. K naplnění cílů je důležité hodnotné a smysluplné vybavení kabinetu Hv, výchovné koncerty a besedy. Hudba je osvojována i při mimoškolních aktivitách.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení – učitel

- poskytovat žákům dostatek informací a cest potřebných ke zvládnutí učiva
- vest žáky ke kultivaci své hudebnosti
- rozvíjet u žáků receptivní reprodukční a částečně i produkční schopnosti a dovednosti.

Kompetence k řešení problémů – učitel

- vést žáky k využití svých dovedností pro sebe i pro okolí
- mít širší rozhled, zvídavost, touhu po poznání
- podporujeme netradiční řešení hudebního vyjadřování

Kompetence komunikativní – učitel

- naučit žáky chápat a používat hudební terminologii
- díky multikulturnosti hudby, pomoci žákům v komunikaci s jinými etniky či národnostmi
- vedeme žáky k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace

Kompetence sociální a personální – učitel

- naučit žáky souhře v kolektivní práci a přispívat tak ke kvalitnějším vztahům
- věnovat se patologickým jevům
- pomáháme nahlížet do hudební kultury české a jiné a k používání hudby k vytváření mostu mezi lidmi
- vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k jiným lidem a toleranci k jejich hudebním projevům

Kompetence občanské – učitel

- učit žáky pozitivnímu vztahu k národní hudbě a lidovým tradicím
- zapojování při přípravě hudebních akcí v mikroregionu

Kompetence pracovní – učitel

- učíme žáky správnému zacházení s hlasem, hudebním nástrojem a hudební technikou
- naplnění volnočasových aktivit
- při výuce Hv vytváříme přátelské a tvořivé pracovní prostředí
- vedeme žáky k užívání psychohygienických návyků
- pomáháme talentovaným ve volbě povolání a seberealizaci

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Hudební výchova – Prima				
HV-9-1-01 **využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách**	• Vokální činnost – pěvecký a mluvní projev • Instrumentální činnost, hra na rytmické nástroje Orffova instrumentáře • Hudebně pohybová činnost, pohybový doprovod • Poslechová činnost – kvalita tónu, vztahy mezi tóny • Výrazové prostředky • Hudba na jevišti • Bohuslav Martinů – slavný poličský rodák	• správně nasadí tón • správně dýchá • artikuluje • deklamuje • předvede dynamiku • rytmizuje • vyzkouší si hru na jednoduché nástroje při produkci rytmických motivů • seznámí se s lidovými a klasickými nástroji • předvede jednoduché taneční kroky • rozezná 2/4 a 3/4 takt • seznámí se s pantomimou a baletem • rozpozná délku, barvu a výšku • rozezná durový a mollový akord • vyzkouší si zápis do not • chápe co je melodie, rytmus, harmonie, dynamika a barva • seznámí se s hudebními styly a žánry • prozkoumá stupnice a intervaly • seznámí se s jevištními formami (opera, opereta, muzikál a balet)	*PT I.1 I.2* *II.1* *III.1 III.2 III.3* *IV.1 IV.2 IV.4*	Možnost workshopů, hudebních dílen, dva výchovné koncerty
HV-9-1-02 **uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého**	• Vokální činnost – pěvecký a mluvní projev • Poslechová činnost – kvalita tónu, vztahy mezi tóny • Výrazové prostředky • Hudba na jevišti	• správně nasadí tón • správně dýchá • artikuluje • deklamuje • předvede dynamiku rozpozná délku, barvu a výšku • rozezná durový a mollový akord • vyzkouší si zápis do not • chápe co je melodie, rytmus, harmonie, dynamika a barva	*PT I.1 I.2* *II.1* *III.1 III.2 III.3* *IV .4*	Možnost workshopů, hudebních dílen, dva výchovné koncerty

HV-9-1-04 ***realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů***	• Vokální činnost – pěvecký a mluvní projev • Instrumentální činnost, hra na rytmické nástroje Orffova instrumentáře • Hudebně pohybová činnost, pohybový doprovod • Poslechová činnost – kvalita tónu, vztahy mezi tóny • Výrazové prostředky • Hudba na jevišti • Bohuslav Martinů – slavný poličský rodák	• správně nasadí tón • správně dýchá • artikuluje • deklamuje • předvede dynamiku • rytmizuje • vyzkouší si hru na jednoduché nástroje při produkci rytmických motivů • seznámí se s lidovými a klasickými nástroji • předvede jednoduché taneční kroky • rozezná 2/4 a 3/4 takt • seznámí se s pantomimou a baletem • rozpozná délku, barvu a výšku • rozezná durový a mollový akord • vyzkouší si zápis do not • chápe co je melodie, rytmus, harmonie, dynamika a barva • seznámí se s hudebními styly a žánry • prozkoumá stupnice a intervaly • seznámí se s jevištními formami (opera, opereta, muzikál a balet)	*PT I.1 I.2* *II.1* *III.1 III.2 III.3* *IV.1 IV .2 IV .4*	Možnost workshopů, hudebních dílen, dva výchovné koncerty

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Hudební výchova – Sekunda				
HV-9-1-01 **využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách**	• Vokální činnost • Pěvecký a mluvní projev • Hudební rytmus • Rozvoj hudební fantazie • Reflexe vokálního projevu • Instrumentální činnost • Hudební nástroje	• použije větší hlasový rozsah a různé techniky • rozezná rytmus při vokálním projevu • používá pravidla hlasové hygieny • seznámí se s problematikou v období mutace	*I.1, I.2, II.1 , III.1, III.2, III.3, III.1, III.2, IV.3, IV.4, V.4,*	Možnost workshopů, hudebních dílen, dva výchovné koncerty

	• Hudebně pohybová činnost • Pohybový doprovod • Pohybové vyjádření • Poslechová činnost • Vztahy mezi tóny • Dílo a autor • Hudební technika • Nešvary v hudbě	• použije nástroje (např.: Orffův instrumentář, zobcovou flétnu…) k reprodukci hudebních motivů • ověřuje si poznatky z hudební teorie a dějin hudby • předvede pomocí gest a mimiky znázornění hudby • taktuje 2/4 3/4 4/4 • objeví rozdíly mezi taktováním a dirigováním • rozezná hudební výrazové prostředky • seznámí se s hudebními formami • porovnává jednotlivé skladby autorů a jejich život • vyvodí závěry ze života drogově závislých umělců		
HV-9-1-02 **uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého**	• Vokální činnost • Pěvecký a mluvní projev • Hudební rytmus • Rozvoj hudebního sluchu a fantazie • Reflexe vokálního projevu	• použije větší hlasový rozsah a různé techniky • rozezná rytmus při vokálním projevu • používá pravidla hlasové hygieny • seznámí se s problematikou v období mutace	*I.1, I.2, II.1 , III.1, III.2, III.3, III.1, III.2, IV.4, V.4,*	Možnost workshopů, hudebních dílen, dva výchovné koncerty
HV-9-1-03 **reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace**	• Vokální činnost • Pěvecký a mluvní projev • Hudební rytmus • Rozvoj hudební fantazie • Reflexe vokálního projevu • Instrumentální činnost • Hudební nástroje • Hudebně pohybová činnost • Pohybový doprovod • Pohybové vyjádření • Poslechová činnost • Vztahy mezi tóny	• použije větší hlasový rozsah a různé techniky • rozezná rytmus při vokálním projevu • používá pravidla hlasové hygieny • seznámí se s problematikou v období mutace • použije nástroje (např.: Orffův instrumentář, zobcovou flétnu…) k reprodukci hudebních motivů • ověřuje si poznatky z hudební teorie a dějin hudby • předvede pomocí gest a mimiky znázornění hudby • taktuje 2/4 3/4 4/4	*I.1, I.2, II.1 , III.1, III.2, III.3, III.1, III.2, IV.3, IV.4, V.4,*	Možnost workshopů, hudebních dílen, dva výchovné koncerty

		• objeví rozdíly mezi taktováním a dirigováním • rozezná hudební výrazové prostředky • seznámí se s hudebními formami		
HV-9-1-04 **realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů**	• Vokální činnost • Pěvecký a mluvní projev • Hudební rytmus • Rozvoj hudební fantazie • Reflexe vokálního projevu • Instrumentální činnost • Hudební nástroje • Hudebně pohybová činnost • Pohybový doprovod • Pohybové vyjádření • Poslechová činnost • Vztahy mezi tóny • Dílo a autor	• použije větší hlasový rozsah a různé techniky • rozezná rytmus při vokálním projevu • používá pravidla hlasové hygieny • seznámí se s problematikou v období mutace • použije nástroje (např.: Orffův instrumentář, zobcovou flétnu…) k reprodukci hudebních motivů • ověřuje si poznatky z hudební teorie a dějin hudby • předvede pomocí gest a mimiky znázornění hudby • rozezná hudební výrazové prostředky • seznámí se s hudebními formami	*I.1, I.2, II.1 , III.1, III.2, III.3, III.1, III.2, IV.3, IV.4, V.4,*	Možnost workshopů, hudebních dílen, dva výchovné koncerty

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Hudební výchova – Tercie				
HV-9-1-01 **využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách**	Vokální činnost • Pěvecký projev • Základní orientace v notovém zápisu • Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti Instrumentální činnost • Hudební nástroje • Instrumentální doprovody • Moderní nástroje	• rozšiřuje si hlasový rozsah • rozvíjí pěveckou techniku • vyzkouší si vícehlas • předvede hru na hudební nástroje • vyjádří své představy pomocí hudebních nástrojů • najde rozdíl mezi rockovým a klasickým instrumentářem • vytváří vlastní choreografii • vyzkouší si základy pantomimy	*PT I.1, I.2, II.1, III.1, III.2, III.3, IV.1, IV.2, IV.3, IV.4, V.4*	Možnost workshopů, hudebních dílen, dva výchovné koncerty

	Hudebně pohybová činnost • Pohybový doprovod • Pohybové vyjádření Poslechová činnost • Hudební dílo • Artificiální a nonartificiální hudba • Stylová období	• zhodnotí a rozliší poslouchané ukázky skladeb • posoudí uměleckou hodnotu děl		
HV-9-1-02 **uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého**	Vokální činnost • Pěvecký a mluvní projev • Základní orientace v notovém zápisu • Hudební rytmus • Reflexe vokálního projevu	• rozšiřuje si hlasový rozsah • rozvíjí pěveckou techniku • hlasová hygiena • vyzkouší si jednohlas i vícehlas • odhaluje souvislosti řeči a hudby • reprodukuje tóny	*PT I.1, I.2, II.1, III.1, III.2, III.3, IV.1, IV.2, IV.4, V.4*	Možnost workshopů, hudebních dílen, dva výchovné koncerty
HV-9-1-05 **rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu**	Hudebně pohybová činnost • Pohybový doprovod znějící hudby • Pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla • Pohybové reakce na změny v hudbě • Orientace v prostoru	• vytváří vlastní choreografii • taneční kroky, taktování • vyzkouší si základy pantomimy • posoudí uměleckou hodnotu tanečních vystoupení	*PT I.1, I.2, II.1, III.1, III.2, III.3, IV.1, IV.2, IV.3, IV.4, V.4*	Možnost workshopů, hudebních dílen, dva výchovné koncerty
HV-9-1-06 **orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku**	Poslechová činnost • Hudební dílo a autor • Artificiální a nonartificiální hudba • Stylová období, žánry • Interpretace znějící hudby	• zhodnotí a rozliší poslouchané ukázky skladeb • posoudí uměleckou hodnotu děl • stylová provázanost, kýč, módnost	*PT I.1, I.2, II.1, III.1, III.2, III.3, IV.1, IV.2, IV.4, V.4*	Možnost workshopů, hudebních dílen, dva výchovné koncerty

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Hudební výchova – Kvarta				
HV-9-1-01 **využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách**	Vokální činnost • Pěvecký projev • Základní orientace v notovém zápisu • Rozvoj hudebního sluchu • Vícehlas • Reflexe vokálního projevu Instrumentální činnost • Hudební nástroje • Instrumentální doprovody • Technika nahrávání Hudebně pohybová činnost • Pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla Poslechová činnost • Hudební dílo • Autor, vývojová období	• rozšiřuje si hlasový rozsah • zaznamená možnosti nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti) • rozezná hudební nástroje podle sluchu • předvede své hudební představy pomocí hudebních nástrojů • seznámí se s nahráváním hudby • hudbu vyjádří pomocí gest, mimiky • ztvární vlastní choreografii • orientace v prostoru • chápe funkci různých hudebních žánrů a stylů vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům • najde rozdíly mezi hudebními styly • formuluje vlastní hodnocení poslechu	*PT I.1, I.2, I.3, II.1, III.1, III.2, III.3, IV.1, IV.2, IV.3, IV.4, IV.5, VI.1, VI.5*	Možnost workshopů, hudebních dílen, dva výchovné koncerty
HV-9-1-02 **uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého**	Vokální činnost • Pěvecký projev • Základní orientace v notovém zápisu • Rozvoj hudebního sluchu • Vícehlas • Reflexe vokálního projevu	• rozšiřuje si hlasový rozsah • hlasová hygiena • intonace a vokální improvizace • zaznamená možnosti nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)	*PT I.1, I.2, I.3, II.1, III.1, III.2, III.3, IV.1, IV.2, IV.4,*	Možnost workshopů, hudebních dílen, dva výchovné koncerty

HV-9-1-07 **zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami**	Vokální činnost • Rozvoj hudebního sluchu Poslechová činnost • Hudební dílo Autor, vývojová období	• rozezná hudební nástroje podle sluchu • seznámí se s nahráváním hudby • chápe funkci různých hudebních žánrů a stylů vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům • najde rozdíly mezi hudebními styly • formuluje vlastní hodnocení poslechu	*PT I.1, I.2, I.3, II.1, III.1, III.2, III.3, IV.1, IV.2, IV.3, IV.4, IV.5, VI.1, VI.5*	Možnost workshopů, hudebních dílen, dva výchovné koncerty
HV-9-1-08 **vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění**	Vokální činnost • Pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla Poslechová činnost • Hudební dílo Hudebně pohybová činnost • Pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla	• chápe funkci různých hudebních žánrů a stylů vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům • najde rozdíly mezi hudebními styly • formuluje vlastní hodnocení poslechu	*PT I.1, I.2, I.3, II.1, III.1, III.2, III.3, IV.1, IV.2, IV.3, IV.4, IV.5, VI.1, VI.5*	Možnost workshopů, hudebních dílen, dva výchovné koncerty

5.16 Výtvarná výchova

Charakteristika předmětu výtvarná výchova

Vývoj výtvarné výchovy odpovídá proměnám společnosti, lidského myšlení a výtvarného umění. V posledních letech se setkáváme s jeho dynamickým zrychlením. Současná výtvarná výchova přesahuje vlastní hranice, vztahuje se k celé sféře vzdělávání a je silným výchovným prostředkem obohacujícím celistvé pojímání skutečnosti, originalitu, citlivost a tvořivost.

Výuka výtvarné výchovy by měla především motivovat žáky k dalším myšlenkovým a výtvarným pochodům, svobodnému rozvoji fantazie a vlastní individuality, intenzivnějšímu vnímání svého okolí, kultury, výtvarného umění a světa vůbec. (kulturní tradice, kultura bydlení, životní prostředí, ekologická výchova a úcta k specifickým etnickým a dalším jinakostem, kritický přístup k negativním vlivům médií a všeobecného vkusu).

Podoba výtvarné výchovy je úzce svázána s vývojem dětského výtvarného projevu a jeho věkově podmíněnými změnami. Zhruba po desátém roce věku (11 - 15 let) prochází dítě nejsložitější fází vývoje výtvarného projevu, tzv. krizí dětského výtvarného projevu. Ve skutečnosti jde o přirozený vývojový jev. Jedná se o stádium přestavby výtvarného vnímání, vyjadřování a myšlení, které ve svých důsledcích vede k emocionální a výtvarné uzavřenosti, vnitřní nejistotě a zábranám. V tomto období vedle sebe působí různé somatické, psychické a výtvarné předpoklady žáků, které se začínají zřetelněji profilovat. Uvědomujeme si, že během tohoto období vystupuje do popředí souvislost mezi vývojem výtvarného projevu a pedagogickým přístupem k výuce. Jsme přesvědčeni, že dovednostní koncepce výtvarné výchovy výrazně prohlubuje negativní průběh tzv. krize dětského výtvarného projevu.

V pojetí výtvarné výchovy na našem gymnáziu klademe důraz na osobnostní rozvoj žáků a spontaneitu, čímž se sice mohou jejich dovednosti a návyky formovat pomaleji, ale žáci mají možnost uchovat si bezprostřednost a chuť výtvarně se vyjadřovat bez obavy z výsledku práce, protože se soustředí především na výtvarný proces a na výtvarné objevy, ke kterým mohou dospívat. Předmět se vyučuje v půlených třídách: v 6. - 7. ročníku jsou vyučovány 2 hodiny týdně, v 8. - 9. ročníku 1 hodina týdně. Doplnění a rozšíření předmětu mají možnost žáci našeho gymnázia v nepovinném semináři z výtvarné výchovy.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Na úrovni předmětu výtvarná výchova jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí užívány následující postupy:

- podporujeme u žáka rozvoj schopnosti samostatného tvořivého a kritického myšlení, zejména zařazováním kreativních úkolů, experimentů.
- vytváříme u žáků schopnost adekvátně využívat výtvarné nástroje, materiály a techniky

- seznamujeme žáky s možnostmi vyjádření se uměleckými prostředky- verbálními i neverbálními
- posilujeme vnímání kultury v širším kontextu

Kompetence k řešení problému

Na úrovni předmětu výtvarná výchova jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí užívány následující postupy:

- prostřednictvím výtvarných řad a projektů umožňujeme množství způsobů, jimiž lze výtvarnou látku uchopit a rozkrýt řadu vrstev daného tématu
- různými formami práce rovněž podporujeme schopnost uchopit problematiku z vícero úhlů pohledu
- nabízíme žákům dostatek příkladů, vycházejících z reálného života a vedoucích k samostatnému uvažování a řešení problémů
- podporujeme originální řešení zadaných úloh a nalézání osobitých variant přístupů k problému
- podporujeme samostatné výtvarné myšlení prostřednictvím diskusí, besed, rozborů uměleckých děl, společných hodnocení vlastních prací

Kompetence komunikativní

Na úrovni předmětu výtvarná výchova jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí užívány následující postupy:

- učíme žáky hovořit o svých pocitech a dojmech
- pomocí práce na dané téma ve skupinách vedeme žáky k odbourávání vlastních zábran, spolupráci, komunikaci a toleranci
- zařazujeme netradiční verbální doplnění práce-dramatizace apod., jež překlenují most mezi neverbálním vyjadřováním
- učíme prezentovat svůj výtvarný projev a naslouchat sdělení druhých

Kompetence občanské

Na úrovni předmětu výtvarná výchova jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí užívány následující postupy:

- seznamujeme žáky s českými kulturními tradicemi v kontextu kultury evropské i celosvětové
- pěstujeme ekologické a estetické vnímání životního prostředí, kultury bydlení
- podporujeme úctu k specifickým etnickým a dalším jinakostem
- učíme kritickému přístupu k negativním vlivům médií a všeobecného vkusu
- návštěvami výstav, muzeí, kulturních památek posilujeme propojování s učivem dalších předmětů a posilujeme vnímání kultury v širším kontextu

Kompetence pracovní

Na úrovni předmětu výtvarná výchova jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí užívány následující postupy:

- nabízíme žákům projekty, ve kterých se mimo jiné učí zvládat základní pracovní činnosti- práce s různými materiály (papír, textil, dřevo, kov, plast, sádra, hlína, atd.)
- k činnostem používáme klasické výtvarné prostředky (grafický lis, keramická pec, šicí stroj, rámy na tkaní) i prostředky nejmodernější (počítač, internet, digitální fotografie, video)
- vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům, úplné dokončení práce
- umožňujeme žákům veřejné prezentace výsledků tvorby v pravidelných výstavách na naší škole i při různých příležitostech ve městě a okolí
-

Kompetence sociální a personální

Na úrovni předmětu výtvarná výchova jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí užívány následující postupy:

- podporujeme výtvarné projekty v rámci skupin, tříd i celé školy
- zapojujeme žáky do organizace výzdoby interiéru školy
- podporujeme sebezařazení do širších kontextů existence, vnímání partnera účastnícího se kolektivních aktivit
- zařazujeme projekty ve spolupráci s dalšími školami a institucemi v Poličce i okolí

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Výtvarná výchova – prima				
VV-9-1-01 **vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků**	• Prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury, vztahy a uspořádání prvků v ploše, objem uprostoru a v časovém průběhu/podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura/, ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření	•	*V.II* *V.IV* Fyzika	
VV-9-1-02 **užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie**	• uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a čas. průběhu-vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty/lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující čas. průběh/ ve stat. i dynam. vyjádření	•	Český jazyk Hudební výchova *I.I.III.* *I.I.V.* *I.II.II.*	
VV-9-1-03 **užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích-počítačová grafika, fotografie, video, animace**	• vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, literárních) •	•	*IV. I.* *IV.II.* *IV.IV*	

VV-9-1-04 **vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření**	• záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, náboženské, přírodní, folklorní, sociální a kulturní souvislosti •	•		

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Výtvarná výchova – sekunda				
VV-9-1-02 **užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie**	• přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní)	•	Český jazyk Hudební výchova	
VV-9-1-04 **vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření**	• uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty ve statickém vyjádření	•	*V.IV.* *IV.I.* *I.I.II.* *I.I.I.* *I.I.III.* *I.II.III.* *průřezová témata plněna průběžně*	
VV-9-1-05 **rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku,**	• typy vizuálně obrazných vyjádření – objekty, ilustrace textů, volná malba, plastika,	•	IVT	

v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama a jiné žánry, vizualizované dramatické akce; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry			
VV-9-1-06 **intertpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků**	• reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimo vizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, literárních)	•		
VV-9-1-07 **porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace VOV, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodn. soudů**	• osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací	•		

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Výtvarná výchova – tercie				
VV-9-1-02 **užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie**	• Prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury, vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu/podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura/, ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření •	•	Český jazyk Informační a výpočetní technika Fyzika	

VV-9-1-03 **užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích- počítačová grafika, fotografie, video, animace**	• osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, důvody vzniku odlišných interpretací VOV (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování •	•	*I.II.I.* *I.II.III.* *I.I.V.* *I.I.I.* *průřezoá témata plněna průběžně*	
VV-9-1-06 **intertpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků**	• prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností –manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace •	•		
VV-9-1-07 **porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů**	• uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové	•		
VV-9-1-08 **ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostaně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci**	•	•		

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Výtvarná výchova – kvarta				
VV-9-1-01 **vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků**	• Prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury, vztahy a uspořádání prvků v ploše, objem uprostoru a v časovém průběhu/podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura/, ve statickém i dynamickém vuzálně obrazném vyjádření	•	*VI.II.I.* *VI.I.V.* *VI.I.I.* *II.III.* *II.II.* *V.I.III.* *V.IV.* *průřezová témata plněna průběžně*	
VV-9-1-02 **užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie**	• uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a čas. průběhu-vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty/lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující čas. průběh/ ve stat. i dynam. vyjádření	•	IVT	
VV-9-1-03 **užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích-počítačová grafika, fotografie, video, animace**	• typy VOV- objekty, ilustrace textu, fotografie, reklama, komunikační grafika, rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry	•		
VV-9-1-07	• typy VOV- objekty, ilustrace textu, fotografie, reklama,	•		

porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	komunikační grafika, rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry •			
VV-9-1-08 **ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně**	• proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného	•	Český jazyk	

5.17 Tělesná výchova

Charakteristika předmětu

Tělesná výchova jako vyučovací předmět realizuje obsah oboru Tělesná výchova, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví RVP ZV.

Do vzdělávacího obsahu tělesné výchovy jsou začleněny některé okruhy průřezových témat: Výchova ke zdraví, Osobnostní a sociální rozvoj, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Enviromentální výchova.

Hlavními úkoly a cíli tělesné výchovy je postupné zvyšování fyzické zdatnosti, rozvoj základních pohybových vlastností, zejména síly, rychlosti, obratnosti a vytrvalosti, osvojení základů pohybových dovedností v oblasti gymnastiky, lehké atletiky, sportovních a pohybových her, v úpolových sportech, plavání a lyžování. Žáci získají nejen praktické, ale i teoretické základy sportovního tréninku a budou motivováni k pravidelné sportovní činnosti, nadanější pak k výkonnostnímu sportu a k reprezentaci školy ve sportovních soutěžích. Žáci budou vedeni ke správnému užívání tělovýchovného názvosloví, ke znalosti základů pravidel poznaných sportovních odvětví, k respektování pravidla „fair play“ a k dodržování základů bezpečnosti a organizace sportovní činnosti. Dále budou průběžně seznamováni se zásadami první pomoci.

Tělesné výchově je věnováno v každém ročníku po dvou hodinách, zvlášť pro chlapce a zvlášť pro dívky. Při spojování skupin ze dvou ročníků platí zásada, že výsledný počet nepřekročí 20 žáků. Součástí výuky je i LVK v sekundě. Při výuce bude k žákům uplatňován diferencovaný přístup s ohledem na jejich fyzické předpoklady. Individuální přístup bude uplatňován především k talentovaným žákům a jejich přípravě na sportovní soutěže. Žáci budou mít také možnost rozvíjet svoji zdatnost a pohybové dovednosti v rámci nepovinného předmětu Sportovní hry.

Výuka tělesné výchovy je realizována buď na venkovních sportovištích (školní sportovní hřiště, stadion TJ Spartak Polička, sportoviště ZŠ Masarykova), nebo na krytých sportovních objektech (plavecký bazén, zimní stadión). Prostředí výuky je podmíněno nejen obsahem, ale závisí na aktuálních klimatických podmínkách a podmínkách sportovišť (atletika, lyžování) a také na organizačních možnostech školy – na konkrétním zařazení hodin tělesné výchovy do rozvrhu třídy (plavání, bruslení).

Výše uvedeným cílům odpovídají formy a metody práce. K nejefektivnějším patří praktická výuka podle osvědčených metodických postupů, upravené a modifikované formy sportovního tréninku, kvalitní ukázka i výklad s využitím didaktických pomůcek. Podmínkou pro úspěšné naplnění cílů tělesné výchovy je vybavení kabinetu Tv dostatečným množstvím kvalitních pomůcek a jejich průběžná obnova.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení – učitel:

- předkládat žákům dostatek informací a informačních zdrojů, které jim umožní zvládnutí učiva

- vést žáky ke správnému a kritickému posouzení vlastního výkonu a schopnosti hodnocení svých výsledků v rámci autoevaluace v předmětu

Kompetence k řešení problémů – učitel:

- vést žáky k využití získaných dovedností k jejich uplatnění při sportovní reprezentaci školy a ve výkonnostním sportu
- ve vyšších ročnících používat i metodu pohybového úkolu

Kompetence komunikativní – učitel:

- vést žáky k užívání tělovýchovného názvosloví a správné sportovní terminologie
- v kolektivních sportech vést žáky ke schopnosti verbální i neverbální komunikace ve prospěch úspěchu celé skupiny /družstva/

Kompetence sociální a personální – učitel:

- umožnit žákům podílet se na utváření příznivé atmosféry v hodinách a přispívat k upevňování kamarádských vztahů, pomoci slabším a respektu k výkonu nejlepších
- využít LVZ k upevnění sociální soudržnosti třídy, k posilování mezilidských vztahů a věnovat se primární prevenci sociálně patologických jevů

Kompetence občanské – učitel:

- učit žáky respektu a hrdosti k národním sportovním tradicím a úspěchům
- vést žáky k zapojování se do pravidelných sportovních aktivit v rámci města a regionu a to nejen v oblasti výkonnostního sportu
- klást důraz na nutnost ochrany přírodního a životního prostředí

Kompetence pracovní – učitel:

- vyžadovat dodržování pravidel
- vyžadovat od žáků správný a šetrný způsob zacházení se sportovním nářadím a náčiním a vést je k podílu na údržbě učebních pomůcek a sportovišť školy

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Tělesná výchova – Prima				
A. ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ				
TV-9-1-01 **aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem**	• **význam pohybu pro zdraví** rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců • **prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí** průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení • **zdravotně orientovaná zdatnost** rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením	• je motivován k pravidelné sportovní činnosti a je podporován při reprezentaci školy ve sportovních soutěžích • absolvuje test zdatnosti 1x ročně • samostatně připraví soubor průpravných a kompenzačních cvičení ve shodě s hlavní pohybovou náplní hodiny • dodržuje základní hygienické návyky v rámci školní Tv • zná a dodržuje základní bezpečnostní pravidla při školní Tv	Člověk a zdraví – usiluje o aktivní podporu zdraví, projevuje odpovědné chování v situacích ohrožujících zdraví *PT I - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku* *PT V.IV - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku*	cvičení pod vedením učitele v prostředí sportovní haly, školního hřiště a stadionu, samostatná práce, nařízení ředitele školy č. 7
TV_9-1-02 **usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program**	• **význam pohybu pro zdraví** rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců • **zdravotně orientovaná zdatnost** rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením	• absolvuje test zdatnosti 1x ročně • dodržuje základní hygienické návyky v rámci školní Tv • zná a dodržuje základní bezpečnostní pravidla při školní Tv	*PT I - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku*	nařízení ředitele školy č. 7
TV-9-1-03 **samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly**	• **význam pohybu pro zdraví** rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců • **prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí** průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení	• samostatně připraví soubor průpravných a kompenzačních cvičení ve shodě s hlavní pohybovou náplní hodiny • dodržuje základní hygienické návyky v rámci školní Tv • zná a dodržuje základní bezpečnostní pravidla při školní Tv	*PT I - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku*	nařízení ředitele školy č. 7

TV-9-1-04 **odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší**	• **význam pohybu pro zdraví** rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců	• je motivován k pravidelné sportovní činnosti a je podporován při reprezentaci školy ve sportovních soutěžích	Člověk a zdraví – usiluje o aktivní podporu zdraví, projevuje odpovědné chování v situacích ohrožujících zdraví *PT I - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku*	
TV-9-1-05 **uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost**	• **význam pohybu pro zdraví** rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců • **hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech** v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách	• zná a dodržuje základní bezpečnostní pravidla při školní Tv	*PT V.IV - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku*	nařízení ředitele školy č.7 cvičení pod vedením učitele v mimoškolním prostředí
B. ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ				
TV-9-2-01 **zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech**	• **pohybové hry** s různým zaměřeným, netradiční pohybové hry a aktivity • **gymnastika** akrobacie, přeskoky, cvičení na nářadí • **úpoly** úpolové hry • **lehká atletika** rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem • **sportovní hry**	• aktivně se účastní drobných her v úvodu či závěru vyučovací hodiny • zvládá kontrolní cvičení (sestavy) v gymnastice v akrobacii, přeskoku, na hrazdě a na kruzích, s pomocí učitele je schopen poskytnout záchranu a dopomoc druhému cvičenci. • je seznámen se základy sebeobrany • přiměřeně zvládá základy techniky skoku dalekého, skoku vysokého, nízkého startu, sprintu, vytrvalostního běhu, běhu přes překážky, hodu kriketovým míčkem a zvyšuje postupně svoji výkonnost • v basketbalu, florbalu a fotbalu (chlapci) zvládá základní herní činnosti	*PT IV. II – integrováno průběžně v průběhu celého školního roku* *PT VI.I.II - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku* *PT I.III.II - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku* *PT V.IV – integrováno v rámci školních exkurzí*	sportovní hala, školní hřiště, stadion, plavecký bazén, zimní stadion, nácvik pod vedením učitele, samostatný trénink, samostatná práce, adaptační kurz, školní exkurze

	basketbal, fotbal, florbal herní činnost jednotlivce, utkání podle pravidel žákovské kategorie • **turistika a pobyt v přírodě** v rámci školních exkurzí, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží v mírně náročném terénu, ochrana přírody • **plavání** základní plavecké dovednosti • **bruslení** základy bruslení • **další (i netradiční) pohybové činnosti**	jednotlivce, má přehled o základních pravidlech hry • zvládá pohyb (chůzi) v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, orientace v terénu • plavání – 8-10 lekcí základního plaveckého výcviku v krytém bazénu základní plavecké dovednosti, splývání, plavecké styly, skoky do vody • bruslení – základy techniky • doplňkové hry - vybíjená, přehazovaná, frisbee, brännball, badminton		
TV-9-2-02 **posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny**	• **pohybové hry** • **gymnastika** • **úpoly** • **lehká atletika** • **sportovní hry** • **turistika a pobyt v přírodě** • **plavání** • **bruslení** • **další (i netradiční) pohybové činnosti**	• sebehodnocení v dané pohybové činnosti • je schopen diagnostikovat chybné nebo správné provedení pohybové činnosti	*PT I.I – integrováno průběžně v průběhu celého školního roku*	
C. ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ				
TV-9-3-01 **užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin, uživatele internetu**	• **komunikace v Tv** názvosloví, pořadový výcvik, vzájemná komunikace učitel ↔ žák, žák ↔ žák, spolupráce při osvojování a organizaci pohybových činností	• rozumí tělocvičnému názvosloví a v přiměřeném rozsahu ho dovede používat • zná a umí používat povelovou techniku při nástupu třídy, umí reagovat na povely při nástupu a při pohybových		školní sportoviště, sportovní soutěže, nástěnky ve sportovní hale, individuální a diferencovaný přístup

	• **pravidla pohybových činností** hry, závody, soutěže • **zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech**	činnostech v řadu, zástupu, dvojřadu a dvojstupu • má možnost se připravit na sportovní soutěže a reprezentaci školy a orientuje se v jejich podmínkách a pravidlech		
TV-9-3-02 **naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu**	• **historie a současnost sportu** významné soutěže a sportovci, olympismus • **zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech**	• je veden ke sledování významných sportovních soutěží a úspěchů českých sportovců	*PT III.III - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku* *PT IV.IV - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku*	
TV-9-3-03 **dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji**	• **komunikace v Tv** vzájemná komunikace učitel ↔ žák, žák ↔ žák, spolupráce při osvojování a organizaci pohybových činností • **zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech**	• osvojí si organizační zásady při různých druzích pohybových činnostech s důrazem na bezpečnost vlastní i bezpečnost ostatních cvičenců	*PT I. II – integrováno průběžně v průběhu celého školního roku*	
TV-9-3-04 **rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka a organizátora**	• **pravidla pohybových činností** hry, závody, soutěže	• zná a respektuje pravidla pohybových činností		
TV-9-3-05 **sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony eviduje a vyhodnotí**	• **měření výkonů a posuzování pohybových dovedností** měření	• je nápomocen při měření a evidenci sportovních výkonů, rozumí jejich vyhodnocení a dokáže porovnat vlastní výkonnost s výkony ostatních spolužáků		

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Tělesná výchova – Tercie				
A. ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ				
TV-9-1-01 **aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem**	• **význam pohybu pro zdraví** rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců • **prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí** průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení • **zdravotně orientovaná zdatnost** rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením	• je motivován k pravidelné sportovní činnosti a je podporován při reprezentaci školy ve sportovních soutěžích • absolvuje test zdatnosti 1x ročně • samostatně připraví soubor průpravných a kompenzačních cvičení ve shodě s hlavní pohybovou náplní hodiny • dodržuje základní hygienické návyky v rámci školní Tv • zná a dodržuje základní bezpečnostní pravidla při školní Tv	Člověk a zdraví – usiluje o aktivní podporu zdraví, projevuje odpovědné chování v situacích ohrožujících zdraví Přírodopis 3. P – rozumí stavbě a funkci pohybové soustavy člověka *PT I - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku* *PT V.IV - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku*	cvičení pod vedením učitele v prostředí sportovní haly, školního hřiště a stadionu, samostatná práce, nařízení ředitele školy č. 7
TV_9-1-02 **usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program**	• **význam pohybu pro zdraví** rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců • **zdravotně orientovaná zdatnost** rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením	• absolvuje test zdatnosti 1x ročně • dodržuje základní hygienické návyky v rámci školní Tv • zná a dodržuje základní bezpečnostní pravidla při školní Tv	Přírodopis 3. P – rozumí stavbě a funkci pohybové soustavy člověka *PT I - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku*	nařízení ředitele školy č. 7
TV-9-1-03 **samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve**	• **význam pohybu pro zdraví** rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců	• samostatně připraví soubor průpravných a kompenzačních cvičení ve shodě s hlavní pohybovou náplní hodiny	Přírodopis 3. P – rozumí stavbě a funkci pohybové soustavy člověka	nařízení ředitele školy č. 7

shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	• **prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí** průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení	• dodržuje základní hygienické návyky v rámci školní Tv • zná a dodržuje základní bezpečnostní pravidla při školní Tv	*PT I - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku*	
TV-9-1-04 **odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší**	• **význam pohybu pro zdraví** rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců	• je motivován k pravidelné sportovní činnosti a je podporován při reprezentaci školy ve sportovních soutěžích	Člověk a zdraví – usiluje o aktivní podporu zdraví, projevuje odpovědné chování v situacích ohrožujících zdraví *PT I - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku*	
TV-9-1-05 **uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost**	• **význam pohybu pro zdraví** rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců • **hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech** v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách	• zná a dodržuje základní bezpečnostní pravidla při školní Tv	*PT V.IV - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku*	nařízení ředitele školy č.7 cvičení pod vedením učitele v mimoškolním prostředí
B. ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ				
TV-9-2-01 **zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech**	• **pohybové hry** s různým zaměřeným, netradiční pohybové hry a aktivity • **gymnastika** akrobacie, přeskoky, cvičení na nářadí • **úpoly** úpolové hry • **lehká atletika**	• aktivně se účastní drobných her v úvodu či závěru vyučovací hodiny • zvládá kontrolní cvičení (sestavy) v gymnastice v akrobacii, přeskoku, na hrazdě a na kruzích, s pomocí učitele je schopen poskytnout záchranu a dopomoc druhému cvičenci. • je seznámen se základy sebeobrany • přiměřeně zvládá základy techniky skoku dalekého, skoku vysokého,	*PT IV. II – integrováno průběžně v průběhu celého školního roku* *PT VI.I.II - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku* *PT I.III.II - integrováno*	sportovní hala, školní hřiště, stadion, plavecký bazén, zimní stadion, nácvik pod vedením učitele, samostatný trénink, samostatná práce, školní exkurze

	rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem, vrh koulí • **sportovní hry** basketbal, volejbal, fotbal, florbal herní činnost jednotlivce, herní kombinace, utkání podle pravidel žákovské kategorie • **turistika a pobyt v přírodě** v rámci školních exkurzí, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží v mírně náročném terénu, ochrana přírody • **plavání** základní plavecké dovednosti • **bruslení** základy bruslení • **další (i netradiční) pohybové činnosti**	nízkého startu, sprintu, vytrvalostního běhu, běhu přes překážky, hodu kriketovým míčkem a vrhu koulí a zvyšuje postupně svoji výkonnost • v basketbalu, florbalu, volejbalu a kopané (chlapci) zvládá základní herní činnosti jednotlivce, orientuje se v jednoduchých herních systémech a má přehled o základních pravidlech hry • zvládá pohyb (chůzi) v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, orientace v terénu • bruslení – základy techniky • plavání – základní plavecké dovednosti, splývání, plavecké styly, skoky do vody • doplňkové hry - vybíjená, přehazovaná, frisbee, brännball, badminton	*průběžně v průběhu celého školního roku* *PT V.IV – integrováno v rámci školních exkurzí*	
TV-9-2-02 **posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny**	• **pohybové hry** • **gymnastika** • **úpoly** • **lehká atletika** • **sportovní hry** • **turistika a pobyt v přírodě** • **plavání** • **bruslení** • **další (i netradiční) pohybové činnosti**	• sebehodnocení v dané pohybové činnosti • je schopen diagnostikovat chybné nebo správné provedení pohybové činnosti • nalezne příčinu špatného provedení pohybové činnosti a snaží se o nápravu	*PT I.I – integrováno průběžně v průběhu celého školního roku*	

C. ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ				
TV-9-3-01 **užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin, uživatele internetu**	• **komunikace v Tv** názvosloví, pořadový výcvik, vzájemná komunikace učitel ↔ žák, žák ↔ žák, spolupráce při osvojování a organizaci pohybových činností • **pravidla pohybových činností** hry, závody, soutěže • **zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech**	• rozumí tělocvičnému názvosloví a v přiměřeném rozsahu ho dovede používat • zná a umí používat povelovou techniku při nástupu třídy, umí reagovat na povely při nástupu a při pohybových činnostech v řadu, zástupu, dvojřadu a dvojstupu • má možnost se připravit na sportovní soutěže a reprezentaci školy a orientuje se v jejich podmínkách a pravidlech		školní sportoviště, sportovní soutěže, nástěnky ve sportovní hale, individuální a diferencovaný přístup
TV-9-3-02 **naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu**	• **historie a současnost sportu** významné soutěže a sportovci, olympismus • **zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech**	• je veden ke sledování významných sportovních soutěží a úspěchů českých sportovců	*PT III.III - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku* *PT IV.IV - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku*	
TV-9-3-03 **dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji**	• **komunikace v Tv** vzájemná komunikace učitel ↔ žák, žák ↔ žák, spolupráce při osvojování a organizaci pohybových činností • **zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech**	• osvojí si organizační zásady při různých druzích pohybových činnostech s důrazem na bezpečnost vlastní i bezpečnost ostatních cvičenců	*PT I. II – integrováno průběžně v průběhu celého školního roku*	
TV-9-3-04 **rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka a organizátora**	• **pravidla pohybových činností** hry, závody, soutěže	• zná a respektuje pravidla pohybových činností		

TV-9-3-05 **sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony eviduje a vyhodnotí**	• **měření výkonů a posuzování pohybových dovedností** měření	• je nápomocen při měření a evidenci sportovních výkonů, rozumí jejich vyhodnocení a dokáže porovnat vlastní výkonnost s výkony ostatních spolužáků		

Očekávané výstupy	Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *průřezová témata*	Metody a formy práce
Tělesná výchova – Kvarta				
A. ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ				
TV-9-1-01 **aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem**	• **význam pohybu pro zdraví** rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců • **prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí** průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení • **zdravotně orientovaná zdatnost** rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením	• je motivován k pravidelné sportovní činnosti a je podporován při reprezentaci školy ve sportovních soutěžích • absolvuje test zdatnosti 1x ročně • samostatně připraví soubor průpravných a kompenzačních cvičení ve shodě s hlavní pohybovou náplní hodiny • dodržuje základní hygienické návyky v rámci školní Tv • zná a dodržuje základní bezpečnostní pravidla při školní Tv	Člověk a zdraví – usiluje o aktivní podporu zdraví, projevuje odpovědné chování v situacích ohrožujících zdraví *PT I - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku* *PT V.IV - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku*	cvičení pod vedením učitele v prostředí sportovní haly, školního hřiště a stadionu, samostatná práce, nařízení ředitele školy č. 7
TV_9-1-02 **usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program**	• **význam pohybu pro zdraví** rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců • **zdravotně orientovaná zdatnost** rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením	• absolvuje test zdatnosti 1x ročně • dodržuje základní hygienické návyky v rámci školní Tv • zná a dodržuje základní bezpečnostní pravidla při školní Tv	*PT I - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku*	nařízení ředitele školy č. 7
TV-9-1-03 **samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve**	• **význam pohybu pro zdraví** rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců	• samostatně připraví soubor průpravných a kompenzačních cvičení	*PT I - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku*	nařízení ředitele školy č. 7

shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	• **prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí** průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení	ve shodě s hlavní pohybovou náplní hodiny • dodržuje základní hygienické návyky v rámci školní Tv • zná a dodržuje základní bezpečnostní pravidla při školní Tv		
TV-9-1-04 **odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší**	• **význam pohybu pro zdraví** rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců	• je motivován k pravidelné sportovní činnosti a je podporován při reprezentaci školy ve sportovních soutěžích	Člověk a zdraví – usiluje o aktivní podporu zdraví, projevuje odpovědné chování v situacích ohrožujících zdraví *PT I - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku*	
TV-9-1-05 **uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost**	• **význam pohybu pro zdraví** rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců • **hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech** v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách	• zná a dodržuje základní bezpečnostní pravidla při školní Tv	*PT V.IV - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku*	nařízení ředitele školy č.7 cvičení pod vedením učitele v mimoškolním prostředí
B. ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ				
TV-9-2-01 **zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech**	• **pohybové hry** s různým zaměřeným, netradiční pohybové hry a aktivity • **gymnastika** akrobacie, přeskoky, cvičení na nářadí • **estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem**	• aktivně se účastní drobných her v úvodu či závěru vyučovací hodiny • zvládá kontrolní cvičení (sestavy) v gymnastice v akrobacii, přeskoku, na hrazdě a na kruzích, s pomocí učitele je schopen poskytnout záchranu a dopomoc druhému cvičenci. • dívky si dokáží připravit některou z forem cvičení s hudbou • je seznámen se základy sebeobrany	*PT IV. II – integrováno průběžně v průběhu celého školního roku* *PT VI.I.II - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku* *PT I.III.II - integrováno*	sportovní hala, školní hřiště, stadion, plavecký bazén, zimní stadion, nácvik pod vedením učitele, samostatný trénink, samostatná práce, školní exkurze

	základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním, kondiční formy cvičení pro daný věk žáků • **úpoly** úpolové hry • **lehká atletika** rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem, vrh koulí • **sportovní hry** basketbal, volejbal, fotbal, florbal herní činnost jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie • **turistika a pobyt v přírodě** v rámci školních exkurzí, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží v mírně náročném terénu, ochrana přírody • **plavání** základní plavecké dovednosti • **bruslení** základy bruslení • **další (i netradiční) pohybové činnosti**	• přiměřeně zvládá základy techniky skoku dalekého, skoku vysokého, nízkého startu, sprintu, vytrvalostního běhu, běhu přes překážky, hodu kriketovým míčkem a vrhu koulí a zvyšuje postupně svoji výkonnost • v basketbalu, florbalu a kopané (chlapci) zvládá základní herní činnosti jednotlivce, orientuje se v jednoduchých herních systémech a má přehled o základních pravidlech hry • zvládá pohyb (chůzi) v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, orientace v terénu • bruslení – základy techniky • plavání – základní plavecké dovednosti, splývání, plavecké styly, skoky do vody • doplňkové hry - vybíjená, přehazovaná, frisbee, brännball, badminton	*průběžně v průběhu celého školního roku* *PT V.IV – integrováno v rámci školních exkurzí*	
TV-9-2-02 **posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny**	• **pohybové hry** • **gymnastika**	• sebehodnocení v dané pohybové činnosti • je schopen diagnostikovat chybné nebo správné provedení pohybové činnosti	*PT I.I – integrováno průběžně v průběhu celého školního roku*	

	• **estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem** • **úpoly** • **lehká atletika** • **sportovní hry** • **turistika a pobyt v přírodě** • **plavání** • **bruslení** • **další (i netradiční) pohybové činnosti**	• nalezne příčinu špatného provedení pohybové činnosti a snaží se o nápravu		
C. ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ				
TV-9-3-01 **užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin, uživatele internetu**	• **komunikace v Tv** názvosloví, pořadový výcvik, vzájemná komunikace učitel ↔ žák, žák ↔ žák, spolupráce při osvojování a organizaci pohybových činností • **pravidla pohybových činností** hry, závody, soutěže • **zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech**	• rozumí tělocvičnému názvosloví a v přiměřeném rozsahu ho dovede používat • zná a umí používat povelovou techniku při nástupu třídy, umí reagovat na povely při nástupu a při pohybových činnostech v řadu, zástupu, dvojřadu a dvojstupu • má možnost se připravit na sportovní soutěže a reprezentaci školy a orientuje se v jejich podmínkách a pravidlech		školní sportoviště, sportovní soutěže, nástěnky ve sportovní hale, individuální a diferencovaný přístup
TV-9-3-02 **naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu**	• **historie a současnost sportu** významné soutěže a sportovci, olympismus • **zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech**	• je veden ke sledování významných sportovních soutěží a úspěchů českých sportovců	*PT III.III - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku* *PT IV.IV - integrováno průběžně v průběhu celého školního roku*	
TV-9-3-03	• **komunikace v Tv** vzájemná komunikace učitel ↔ žák, žák ↔ žák,	• osvojí si organizační zásady při různých druzích pohybových	*PT I. II – integrováno*	

dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	spolupráce při osvojování a organizaci pohybových činností • **zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech**	činnostech s důrazem na bezpečnost vlastní i bezpečnost ostatních cvičenců	*průběžně v průběhu celého školního roku*	
TV-9-3-04 **rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka a organizátora**	• **pravidla pohybových činností** hry, závody, soutěže	• zná a respektuje pravidla pohybových činností		
TV-9-3-05 **sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony eviduje a vyhodnotí**	• **měření výkonů a posuzování pohybových dovedností** měření	• je nápomocen při měření a evidenci sportovních výkonů, rozumí jejich vyhodnocení a dokáže porovnat vlastní výkonnost s výkony ostatních spolužáků		
TV-9-3-06 **zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže**	• **organizace prostoru a pohybových činností** sportovní výzbroj a výstroj • **pravidla pohybových činností** hry, závody, soutěže	• osvojí si organizační zásady při různých druzích pohybových činnostech s důrazem na bezpečnost vlastní i bezpečnost ostatních cvičenců		
TV-9-3-07 **zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci**	• **měření výkonů a posuzování pohybových dovedností** měření	• je nápomocen při měření a evidenci sportovních výkonů, rozumí jejich vyhodnocení a dokáže porovnat vlastní výkonnost s výkony ostatních spolužáků		

B. Nepovinné předměty

5.18 Sportovní hry (nepovinný předmět)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Ve sportovních hrách se vytváří především pozitivní vztah k pohybové aktivitě a na rozvoji kladných charakterových vlastností založených na schopnosti komunikovat a spolupracovat. Nepovinný předmět SH nabízí žákům široké spektrum pohybových aktivit se snahou vybavit je základními pohybovými dovednostmi tak, aby si žák mohl vybrat pohybovou aktivitu, která mu vyhovuje a pokračoval v ní po ukončení školního vzdělání. V hodinách SH je kladen důraz nejen na individuální výkon, ale také na prožitkovost a týmovou spolupráci v míčových a netradičních hrách. V rámci předmětu SH jsou talentovaní žáci připravováni ke studiu tělesné výchovy na vysoké škole.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- žák hodnotí pokrok při zvládání učiva, přijímá rady druhých a čerpá poučení z vlastních úspěchů i nedostatků

Kompetence k řešení problémů

- žák respektuje osvědčené metodické postupy, dovede vhodně využít postupy osvojené v hodinách Tv a snaží se tvořivě rozvíjet svoje sportovní dovednosti

Kompetence komunikativní

- žák používá sportovní terminologii a tělovýchovné názvosloví, dokáže získávat potřebné informace s využitím moderních technologií

Kompetence sociální a personální

- žák dokáže posoudit své fyzické dispozice a usiluje o další zlepšování své fyzické kondice
- žák dokáže při hrách spolupracovat ve prospěch celého družstva

Kompetence občanské

- žák dokáže respektovat různorodost fyzických předpokladů svých spolužáků i úroveň jejich pohybových dovedností a je-li třeba, dokáže se jim přizpůsobit

Kompetence k podnikavosti

- talentovaní žáci rozvíjejí svůj osobní i odborný potencionál, využívají sportovní reprezentaci školy a zapojení do výkonnostního sportu k přípravě na vysokoškolské studium tělesné výchovy
- k dosažení stanovených cílů dokáže motivovat nejen sebe, ale i své spoluhráče

Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *metody a formy práce*
● herní činnosti jednotlivce ● herní kombinace a základy herních systémů ● průpravné hry ● utkání ve zvolených sportovních hrách ● nácvik sestav pro soutěže ve sportovní gymnastice ● příprava na reprezentaci školy ve sportovních soutěžích	Žák • dodržuje pravidla osvojovaných sportovních her • využívá herních činností jednotlivce při hře • používá při hře základní herní kombinace a dodržuje zásady herních systémů • dokáže řídit školní utkání	• *utváření pozitivních mezilidských vztahů, prevence soc. pat. jevů a rozvoj sociálních dovedností* • *správné a kritické posouzení vlastního výkonu a schopnosti hodnocení vlastních výsledků*

5.19 Seminář z hudební výchovy (nepovinný předmět)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Seminář z hudební výchovy (SHV) je volitelný předmět, který mohou navštěvovat žáci ze všech tříd naší školy.

Výuka probíhá v několika nezávislých směrech. První je určen převážně mladším žákům, kteří se věnují hlavně činnosti vokálně instrumentální, a to sólově nebo ve skupinách. Jejím obsahem je muzicírování, harmonizace a aranžování písní nebo skladeb. Druhý směr předmětu SHV patří spíše starším žákům, kteří se připravují na maturitní zkoušku z estetické hudební výchovy a poté na přijímací zkoušky na vysoké školy. Maturitní zkouška se skládá z části praktické, tzn. interpretační a části teoretické složené z dějin hudby a hudební nauky. Třetím směrem je sborový zpěv.

SHV se vyučuje v aule a využívá všech pomůcek, jimiž disponuje kabinet hudební výchovy. Někteří žáci také používají vlastní hudební nástroje, popř. hudební materiál.

Předmět se vyučuje ve třech různých formách:

1. příprava k maturitě pro žáky 3. a 4. ročníků - dějiny hudby a hudební teorie
2. hudební kroužek pro žáky všech ročníků – zdokonalení instrumentálních dovedností, sólová a skupinová hra
3. sborový zpěv pro žáky všech ročníků – vícehlas

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- žák rozlišuje jednotlivé znakové systémy, volí vhodné prostředky pro vyjádření vlastních emocí, prožitků, vztahů

Kompetence k řešení problémů

- žák hledá různé varianty a umělecké prostředky při vlastní tvořivosti

Kompetence komunikativní

- žák hudební a umělecký jazyk používá jako nezastupitelný způsob komunikace, užívá lidského hlasu a dalších hudebních prostředků k vyjádření jevů, vztahů, prožitků a emocí

Kompetence občanské

- žák si uvědomuje rozmanitost projevů, kultury a každého jednotlivého člověka
- žák vnímá vlastní autenticitu a odlišuje spotřební životní styl nabízený masově komerčními médii

Kompetence k podnikavosti

- žák pracuje s novými technologiemi individuálně i v kolektivu s vidinou nejlepšího výsledku

Učivo	Školní výstupy	Mezipředmětové vztahy, *metody a formy práce*
• instrumentální, vokální činnost a hudebně pohybová činnost • hudební dějiny • hudební nauka: tón, notace, stupnice, intervaly, kvintakordy s obraty, septakordy s obraty, takt, metrum, rytmus, hudební formy, dirigování a taktování	Žák • podílí se na tvorbě obsahu předmětu • využívá svůj individuální pěvecký potenciál při zpěvu, při mluvním projevu, vede svůj hlas zněle a přirozeně, správně artikuluje, logicky člení větu, uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě • využívá jednoduché i složitější hudební nástroje přiměřeně svým hudebním schopnostem a dovednostem jako prostředek sdělování hudebních i nehudebních myšlenek a představ • reaguje na hudbu pohybem, ztvárňuje ji s ohledem na hudební a pohybové dispozice, pohybem ve spojení s hudbou vyjadřuje vlastní představy a pocity • orientuje se v zápise písní a skladeb, na základě svých schopností tyto skladby realizuje	• *referát - prezentace* • *práce s audiovizuální technikou* • *práce s odbornou literaturou, encyklopedií a internetem* • *konzultace nejasností vzniklých při individuální domácí přípravě* • *individuální činnost dle zaměření žáků (instrumentální, vokální, teoretická)*

6 Hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1 Hodnocení žáků ve škole

Hodnocení žáků ve škole probíhá plně v souladu se Školním řádem Gymnázia, Polička, nábřeží Svobody 306, vydaným ředitelem školy dne 1. 2. 2018 na základě § 30 odst. 1 zákona číslo 561/2004 a vyhlášky č. 13/2005 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Školní řád je přílohou ŠVP (*Příloha 1),* je dostupný v kanceláři ředitele a na webových stránkách školy.

Při klasifikaci výsledků vzdělávání používá učitel 5 stupňů, k hodnocení chování žáka slouží stupně 3.

Škola využívá elektronický klasifikační systém dostupný rodičům (i žákům) pod přihlašovacím jménem a unikátním heslem. Do tohoto systému je zadávána průběžná klasifikace žáka v předmětu.

O výsledcích hodnocení jsou rodiče žáků informováni písemně 2x za školní rok - formou vysvědčení. Dále mají rodiče možnost být informováni o prospěchu žáka osobně vždy v listopadu a dubnu, kdy se konají třídní schůzky a takzvané „informační odpoledne“. Zákonní zástupci žáka mají možnost se o jeho prospěchu informovat kdykoliv po ohlášení u třídního učitele, eventuálně u dalších vyučujících.

6.2 Autoevaluace školy

Autoevaluace školy slouží k poskytování nezbytné zpětné vazby o tom, jak se škole daří naplňovat výchovné a vzdělávací záměry. Je to proces, nikoli jedna událost. Jde o průběžnou aktivitu, která je organicky včleněna do školní práce. K celkovému posouzení všech aspektů školní práce je navrhován průměrný interval tří let, v němž proběhne:

- monitorování a sběr dat
- revize cílů a prostředků, eventuálně změny ŠVP – stanovení priorit vývoje a určování směru postupu, plánování rozvoje

Autoevaluace je vždy zaměřena:

a) na cíle, které si škola stanovila zejména v koncepčním záměru rozvoje školy a ve školním vzdělávacím programu, a jejich reálnost a stupeň důležitosti
b) na posouzení, jakým způsobem škola plní stanovené cíle s přihlédnutím k dalším cílům uvedeným zejména v rámcovém vzdělávacím programu a odpovídajících právních předpisech
c) na oblasti, ve kterých dosahuje škola dobrých výsledků, a oblasti, ve kterých je třeba úroveň vzdělávání zlepšit, včetně návrhů příslušných opatření
d) na účinnost opatření obsažených v předchozím vlastním hodnocení

Cíle a kritéria autoevaluace

Cíl je reálně dosažitelný, měřitelný, jasný a stručně formulovaný záměr, kterého chceme v dané oblasti autoevaluace a v jistém časovém intervalu dosáhnout. K dosažení stanovených cílů vede strategie, která indikuje jak, kým a kdy má být cíle dosaženo. Škola si sama určuje, co považuje za kvalitu, tj. hodnoty, na které se s ohledem na své priority vyjádřené ve vizi školy

zaměří. Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. Hlavním cílem autoevaluace je zlepšení kvality a efektivnosti vzdělávacího procesu ve škole. Autoevaluace zjišťuje vlastní potřeby i umožňuje racionálně plánovat vlastní rozvoj a s rozmyslem korigovat a zlepšovat vzdělávací proces prostřednictvím školního vzdělávacího programu.

Kritéria, resp. indikátory výkonu, kterých je použito, slouží ke zjištění, zda bylo dosaženo daných cílů.

Nástroje autoevaluace

Jsou to nástroje, jež specifikují, které informace je zapotřebí získat, kde jsou dostupné, co je zdrojem informací a jak vykládat získané informace. Jsou vybírány či vytvářeny a aplikovány takové nástroje, které jsou pokud možno vhodné a spolehlivé. Žádoucí vlastnosti nástrojů lze charakterizovat následovně:

- jasně deklaruje, co měří
- směřuje k co největší konkrétnosti, nevyžaduje dodatečná vysvětlení
- je zaměřen na konkrétní cílovou skupinu
- minimalizuje subjektivní faktory, minimalizuje rozdílnou interpretaci téhož jevu různými hodnotiteli, nepodsouvá „správná“ řešení
- umožňuje kvantifikaci dat

Přehled konkrétních autoevaluačních nástrojů:

- pravidelné testování výsledků očekávaných výstupů pomocí vhodných standardizovaných testů vlastních a externě dodávaných
- hospitace, a to nejen uskutečňované vedením školy, ale zejména vzájemné návštěvy učitelů v ukázkových hodinách jako příklady dobré praxe, motivace a inspirace
- pozorování, prohlídka
- SWOT analýza
- studium nejrůznějších písemných podkladů – rozborů, anket, hodnocení a zpráv
- ankety a dotazníky pro žáky, učitele, rodiče, absolventy, sociometrická šetření
- dosažené úspěchy školy, učitele i žáka
- úroveň sledované oblasti zjišťována vzájemnými pracovními návštěvami obdobných škol, zejména těch, které poskytují příklady dobré praxe
- evidence a veřejné vyhodnocování výsledků žáků v předmětových a sportovních soutěžích a olympiádách na úrovni školy, okresu, kraje a ČR, event. mezinárodní
- úspěšnost žáků v certifikovaných zkouškách
- rozhovor – setkání a diskuse vedení školy se zástupci žáků
- netradiční postupy

Hodnota kritéria se obvykle získá, resp. je dána kombinací výsledků různých nástrojů, např. dotazníkového šetření a výsledků hospitace apod.

Výstupním dokumentem je vlastní hodnocení školy, které vychází z § 12, odst. 2) zákona č. 561/2004 Sb. a je v souladu s § 8, vyhlášky č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy, ve znění pozdějších předpisů, kterými jsou:

- podmínky ke vzdělávání

- průběh vzdělávání
- podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání
- výsledky vzdělávání žáků, uplatnitelnost absolventů na trhu práce
- řízení školy, kvalita personální práce
- kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
- úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům

Na naší škole se vlastní hodnocení zpracovává za období tří školních roků. Návrh struktury vlastního hodnocení školy projedná ředitel školy s pedagogickou radou nejpozději do konce září školního roku, v němž se má vlastní hodnocení uskutečnit. Vlastní hodnocení školy se projedná v pedagogické radě do 31. října následujícího školního roku. Dílčí výsledky autoevaluace jsou každoročně zahrnuty do Výroční zprávy školy.

Cíle, kritéria, nástroje, časové rozvržení uskutečnění jednotlivých kroků v dané oblasti autoevaluace jsou spolu s odpovědnými osobami uvedeny v následující tabulce.

Podmínky ke vzdělávání

Cíl	Kriterium	Nástroj	Časové rozvržení	Poznámka
• monitorování vnitřních a vnějších podmínek	• množství silných a slabých stránek, hrozeb a příležitostí v porovnání předchozím stavem	• SWOT analýza	• 1 x za tři roky	• ředitel školy
• obnova a modernizace vybavení školy	• objem investovaných prostředků	• kontrola plnění požadavků předmětových komisí a plánu údržby	• 1 x ročně	• předsedové předmětových komisí, správce budovy, zástupce ředitele, ředitel školy
• bezpečné prostředí pro vzdělávání	• bezpečné prostředí pro vzdělávání	• roční prověrka bezpečnosti a ochrany zdraví	• 1 x ročně	• jmenovaná komise
		• periodické revize a prověrky	• dle lhůtníku	• zástupce ředitele, správce budovy, požární preventista, pověření učitelé, profesionální znalec
		• vizuální prohlídka	• denně	• všichni zaměstnanci školy
	• funkčnost sociálního zázemí	• manuální kontrola funkčnosti jednotlivého vybavení	• denně, týdně, čtvrtletně	• uklizečka, správce budov, zástupce ředitele
	• estetická úroveň učeben, chodeb a dalších společenských prostor	• vizuální kontrola	• denně, čtvrtletně	• všichni zaměstnanci, ředitel školy

Průběh vzdělávání

Cíl	Kriterium	Nástroj	Časové rozvržení	Poznámka
• zvýšení kvality očekávaných výstupů	• růst přidané hodnoty, posun v pořadí mezi odpovídajícím typem škol	• testování prostřednictvím profesionální firmy, poskytující služby v této oblasti	• 1 x za dva roky	• profesionální firma, ředitel školy
• podpora talentovaných žáků	• počet účastí a dosažené výsledky v předmětových soutěžích a olympiádách	• výsledky školy v rámci gymnázií Pardubického kraje	• 1 x ročně	• předsedové předmětových komisí, ředitel školy
• analýza pestrosti a vhodnost používaných metod výuky	• četnost používání jednotlivých metod	• rozbor hospitační činnosti za uplynulé období	• 1 x ročně, průběžně	• ředitel školy, předsedové předmětových komisí
	• četnost jednotlivých jevů	• dotazník pro žáky kvinty, prvního ročníku, oktávy a čtvrtého ročníku	• 1 x ročně	• ředitel školy

Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání

Cíl	Kriterium	Nástroj	Časové rozvržení	Poznámka
• podpora talentovaných žáků	• počet účastí a dosažené výsledky v předmětových soutěžích a olympiádách	• výsledky školy v rámci gymnázií Pardubického kraje	• 1 x ročně	• předsedové předmětových komisí, ředitel školy
• podpora žákům se speciálními vzdělávacími potřebami	• počet individuálních vzdělávacích plánů a důvodů jejich povolení	• rozbor využívání individuálních vzdělávacích plánů	• průběžně, vyhodnocení 1 x ročně	• výchovný poradce, třídní učitelé
	• počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a důvodů jejich zařazení do jednotlivých kategorií	• rozbor podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	• průběžně, vyhodnocení 1 x ročně	• výchovný poradce, třídní učitelé

	• počet žáků se studijními problémy, se vzdělávacími potřebami a jejich důvody	• rozbor práce se žáky se studijními problémy	• průběžně, vyhodnocení 1 x ročně	• výchovný poradce, třídní učitelé
• zvýšení vzájemné informovanosti a spolupráce s rodiči a veřejností	• počet a kvalita komunikačních kanálů	• evidence a statistika, výroční zpráva školy	• 1 x ročně	• ředitel školy ve spolupráci s předsedou SRPŠ
• prezentace školy na veřejnosti	• počet kulturních akcí a hodnocení jejich průběhu	• evidence vystoupení, koncertů a výstav	• 1 x ročně	• předsedové předmětových komisí, ředitel školy
	• počet prezentací v tisku a v mediích	• prezentace školy ve sdělovacích prostředcích	• 1 x ročně	• předsedové předmětových komisí, ředitel školy
	• počet akcí pořádaných školou pro veřejnost	• evidence ostatních akcí prezentujících školu	• 1 x ročně	• předsedové předmětových komisí, ředitel školy

Výsledky vzdělávání žáků, uplatnitelnost absolventů na trhu práce

Cíl	Kriterium	Nástroj	Časové rozvržení	Poznámka
• dosahování objektivně měřitelných výstupů	• množství dosažených certifikovaných výstupů	• statistika úspěšnosti žáků v certifikovaných zkouškách	• 1 x ročně	• předsedové předmětových komisí, ředitel školy
• posoudit výsledky vzdělávacího procesu v oblasti vědomostí žáků	• prospěch na závěr prvního a druhého pololetí • prospěch u maturitní zkoušky	• rozbor prospěchu v pedagogické radě	• 2 x ročně	• třídní učitelé, ředitel školy
	• výsledky externích testů a šetření	• rozbor výsledků testování v pedagogické radě	• průběžně	• třídní učitelé, ředitel školy
• zvýšení úspěšnosti žáků v přijímacím řízení na VŠ	• procentuální nárůst pro školu jako celek i podle vzdělávacích oborů	• vyhodnocení sběru dat	• 1 x ročně	• třídní učitelé, výchovný poradce, ředitel školy

• uplatnění žáků, kteří nestudují na VŠ	• procentuální nárůst pro školu jako celek	• vyhodnocení sběru dat, spolupráce s ÚP	• 1 x ročně	• třídní učitelé, výchovný poradce, ředitel školy

Řízení školy, kvalita personální práce

Cíl	Kritérium	Nástroj	Časové rozvržení	Poznámka
• zlepšování klima školy	• změna proti předchozímu stavu	• dotazníky pro žáky, učitele a rodiče	• 1 x za dva roky	• ředitel školy
• udržet úroveň řídicích procesů	• změna proti předchozímu stavu	• dotazník pro učitele, rozbor závěrů porad a pedagogických rad	• 1 x za dva roky	• ředitel školy
• kvalitní pedagogický sbor	• odborná kvalifikovanost pedagogických pracovníků	• porovnání dokladů o odborné kvalifikaci s platným právním předpisem	• 1 x ročně	• ředitel školy
	• procentuální týdenní počet hodin vyučovaných pedagogy odborně kvalifikovanými s odbornou způsobilostí pro výuku daného předmětu	• posouzení odborné kvalifikace a odborné specializace pedagoga ve vztahu k vyučovanému předmětu v porovnání s předcházejícími školními roky	• 1 x ročně	• ředitel školy

Kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků

Cíl	Kritérium	Nástroj	Časové rozvržení	Poznámka
• odborný a profesní růst učitelů	• množství a kvalita akcí DVPP	• vyhodnocení školního plánu DVPP	• 1 x ročně	• ředitel školy

Úroveň výsledků práce školy vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům

Cíl	Kriterium	Nástroj	Časové rozvržení	Poznámka
• udržení výkonů školy	• procentuální změna stavu počtu žáků	• demografická statistika, statistika přijímaných žáků	• 1 x ročně	• ředitel a zástupce ředitele školy
• zvýšení finančních prostředků školy pomocí financování z více zdrojů		• rozbor hospodaření a doplňkové činnosti, výroční zpráva o hospodaření školy	• měsíčně, výroční zpráva o hospodaření 1 x ročně	• ředitel a zástupce ředitele školy, hospodářka, referentka PaM

7. Seznam použitých zkratek

ČR	Česká republika
D	Dívky
DVPP	Další vzdělávání pedagogických pracovníků
GIS	Geografický informační systém
CH	Chlapci
ICT	Information and Communication Technologies je označení pro informační a komunikační technologie
INT	Integrace do běžné výuky předmětu
LC	Laboratorní cvičení
LVK	Lyžařský výcvikový kurz
MPR	Miniprojekt
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
OS	Operační systém
OST	Ostatní (sportovní kurzy, exkurze, laboratorní práce apod.)
OŽP	Ochrana životního prostředí
PaM	Personalistika a a mzdy
PL	Pracovní list
PP	První pomoc
PPP	Pedagogicko - psychologická poradna
PRO	Projekt
PT	Průřezové téma
RVP ZV	Rámcový vzdělávací plán základního vzdělávání
SERR	Společný evropský referenční rámec pro jazykové úrovně
SOČ	Studentská odborná činnost
SPC	Speciální pedagogické centrum
SPJ	Sociálně patologický jev
SRPŠ	Sdružení rodičů a přátel školy
ŠVP	Školní vzdělávací program
VŠ	Vysoká škola
ZŠ	Základní škola
ZV	Základní vzdělávání

Zkratky předmětů

ČJ	Český jazyk a literatura
CJ	Cizí jazyky (mají společnou náplň)
D	Dějepis
F	Fyzika
HV	Hudební výchova
CH	Chemie
IVT	Informační a výpočetní technika
LT 1	Laboratorní technika 1
MAT	Matematika
OV	Občanská výchova
SH	Sportovní hry
SHV	Seminář z hudební výchovy
SVV	Seminář z výtvarné výchovy
TV	Tělesná výchova

VV Estetická výchova – výtvarná
Z Zeměpis

Zkratky tříd

Pr Prima
Sc Secunda
Te Tercie
Kr Kvarta

Dodatek č. 1	č. j. G-756/2018	
ŠVP	TRÁM, č. j. G-623/2018	
Škola	Gymnázium, Polička, nábřeží Svobody 306 se sídlem Polička, nábřeží Svobody 306, PSČ 572 01	
Účel změny	Změna nastává v části 1. Identifikační údaje, v důsledku změny ředitele školy.	
Obsah změny	Od 1. 8. 2018 byl ředitelem školy jmenován na základě usnesení Rady Pardubického kraje R/1112/18, Mgr. Josef Dvořák dle jmenovací listiny č. j. Sp KrÚ 37801/2018 OŠ.	
Schválil	Mgr. Josef Dvořák	Razítko školy
Školská rada	Dodatek byl projednán školskou radou dne 17. 10. 2018.	
Platnost od	18. 10. 2018	